

සැඟවුණු බොදු මග යළි පුබුදුන

හෙළි බොදු පියම

ශ්‍රී බු. ව. 2555 ක් වූ උඳුවස් මස (ව්‍යවහාරික වර්ෂ 2011 දෙසැම්බර්)

මංගල කලාපය
දෙවන සංස්කරණය
2020 දුරතු මස

සැඟව ගිය බොදු මග යළි පුබුදුමින්
විහරික නිමියෙන් හෙළි කළහ
ලොව්තුරු අත්දැකීම්....

සෙහසනක්ම වේවා...

තුන් ලොව සතට මහ මුනි දුන් දහමේ
පින් ඇතියනට ලැබ දෙන්නට සුදුසු
උන් පෙර සඟුන් පෙළ වැඩි මග හැඳින
දැන් යළි නැගෙයි සක් හඬ අම නිවන

ගුණ
තැන
ගෙන
දෙන

කසන කාම ලොව තතු සිහි කරන
අසන දම් ගෙණේවා සුව නිවන
නසන සසර රෝ දුක් ඔසු රැගෙන
වසන තුරු ඇසේවා මුදු වදන

සිහින්
මනින්
මෙහින්
නිහින්

පෙර සිට පෙරැම් පිරු උතුමන් සසර
හැර මළ කෙළෙස් සත හට සෙත් ගෙනෙහි
සිර වුණ සසර බැම් ඉන් සදහටම
තිර සර නිවන් සිත් වේවා උදය

ගෙවා
ද්‍රෝවා
දවා
හවා

යහපත කරන අවියෙන් අදිටන
මහ සෙන දන්න මුනි සවි විවරණ
කහ වන දරා සුවසි ගුණ කඳ
නහවන දම් දියෙන් නිවනට මග

නැගුනා
ලැබුනා
හඳුනා
සැදුනා

කුල මල ජාති ආගම් හේදය
පළ වෙහි තැනට ලෝ දම් නිය මතු
බල ගෙන තුනුරුවන් ගුණ මෙන් සිත
හෙළ මග සැදෙයි සත වෙත යහපත

දුරලා
කරලා
දරලා
පෙරලා

හැම දා නොමැත ලොවිතුරු දම
නොම දා හඬා දුගතිය වෙත නොම
ඇම දා ගෙනයි මර සෙත් නිතරම
මෙම දා ලැබුණ වරමින් ඵල ලැබ

පවතින්නේ
යන්නේ
ඉන්නේ
ගන්නේ

අති දුලභවයි සිරි සදහම මතු
නැති කල බොහොයි සුගතියකද නොලැබෙන්නේ
ඇති විට නොපැකිලව මුදු බණ අහ
ගති නියත වෙයි ඇහුවොත් නිවනම

වන්නේ
නොලැබෙන්නේ
ගන්නේ
දෙන්නේ

මහ පිනක්ම වී ලැබෙනා නිවන
පියවරක් තැණේවා දුක කරන
හව දුකක් නොදේවා මරු දමන
යහපතක්ම වේවා ලෝ සතට

අම
නිම
ඇම
සැම

ලෝකෝත්තර මගට ආරක්ෂාවක් වූ බුද්ධානුස්සතිය හිවැරදිව වඩන අයුරු

මාර විපත්වලින් මිදිල ලෝකෝත්තර මාර්ගය වඩාගන්න, සිවිරග සෙනගක් වගේ ඉන්න සාසනයේ ආරක්ෂා හතරක් තියෙනවා. බුද්ධානුස්සතිය, මෙත්තානුස්සතිය, අසුභානුස්සතිය සහ මරණානුස්සතිය කියන මේ හතර සේනාව තමයි මාර්ග ආරක්ෂකයෝ වෙන්නේ. නමුත් අද වෙන කොට මේ හතර සේනාව සගවල මායා සේනා හතරක් විද්‍යාමාන වෙලා තියෙන බව තමයි ජේන්ත තියෙන්නේ. ඒ බව විමසල බලල වටහා ගැනීම නැණවතුන් සතුයි.

මෙයින් පළමුවෙන්ම විග්‍රහ කරන්නේ බුද්ධානුස්සතිය. මේක ඉතා යහපත් කර්මස්ථානයක්. ඒ වගේම වැඩ සිද්ධවන ස්ථානයක්. ඒ මගින් අවැඩ දුරු කරල වැඩ හෙවත් ක්‍රියා සුද්ධිය ඇති කරනවා. මේ බුද්ධානුස්සතිය මෙතෙහි කරන ක්‍රම දෙකක් තියෙනවා. නව අරභාදී බුදු ගුණ පද වගයෙන් සජ්ජායනාව එක ක්‍රමයක්. අනෙක් ක්‍රමය තමයි, සුවිසි ගුණවලින් කියවෙන පරමාර්ථ අර්ථ විග්‍රහ කරගෙන ඒ තුලින් නිවන් මග පූර්ණ කර ගැනීම.

ඒ වගේම මේ ගුණ පදවලින් කියවෙන ගුණ විග්‍රහ කරන කොට, මෙපමණකින් මේ මේ පදයේ ගුණ පූර්ණ වෙනව කියල සීමා නොකළ යුතුයි.

ඒ ඇයි...?

බුදු ගුණ නම් අනන්තයි. ගුණ පදය කියන්නේ ගුණ පෙදෙසක්. අනන්තය තුළ තියෙන පෙදෙසක් අනන්තයි. අනන්ත ලෝක ධාතු පිහිටපු අනන්ත

ආකාසය ප්‍රදේශ දහසකට බෙදුවත්, ඒ ප්‍රදේශ දහසට මෙපමණකින් මේ ප්‍රදේශය පූර්ණ වෙනව කියල කියන්න බෑ වගේ, අනන්ත පද හෙවත් ප්‍රදේශ වූ බුදු ගුණ මෙපමණකින් මේ ප්‍රදේශය පූර්ණ වෙනව කියල කියන්න බෑ. යම් බුදුවරයන් වහන්සේ නමක් සාමුක්ඛන්සික දේශනා (මෝක්ෂය උදෙසා කරන දේශනා - චතුරාර්ය සත්‍යය කුළුගන්නවා කෙරෙන අසමසම දේශනා) නියායෙන් එක ගුණයක්, නැත්නම් එක ගුණ පෙදෙසක් පිළිබඳව ගුණ ප්‍රකාශ කරන්න ගියොත්, උන්වහන්සේගේ ජීවමාන ආයුස ගෙවිල යනව මිසක් ගුණ කෙළවර නොවන බවත් උන්වහන්සේම දේශනා කරල තියෙනවා. ඒ නිසා, අනුරූප ගුණ දේශනයක් ප්‍රකාශ කරනව නම්, මෙබඳු ගුණ පෙදෙසට අයත් මේ ගුණ ඇති නිසා, මේ පදය ඇසුරේ වෙනවා, ඒක අනන්ත ගුණය තුළ ඇතුළත් කියල ප්‍රකාශ කරනව මිසක්, මෙපමණකින් මේ පදය පූර්ණ වෙනව කියල නො සිතිය යුතුයි, නොකිව යුතුයි.

රහසින්වත් පවි නොකිරීම, කෙලෙස් හී පහර දුරු කිරීම, පූජාවට සුදුසු වීම කියන මේවා "අරහං" කියන පෙදෙසට ඇතුළත් ගුණ මිසක් පූර්ණත්වයක් පෙන්වන්න පුළුවන් කාරණා නෙවෙයි. රහසින්වත් පවි නොකිරීම කියන කාරණයේදී අපට වැටහෙන්නේ ගුණ කඳක අංශුවක් විතරයි. සාමාන්‍ය පෘථිවි වූ මගඵල නොලබපු කෙනෙක් මේ ගුණය සිහි කරන කොට වැටහෙනවට වඩා සතසහග්‍ර ගුණයකින් සෝවාන් මගඵල ලාභී උතුමන්ට මේ ගුණය වැටහෙනවා. ඊට වඩා සතසහග්‍ර ගුණයකින්

සකාදාගාමී උතුමන්ට වැටහෙනවා. ඊටත් වඩා සතසහග්‍ර ගුණයකින් අනාගාමී උතුමන්ට වැටහෙනවා. මේ විදිහට රහතන් වහන්සේලාට අනන්තව වැටහෙනවා. "ළිදේ සිටි ගෙම්බා තම ගෙඹි දරුවාට ගවයාගේ පමණ දැක්වීමට ප්‍රමිඛන්න ගොස් පැලි මැරුණා සේ" කියන ප්‍රස්ථා පිරුළ වගේ, මෙපමණකින් මේ ගුණය තියෙනව කියල සීමා තියන්න ගියොත් ඒ වගේම නිෂ්ඵල වෙනවා. ඒ නිසා රහසින්වත් පවි නොකිරීම, කෙලෙස් සැර දුරු වීම, පූජාවට සුදුසු බව කියන මේවාත් අනන්ත වූ අරහං ගුණස්කන්ධයෝම වෙනවා.

අනන්ත නිසා අසීමිතයි, සජ්ජායනා කිරීම, මෙතෙහි කිරීම් උචිතයි. එකකොට අනන්ත වූ ගුණ ස්වභාවය වැටහෙමින් අනන්ත ගුණ ගරුත්වයේ පිහිටා බුද්ධානුස්සතිය වැඩෙනවා.

රහසින්වත් පවි නොකරන නිසාත්, කෙලෙස් හී සර දුරු කළ නිසාත්, පූජාවට සුදුසු නිසාත් අරහං නම් වේ කියල මෙතෙහි කළොත්, ඒ කාරණය පමණ දන්න කෙනෙකුගේ අදහසක්, කතාවක් විදිහට වන ප්‍රකාශයක් බව තේරුම් ගන්න ඕන. නමුත් බුදුන් වහන්සේ හැර, පමණ දකින්න සමතෙක් තුන් ලෝකයේම නෑ. දකිනවනම් අනන්ත බවම පමණක් දකිනවා. ලෝකයේ සම්මත විද්‍යාඥයෙකුගේ බහ තෝරන වයසේ පසුවන දරුවෙක්, තමන්ගේ පියා දක්ෂ විදිහට පරීක්ෂණ කරල විශ්මයජනක නිෂ්පාදන කරන නිසා උසස් විද්‍යාඥයෙක් කියල වෙනත් කෙනෙක් කියනව ඇහිල ඒ වචන මාලාව මතක තියාගෙන, මගේ පියා දක්ෂ විදිහට පරීක්ෂණ කරල විශ්මයජනක

නිපදවීම් කරන නිසා විද්‍යාඥයෙක් කියල නිගමන සහිත කතාවක් කියනව නම්, ඇත්ත වශයෙන්ම ඒක ඒ දරුවගෙ වැටහීම් සහිත කියමනක්ද, නැත්නම් බොළඳ කතාවක්ද කියල හිතල බලන්න. එතකොට ඒ අනුසාරයෙන් බුදු ගුණ මෙතෙහි කළ යුතු ආකාරයත් වටහා ගන්න පුළුවන්.

දරුවෙකුට සාගරයේ ගැඹුර, පමණ වැටහුණේ නැතත්, දියෙන් බිඳක් අරගෙන කට ගාරස බලන්නත්, ජල කඳු පිළිබඳව සීමාවක් වැටහුණේ නැතත්, කිමිදිලා නාන්නත්, කුණු හෝදගෙන කස පිරිසිදු කරගන්නත් පුළුවන්. ඒ වගේම තමන්ට වැටහෙන, තේරුම් ගන්න පුළුවන් මට්ටමින් හිතමින් ගුණ සිහි කරන්නත් පුළුවන්. එතකොට වචනය හෝ වචනවලට වැරදි විදිහට ගත්ත අරුතක් හෝ මනසේ ස්පර්ශ නොවී ගුණ අදහස් ස්පර්ශ වෙනවා. ඒ මගින් ගුණ දැනීම පහළ වෙනවා. ඒ ස්පර්ශය සුව දෙනවා. එහි ඇලීම, බැඳීම වෙනවා.

ගුණ අනුකූල ස්වභාවයට යම් පහළ වීමක් හිමිද, ඒ පහළ වීම හෙවත් හව වෙනවා. එතකොට ගුණවතෙක් ජනිත වෙනවා. බුදු ගුණ නාම රූපයන් ඇසුරෙන් බිහි වෙච්ච ගුණවතාට බුදු ගුණයේ සහජ උරුමයට හිමිවන නැණ නුවණ පහළ වෙනවා. අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත කියන පෙළ දහම් මෙතෙහි කළාද, අර්ථ-ධර්ම-නිරුක්ති-පටිභාන ශක්ති සහිතව වැටහෙනවා. ඒක බුදු ගුණ ඇසුරේ ලබන වාසනා ඵලයක්. මේ විදිහට පූර්ව භාග ප්‍රතිපදා මාර්ගයත්, ඒකායන මාර්ගයත්, ප්‍රත්‍යක්ෂ ඵලය විදිහට අරිහත් ඵලය ලැබෙන කල් කාර්ය සිද්ධිය වෙනවා.

නව ගුණ පද වශයෙන් සජ්ජායනා කිරීමත් පූර්ව භාග නුවණ ගෙන දෙන්න හේතු වෙනවා. ඒක සිද්ධ වෙන්නෙ කොහොමද? සර්වඥතා ඥානය ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ගෙන විත රාගී, විත දෝසී, විත මෝහී ගුණ වඩන නාම රූපයන් විද්‍යාමාන වෙනවා. පවිත්‍ර වූ, ප්‍රභාෂ්වර වූ දැනීමෙන් යම් හැඟීමක් දෙන ශබ්ද රූපයක් විද්‍යාමාන වෙනවද, ඒ වාග් රූප මාලාව විත රාගී, විත දෝසී, විත මෝහී ගුණයන්ගෙන් නැගෙනවා. ඒ අක්ෂර රටාවත්, ශබ්ද රටාවත්, පද රටාවත්, අනුකූල නාම රූප පහළ කරන විදිහට ලෝකයට දිස්වෙනවා. ඒ රටාව ඇසුරු කිරීම නිසා නාම රූප ඇසුරක් සිද්ධ වෙනවා. ඒ ඇසුරු කිරීම ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගෙන විඤ්ඤාණය පහළ වෙනවා.

ඒ විඤ්ඤාණය අනුරූප වූ නාම රූප පහළ කරනවා. එයින් අනුරූප සලායනන වෙනවා. එතකොට අනුකූල මනෝ ස්පර්ශය සිද්ධ වෙනවා. එයින් නිවීම, සැනසීම සහිත නිරාමිස සුවය ගෙන දෙනවා. එහි ඇලීම, බැඳීම වෙනවා. මූල බීජ වූ නාම රූපයෝ යම් ස්වභාවයක් වූනාද, ඊට අනුකූල වූ අනුරූපයෝ පහළ වෙනවා. ඒ මගින් බුද්ධ ගුණවතෙක් ජනිත වෙනවා. ඒ ගුණවතාට අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත සහිත දහම් ශ්‍රවණය වෙනවද, පූර්ව භාග ප්‍රතිපදා පූර්ණ නිසා ඒකායන වූ රාගක්ඛය, ද්වේශක්ඛය, මෝහක්ඛය වන මාර්ගය වැඩිල ඵල ලබනවා. අරිහත් බවට පත් වෙනවා.

මනුස්සයා ලෝකයේ පහළ වෙනකොට, ගස් ජාති, වැල් ජාති, කෘමි ජාති, තිරිසන් ජාති, මත්ස්‍ය ජාති... ආදිය වගේ අසම්බන්ධ ආකාර ස්වභාව මේ මිනිස් ජාතියේ දකින්න නැ. මනුස්සයාගේ ලෙයට ලෙය, මසට මස, හමට හම, ඉන්ද්‍රියට ඉන්ද්‍රිය බද්ධ වෙනවා. ඒ නිසා මිනිස් ජාතියේ ජාති සමානත්වයක් කායිකව පවතින බව බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙනවා. නමුත් මූලා සහගත ලෝකයා මේ ගැන හිතන්නෙ නැතිව නොයෙක් දුශ්චරිත කරමින්, ධනයෙන්, බලයෙන්, නිලයෙන් මත්වෙලා තමන්ගෙ වංශය උසස්, කුලය උසස්, ජාතිය උසස්, තත්ත්වය ධානාන්තරය සම්මතය අනුව මම මෙහෙම කෙනෙක් කියල සම්මත පනවගෙන, මූලා වූ ජාති අදහසක ඇලී ගැලී ඉන්නවා කියන කාරණයත් බුද්ධ දේශනාවක්.

මේ මූලා ජාති ස්වභාවයේ පිහිටල දෘෂ්ටි ගත වෙලා ඉන්න කල් නිවන් මග වැහෙන බවත් දැනගන්න ඕන. ඒ නිසා නියම ජාති පහළ වෙන පටිච්ච සමුප්පාද දහම් නියාය දැනගෙන, සසර සැරිසැරීමට හේතුවන ජාතිවල ඉපදීම මේ අත්භවයෙදීම හටගන්නා ජාති තුළින් දැනගෙන, ඒ ජාති පහළ කරන අවිද්‍යා, තණ්හා, උපාදාන, හවචලින් ඊට අනුරූප වූ නාම රූප ස්පර්ශ නොකර ඒවා පහ කරමින්, යම් ජාතියක පහළ වෙනවද, ඒ ජාතියේ ජරා මරණයෙන් පසු මතු පහළ වෙන්නෙ නැත්ද, ඒ ජාතිය ලබන ජාති මාර්ගය හොයාගෙන දැනගෙන ඊට පත්වීමට සුදුසු මග වැඩිය යුතුයි. මේ කාරණයත් බුද්ධ දේශිත ධර්ම රටාව අනුව පෙන්වන පටිච්ච සමුප්පාද විචරණයක් බව දැන ගන්න ඕන.

ප්‍රචාන්ති කලාප හෙවත් මිනිස් හවයේ මව් කුසින් උපතේ පටන් මහල්ලෙක් බවට පත්වෙලා මියයන කල් අතර කාලය තුළ මනුස්සයා උපදින නියම ජාතිය හේතු ඵල අනුව ලැබෙන හැටි බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙනවා. ඒ තුළින්, මරණින් මතු සසර ගමනට හේතුවන ජාති සහ ඒවාට හේතුවන මාර්ග, පටිච්ච සමුප්පන්න ධර්ම මාර්ගයෙන් දැනගෙන වටහා ගෙන, හේතු නිරෝධ ධර්ම නියායෙන් අත්හැර දැමුවම එබඳු උපතක් සිද්ධ වෙන්නෙ නැ. ඒ සඳහා අනුපූර්ව ප්‍රතිපදාවෙන් ආර්ය ජාතිවල පහළ විය යුතුයි. කෙළවර අන්තිම ජාතිය වන අරිහතුන් වහන්සේ හෙවත් අරිහත් ජාතිය ලැබිය යුතුයි.

මෙහිදී පහළ කර නොගත යුතු ප්‍රචාන්ති ජාති කිහිපයක් මේ විදිහට දක්වන්න පුළුවන්. මිනි මරුවා, හිංසකයා, හොරා, සල්ලාලයා, බේබද්දා, සුදුඅන්තුවා, බොරුකාරයා, කේළමා, ජඩයා, ප්‍රලාපයා, ලෝභයා, මෝඩයා. මේ ප්‍රචාන්ති ජාති අතර ප්‍රධාන ජාති කිහිපයක් විතරයි. මේ එක් එක් ජාතියක් තුළ ස්වභාවයේ අඩු වැඩිතාවය අනුව අතුරු ජාතිකයෝ බොහෝ ඉන්නවා. මේ සියල්ලෝම දුගති හිමි ජාතිකයෝ, මතු දුගති උපතට හේතුකාරකයෝ, උපතකදි දුක් විපාකවලට හේතුකාරකයෝ. මේ ජාති පහළ වෙන්නෙ මේ විදිහට.

ප්‍රාණ ඝාතය පිළිබඳව යම් ප්‍රිය බවක්, ආස්වාද බවක්, ලාභ කීර්ති ප්‍රසංසා ලබන බවට හේතු කාරක බවක් වූණොත්, ඒ කෙරෙහි ප්‍රිය මනාප වෙලා ඒ සඳහා ක්‍රම හොයනවා, විමසුම් කරනවා. හොයපු දේ ලබනවා. දරුණු ආයුධ ඇසුරු කරනවා. සැඩ ගති ප්‍රිය කරනවා. ප්‍රාණ ඝාතයට සුදුසු අරමුණ, පුද්ගලයා මුණ ගැහෙනවා. ඊට අවස්ථාව සැලසෙනවා. මේවා මොනවද?

ප්‍රාණ ඝාතය සඳහා හේතු ගෙන දෙන්නෙ ආකාර, ලිංග, නිමිති, උද්දේස, ප්‍රඥප්ති පහළ කරන සත්ව, පුද්ගල, ද්‍රව්‍ය සහ වස්තු. ඇස, කන... ආදී ඉන්ද්‍රියන් මගින් ගන්නා මේවායේ ඇසුර නිසා ඉහත කී ආකාර, ලිංග... ආදී නාම රූපයෝ විඤ්ඤාණයේ බැහැ ගන්නවා. ඒ නාම රූප ප්‍රත්‍යයෙන් විඤ්ඤාණ පහළ වෙනවා. විඤ්ඤාණ නාම රූප පහළ කරනවා. ඒ නාම රූප නැවත විඤ්ඤාණ පහළ කරනවා. විඤ්ඤාණ බලවත් වෙනවා. ඒවා බලවත් නාම රූප පහළ කරනවා. එතකොට ඇස, >

ලෝකෝත්තර මගට...

කන, නාසය, දිව, ශරීරය, මනස අනුකූල කරමින් අනුරූපව සලායතන පහළ වෙනවා. ඒ මගින් අනුරූප ස්පර්ශයන් වෙනවා. යම් නාම රූප ධර්මයක් යම් ස්වභාව ඇත්ද, ඊට ආවේණික වින්දනය පහළ වෙනවා. ඊළඟට ප්‍රිය මධුර ආස්වාද විදිහට භුක්ති විදිමින් ඒවායේම ඇළුම් කරනවා, තණ්හාව වෙනවා. ඒ නිසාම තණ්හා කළ තැන තදින් බැඳීම හෙවත් උපාදාන වෙනවා. පවත්වා ගැනීමේ බලාපොරොත්තු දැඩි වෙනවා. එතකොට අනුරූප වූ ස්වභාවයට හිත, කය, පරිසරය හැඩ ගැහෙනවා. ඒ පහළ කිරීම හෙවත් භවය ගතියට අනුව සිද්ධ වෙනවා. කටයුත්ත ක්‍රියාත්මක වෙනවා. එතැනදී ඵලය නිපදවෙලා ඉවරයි. දැන් මිනීමරුවා කියන ජාතිය පහළ වුණා.

මේ අනුසාරයෙන් පටිච්ච සමුප්පාද ධර්ම නියාමයෙන් ප්‍රචාන්ති ජාති පහළ වෙන හැටි වටහා ගන්න ඕන. ඒ නිසා මිනීමරුවා කියන ජාතිය හේතු ඵලයක්, පටිච්ච සමුප්පන්තයි, දුකට හේතු වෙනවා. ඊට ආසා කළත් උපන් හැම ජාතියක්ම ජරා, ව්‍යාධි, මරණයන්ට ගොදුරු වෙනවා, වැනසෙනවා. සාරත්වයක් දෙන්නෙ නෑ. නිස්සාරයි. ඒක හේතුවට අනුකූල ඵලය මිසක් කැමති සේ පවත්වන්න පුළුවන් දෙයක් නෙවෙයි.

ඒ වගේම ගැළවෙන්න මගක් තියෙනවා. කිසිවෙකුගේ බලයකට, අණසකට යටත් වෙලා කිසිම ජාතියකින් තමන්ට වෙන් වෙන්න බැරි විදිහට කවුරුවත් බැඳල තියල නෑ. හේතුව ඇසුරු කිරීම තමා විසින් කළ දෙයක්. එතකොට තමන් විදිහට තිබුණෙ හේතු ඵල ක්‍රියාවලියක්. ඒ හේතුඵල ක්‍රියාවලිය අවිද්‍යා, තණ්හා, උපාදාන නිසාම ක්‍රියාත්මක වුණා. එයින් ක්‍රියා ඵලය තමන් විදිහට හෙවත් ප්‍රචාන්ති ජාති විදිහට පහළ වෙලා තියෙනවා.

අවිද්‍යා, තණ්හා, උපාදාන නිරෝධ කරන මග බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙනවා. ඒ සත්‍ය ලෝකෝත්තර මාර්ගය කිසිම ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමෙකුගේ නිෂ්පාදනයක් නෙවෙයි. සිද්ධ කරල තියෙන්නෙ, යටපත් වෙලා අවිද්‍යාමානව තිබිවිච්ච දෙයක් මතු කරල විද්‍යාමාන කිරීම පමණයි. මිඳෙන්න රුකුල් දෙන මහා ශක්තියත් මතු කරල තියෙනවා. ඒ ශක්තිය උපයෝගී කර ගනිමින් ආර්ය මග/ආර්ය ජාති දැනගෙන ඒ මග, ඒ ජාති ඇසුරෙන් දුක් කෙළවර කරන අර්හත් ඵලය නමැති අන්තිම ජාතිය

කරා යන මග පටිච්ච සමුප්පන්තව යා යුතුයි. සුවිසි ගුණ තුළින් අනුගමනය කළ යුතු ඒ මාර්ගය වටහා ගන්නම, ඒ සාසනික වූ නාමරූප ස්පර්ශය සුදුසු පරිදි ලැබෙනවා. ඒ අනුසාරයෙන් පටිච්ච සමුප්පන්තව ආර්ය ජාති පෙළ පූර්ව භාග ප්‍රතිපදා වශයෙනුත්, ඒකායන මාර්ග වශයෙනුත්, ඵල වශයෙනුත් පහළ වෙනවා. මේ විස්තරය පෙන්වා දුන්නෙ චතුර් ආරක්ෂා පූර්ව භාග ප්‍රතිපදා සිද්ධවෙන ආකාරය පෙන්වන්න.

මේ විදිහට බුදු ගුණ මෙතෙහි කරන කොට තමන්ට වැටහෙන කොටස අනන්ත බුදු ගුණයේ අංශුමාත්‍රයක් බව වැටහෙනවා. එතකොට අසමසම වූ ලොචතුරා බුදුන් වහන්සේලාගේ ස්වභාවය වැටහෙමින්, බුදු ගුණ අනන්ත බව වැටහෙමින්, අනන්ත සසරේ පටන් ලෞකිකත්වයට ඇදෙමින් තිබිවිච්ච තණ්හා උපාදාන මෙල්ල වෙනවා. බුදු සරණ ලැබිල සැනසුමට, ඒකායන මාර්ගයට සුදුසු ප්‍රතිපදාව අනුගමනයට සුදුසු වූ ජාතියක පිහිටි බව වැටහෙනවා. දහම් ගුණ, සග ගුණ සිහි කිරීමත් මේ විදිහටමයි. පිළිසරණත් ඒ විදිහටම ලැබෙනවා. මේ තුන් පිළිසරණ නැතිව අනන්ත සසරේ පටන් ආ තණ්හා උපාදාන මැඩ පවත්වන්න බෑ. තමන් නොදැනුවත්වම රැවටිලා කාම, රූප, අරූප භවයන්වල ස්වභාවයන් ස්පර්ශ කරල ඒවායේ තණ්හා උපාදානයෙන් බැඳිල නිවන කියල රැවටෙනවා. හතරමං හංදියක ඉන්න කෙනෙකුට හතර දිහාවට පාරවල් හතරක් පේනවා. මංසංධිය තමයි මධ්‍යය. පාර තෝරා ගන්න ඕන එතැනදී. මේ විදිහට තමයි උපමා තෝරා ගන්න ඕන. එක මගක් නිවනට. එකක් කාම ලෝකයට. එකක් රූප ලෝකයට. අනෙක අරූප ලෝකයට.

යම් ලෝකයකට යන පාරක් ගන්නව නම්, ඒ පාර ඒ ලොවට මිසක් වෙන ලෝකයකට නෙවෙයි. වෙන ලෝකයකට යන්න නම් මොහොතකින් හෝ සිවු මංසලට ආපසු ඇවිත් හැරිල සුදුසු පාරේ යා යුතුයි. එහෙම හැරෙන්නෙ නැතිව, එන්නෙ නැතිව, කිසි විටෙකත් අනික් ලෝකයකටත්, නිවනටත් යන්න බෑ. බුදුන් වහන්සේ මහා බ්‍රහ්මයාට ධර්ම දේශනා කළත්, ආපසු හැරෙන්න බැරි වෙච්ච නිසා තවමත් බඹ ලොව තණ්හා, උපාදාන, භව, ජාති පහළ කරමින් ඉන්නවා.

ඒ කාලෙ රූප ලෝක සහ අරූප ලෝක මාර්ගවල ගිය යෝගීන් බුදුන් වහන්සේට හෝ නිවන් මගට හෝ සම්බන්ධ නොවී, නිවන් මගට හැරෙන්නෙ නැතිව, උන්වහන්සේ ආත්මය වනසන භයානක කෙනෙක් විදිහටත් ප්‍රකාශ කළා. අන්‍ය මාර්ග ඇසුරෙන් සිදුවන තණ්හා උපාදාන කොච්චර රැවටීම් සහගතද, මූලාසහගතද කියල මෙයින් පැහැදිලි වෙනවා. සිල්වත් වෙච්ච පළියට, ධ්‍යානලාභී වෙච්ච පළියට තණ්හා උපාදාන මැඩ පවත්වන්න බෑ, අවිද්‍යාව, අන්ධ බව නැති කරන්න බෑ. සෝතාපත්ත නම් වූ ඇස් ඇති ජාතියට පත් නොවුණොත්, දේශකයාණන් වහන්සේලා කොච්චර දහම් නැණ පහන් දැල්වුවත් අන්ධ නිසා පේන්නෙ නෑ. අත ගාල ලබපු ස්පර්ශයකටම මූලා වෙලා රැවටෙනව මිසක්, ඇස් නැත්තෙක් කවදා නම් රූප සටහන් දකින්නද? ඇස් පහළ කරගත්ත සියල්ලෝම යම් දිනක බුදු ගුණ ගරු කළ අයමයි.

අපදාන පාලියේ එන ථේරාපදාන මීට සාක්ෂි දරනවා. ලොචතුරා බුදු වෙන්නත් බුද්ධ ප්‍රසාදය මුල් විය

යුතුයි. මේ බුදු ගුණයේ අංශු මාත්‍ර හෝ ප්‍රසාදයක් පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාවේ මුළුමන පහළ වෙන දිනයක් ඇත්ද, ඒ අවස්ථාව මේ භවයට වසර කල්ප ගණනකට ඇත සිද්ධ වෙව්ව දෙයක්. දහම් ඇස පහළ වෙන්නේ මේ විදිහට කල්ප ගණනක් ගිය මූලික ගුණයේ වැඩුණ අයට. ඒ පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාවේ කල්ප ගණනකට පෙර මුල් වූ තෙරුවන් කෙරෙහි ප්‍රසාද අවස්ථාත් සන්වයෙකුට ලබන්න හේතු වාසනා තිබිය යුතුයි. ඒ හේතු වාසනාවටත් ඇත අතීත වූ මූලක් තියෙනවා. ඒ තමයි ආර්ය ගුණයට ළඟම තියෙන ලොකිකත්වයේ මව්පියන්ට ගරු කරල ලබන ගුණ පැහැදීම.

මෙහෙම කිව්වම අධෛර්යමත් නොවිය යුතුයි. බුදු, දම්, සඟ ගුණ අහන්න, දර්ශනය කරන්න, සිත්වල පවත් වන්න ඔබට යම් ආසාවක් තියෙනවද, ඒ ගුණය කෙරෙහි සිත් බැඳිල එබඳු ගුණවතුන් ඇසුරක් තියෙනවද, ඔබ මීට කල්ප ගණනක පටන් පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාවක ආරම්භය තියෙන වටිනා පින්වතෙක් බව වටහා ගන්න ඕන. තෙරුවන් කෙරෙහි පැහැදෙන, ගුණ කියන, ගුණයේ බැහැරගෙන ඉන්න ඔබේ නිවන, දහම් ඇස ඒ මොහොතේ පහළ වෙන්න තරම් අත ළඟයි. මේ මග වඩපු නැති, සසර ඒ වාසනාව නොලබපු කෙනෙකුට තෙරුවන් ගුණය කොච්චර විද්‍යාමාන වුනත් අංශුමාත්‍ර ප්‍රසාදයක් පහළ වෙන්නේ නෑ. එබඳු අය කොහොමටත් ඒ තත්වයේ ඉන්න තාක් කල් ගුණ ගරුක වෙන්නෙත් නෑ.

ඒ නිසා එබඳු අය දැක්කත්, අහන්න ලැබුණත් ඒ ගැන කම්පා නොවිය යුතුයි. අවමන් නොකළ යුතුයි. මුණින් පෙරලෙන්නවත් බැරි දරුවෙක් දැකල, මොහුට දුවන්න බැරි ඇයි කියල අහනව නම්, හිතනව නම්, එහෙම අහන හිතන තමනුත් ඉන්නේ මහ මූලාවක බව දැනගන්න ඕන. මේ තමයි උපේක්ෂා විය යුතු තැන්. ඒ නිසා සාසනික වූ කරුණා මාර්ගයෙන් කවදහරි යහ මගට පත්වේවා කියල ඒ අයටත් ආශීර්වාද පැතිරවිය යුතුයි. ඒක තෙරුවන් ගුණ දරන උතුමන්ගෙ සිරිතක්.

මේ ගුණ තුළට ඇතුල් වන උතුමන්ට ඒ නම්වලින් ආමන්ත්‍රණය කිරීමත් සිද්ධ කරනවා. බුදු ගුණ කියන කොට බුදුන් වහන්සේට පමණක් අයිති ගුණ කියලත්, දහම් ගුණ ධර්ම රත්නයට පමණක් අයිති ගුණ කියලත්, සඟ ගුණ සංඝ රත්නයට පමණක් හිමි ගුණ

කියලත් සමහර අය හිතනවා. නමුත් ඒක එහෙම නෙවෙයි. මේ අනන්ත වූ ගුණස්කන්ධ මාලාවන් ඒ ඒ මට්ටමින් ආර්ය පුද්ගලයන්ටත් තියෙනවා. ශේෂ මාත්‍රව අනුමාන වශයෙන් පාතජ්ජන ගෝත්‍රය ඉක්මවුවේ නැති බෞද්ධයින්ටත් තියෙනවා. (දීඝ නිකාය-සීලක්ඛන්ධ වග්ගය - බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය) එහෙම නැතිව බුදු ගුණ නවය බුදුන් වහන්සේට විතරක් නම් තියෙන්නේ, ඒ ගුණ නාමයන්ගෙන් අර්හතුන් වහන්සේලාට ආමන්ත්‍රණය කරන්න බෑ. ඒ වගේම බුදුන් වහන්සේත් අර්හතුන් වහන්සේලාගේ ගුණයන්ගෙන් පූර්ණයි, නව මහා සඟ ගුණයන්ගෙන් පූර්ණයි. ධජග්ග සූත්‍රයේදී සාසන අනුගාමික පින්වතුන්ට බියක් තැති ගැන්මක්, ලොමු ඩැහැ ගැන්මක් ඇති වුනොත්, බුදු ගුණ, දම් ගුණ, සඟ ගුණ සිහි කරන්න කියලත්, එතකොට සියලු භය තැති ගැනුම්, ලොමු ඩැහැ ගැනුම් දුරුවෙන බවත් පෙන්වල, ඊට හේතුව තථාගතයන් වහන්සේ කිසි විටක කිසිවකට බිය තැති ගැනුම්, පළා යාම් නැති නිසා බවත් දේශනා කරල තියෙනවා. එයින් හැඟෙන්නේ, සඟ ගුණ නමුත් තථාගත ගුණම බව. ඒ නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සුවිසි තුනුරුවන් ගුණයෙන්ම පූර්ණයි.

කෙබඳු මට්ටමකින් හෝ ගුණයක් තුළ ඇති අනන්ත ගුණ මාලාවන්ගෙන් යම් මට්ටමක් හෙවත් කොටසක් දරනවනම්, ඒ පුද්ගලයා ගුණ දරන උතුමන්ගේ සංඛ්‍යාවට වැටෙන බව බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙන්නේ, සුපටිපන්න, උජුපටිපන්න, ඥායපටිපන්න, සාමිච්චපටිපන්න කියන මේ ගුණ සංඝයාට පවතින බවත්, සංඝත්වයේ ගුණ බවත්, ඒ ගුණ දරන උතුමන් පුද්ගල වශයෙන් අට කොටසකුත්, මාර්ග ඵල වශයෙන් යුගල ලෙස ගත්තොත් හතර කොටසක් ලෙසත් දේශනා කරමින්. නමුත් සෝතාපන්න පුද්ගලයට වඩා මේ ගුණ සකාදාගාමී පුද්ගලයා ළඟ වැඩියි. අනාගාමී උතුමා ළඟ ඊටත් වැඩියි. අර්හතුන් වහන්සේ ළඟ ඊටත් වැඩියි. බුදුන් වහන්සේ ළඟ පූර්ණයි. නමුත් ප්‍රත්‍යක්ෂ ගුණ ටිකක් තිබුණත් සංඝ නමින් අමතනවා. මේ තමයි පරමාර්ථ සංඝත්වය, නියමාකාර සංඝත්වය. ඒකට ගිහි පැවිදි හේදයක් හෝ ස්ත්‍රී පුරුෂ හේදයක් හෝ නෑ.

අර්හතුන් වහන්සේලා ළඟ බුදු ගුණවල අරහං ගුණයත් තියෙනවා. ඒ නිසා අරහං කියල අර්හතුන්

වහන්සේටත් ආමන්ත්‍රණය කරනවා. ඒ බව මජ්ඣිම නිකාය (1) 650 පිටුවේ එන මහා අස්සපුර සූත්‍රයේ 33 වන ගාථාවේ මේ විදිහට සඳහන් වෙනවා. “කථංව භික්ඛවේ භික්ඛු අරහං හෝති ආරකාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලේසිකා පෝනෝභවිකා සදරා දුක්ඛ විපාකා ආයතිං ජාති ජරා මරණියා ඒවං බෝ භික්ඛවේ භික්ඛු අරහං හෝති”

ඒ වගේම, බුදු ගුණයක් වූ සුගත ගුණයන් අර්හතුන් වහන්සේලාට තියෙනවා. ඒ නිසා ඒ නම්නුත් අමතනවා. ඒ බව අංගුත්තර නිකායේ (1) ආනන්ද වර්ගයේ පෙන්වා තියෙනවා. “ස්වාමීනී, ඔබ වහන්සේලාගේ රාගය, ද්වේශය, මෝහය ප්‍රභීණ විය. මතු නූපදින ස්වභාව ඇත්තානුය. ඔබ වහන්සේලා ලෝකයෙහි සුගත වන්නානුය.”

මේ විදිහට අර්හතුන් වහන්සේලා ළඟ බුදු, දම්, සඟ ගුණ පිහිටල තියෙනවා. ඊට හේතුව උන්වහන්සේලා ආර්ය ගුණය තුළින් ඒ ගුණ මාලාවන්වල එල්ලෙමින් ගිහින් ඒවා දරමින් සුවිසි මහා ගුණ මාලාවන්හි එල්ලෙමින් ගිහින් අර්හත් ඵලය ලබල තියෙන නිසා. ගුණ මෙතෙහි කරමින් ඒ ගුණ අනන්ත බව දැකීමින්, සයුරෙන් ගත්ත ජල දෝතක් වගේ ගුණ දරාගෙන, නිවන් ගමනට සෑහෙන ගුණ මාලා දරාගෙන, ගුණවතෙක් වෙමින් අර්හතුන් වහන්සේ කියන ආර්ය ශ්‍රේෂ්ඨ ජාතියට පත්වෙන කල් සුවිසි ගුණ තුළ ගමන් කරල, බිය තැති ගැනුම්, ලොමු ඩැහැ ගැන්වීම් නැතිව ආර්ය මාර්ගය පූර්ණ කරනවා. පූර්ණ කරන කල් සරණාගමනයත්, අර්හත් ඵලයෙන් පූර්ණ වුනාම සරණගත බවටත් පත් වෙනවා.

ඒ කියන්නේ, නිවන් දැකීම පූර්ණ කරගන්න කල් මේ ගුණ ආධාර කරගෙන පිළිසරණ කරගෙන ගිහින් අවසානයේදී සරණ නතර කරනවා. සැරිසැරීම නතර කරනවා. සරණගත වුනයි කියන්නේ අන්තිමට ඒ අවශ්‍ය කරන්නා වූ පූර්ණ තත්වයට පත් වුනා, නිවනට පත් වුනා කියන එක.

මේ විදිහට තිසරණය වටහා ගෙන බුද්ධානුස්සතිය දරාගන්නම ඒක මහත් වූ ආරක්ෂාවක් වෙනවා.

පුරුෂාදා දුග්ගතා දුරායභනනාලංකාරා හිමිපාණන්
වහන්සේ විසින් යළි මතු කළ යුගවනු දැමි කරුණු
පැපුරෙන්න යකැස් කළේ;

හිතිඥ වන්දන සිරවර්ධන

සත්වයා හිටපු උැකිය යුත්තේ ඇයි?

ලොවතුරා බුදුවරයන් වහන්සේ නමක් කල්ප ලක්ෂ ගණනක් පෙරුම් පුරල මතුකර ගන්න මේ නිර්වාණ සම්පන්නිය දකින්න, ඒ මගට වැටෙන්න අපිට තියෙන ඕනෑකම මොකක්ද? ඒකෙන් ඇති ඵලය මොකක්ද? ඒක අවබෝධ කර ගන්න මොකටද? මේ ආදී වශයෙන් නිවන පිලිබඳව නානාවිධ ප්‍රශ්න පෘතප්පනයකට ඇතිවෙන්න පුළුවන්. සසර ගමනේ තියෙන ආදීනව පෙන්වා දෙමින්, අනිච්ච - දුක්ඛ - අනත්ථ කියන ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධ කරවමින්, ඒ අනුසාරයෙන් රාග - ද්වේශ - මෝහ දුරු කරල සසර ගමන කෙළවර කරන්න මග පෙන්වා දෙන්න තමයි ලොවතුරා බුදුවරයන් වහන්සේ නමක් ලෝකයට පහළ වෙන්නේ. පටිච්ච සමුප්පාද ධර්ම තුල හිරවෙලා සසර ගමන තුල අගක් මුලක් නැතිව සැරිසරන සත්වයින් අතරින්, නිවන් අවබෝධ කරන්නම හේතු වාසනා තියෙන අයට සදාකාලික දුකෙන් මිදෙන මාර්ගය බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්නා.

කෙනෙක් අපෙන් ඇහුවොත්, ඇයි අපි නිවන් දකින්න ඕන කියල අපි දෙන උත්තරය මොකක්ද? මේ ගත කරන ජීවිතය තුල දුකක් නැත්නම් දුකෙන් මිදෙන්න දෙයක් නෑ. මේ හැම කෙනාගෙම ජීවිත සැපෙන් පිරිල ඉතිරිලා යනවනම් දුකක් කියල දෙයක් දැනෙන්නෙ නෑ. සම්හරුන්ට කොච්චර සැප සම්පත්, යාන වාහන තිබුණත් හිතට කිසිම සැනසීමක් සතුටක් නෑ කියනවා. තමන්ගෙ කැමැත්තට අනුව පවත්ව ගන්න කොච්චර උත්සාහ කළත් ඒවත්

අන්තිමට දුක් දෙනවා. ඉතිං මෙන්න මේ ගැලවෙන්න බැරි දුකෙන් මිදීම තමයි නිවන කියන්නේ. ගත තුලින්ම යැපිල ගත වටේම එතිල ගතම විනාස කරන පිළිල ශාක වගේ, අපි වටා එතිල තියෙන මේ පිළිල තමයි කෙලෙස්. මේ කෙලෙස් විනාස කර දමන තාක් කල් මේ දුක සංසාරිකවම අපිට දැනෙනවා. මේ දුක කියන දේ ධර්මය තුලින් නොදැක්කම අහනවා, ඇයි අපි නිවන් දකින්න ඕන කියල. දුකක් තියෙනවා කියල ධර්මය තුලින් දැක්කම, නිවන් අවබෝධ කර ගත යුත්තේ ඇයි කියල තමන්ටම දැනෙන්න ගන්නවා. දුකෙන් මිදීමම තමයි නිවන කියල අවබෝධ කර ගන්නවා.

ධර්මය තුලින් නිවන් දැක්ක නැති වුනාම අපි හිතනවා, මේ ලෝකය හොඳයි, සැපයි, සාරයි, නරකක් නෑ කියල. යමක් නරක නම් විතරයි අත්හැරිය යුත්තේ. යමක් දුක් දෙනව නම්, කරදර දෙනව නම්, හරයක් නැත්නම්, ඒක දැක්ක දවසට අත්හැරිය යුතු බවත් දකිනවා. දුකක් නැත්නම් දුක්ඛ සමුදයක් (දුකට හේතුවක්) නෑ. දුකක් හට ගන්න හේතුවක් නැති තැන එහෙම දෙයක් හට ගන්නෙ නෑ. එහෙනම් යම් තැනක දුකක් තියෙනවා කියල අවබෝධ වුනාම තමයි ඒ දුක් ගින්න කොහොමද හට ගත්තේ, මොකක්ද හේතුව කියල හොයල බලන්න ඕන. ඒක හට ගත්තේ මෙන්න මෙහෙමයි කියල දැන ගත්තට පස්සේ, හට ගත්ත ක්‍රමය නැති කරන කල් එයින් වෙන් වෙන්න බෑ කියල වැටහෙනවා. හට ගත්තේ මෙන්න මේ හේතුව නිසයි කියල අවබෝධ

කරගෙන, ඒ හේතුව තුරන් (නිරෝධ) කළාම ඒ දුකෙන් නිදහස් වෙනවා කියල අවබෝධ වෙනවා. එහෙනම් මේ හේතුව නිරෝධ කරන්න යමක් පහ කළ යුතුද, ඇසුරු කළ යුතුද, අන්න ඒ ක්‍රමය හොයා ගන්න ඕන. ඒ ක්‍රමය මොකක්ද? ඇත්ත ඇති හැටියෙන් දැකල සිත, කය, වචනය සංවර කරගෙන, ඒ දුක හටගන්න අවශ්‍ය ආහාර නිරෝධ කරල, දුකෙන් නිදහස් වෙන ක්‍රමවේදය ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කරගෙන මාර්ග ඵල ලබන්න ඕන. ඒකට තමයි බුදුන් වහන්සේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය දේශනා කළේ.

යම් කෙනෙකුට දුකෙන් මිදෙන්න අවශ්‍යතාවයක් නැත්නම් මේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයෙන් ඒ පුද්ගලයට වැඩක් නෑ. දුක කියල දෙයක් යම් දවසක දැක්ක නැත්නම් දුකෙන් මිදෙන්න අවශ්‍යතාවයක් පැන නගින්නෙ නෑ. දුකට හේතුව හොයන්න ඕන කමකුත් නෑ. යම් තැනක ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාස ඇතිවන හැටි අවබෝධ කර ගත්තොත් ඒක සැපක්ද දුකක්ද කියල හොයල බලනවා. යමෙකුට ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාස හට ගන්නව නම්, ඒක දුකක් මිසක් සැපක් වෙන්නෙ නෑ, සැපක් වෙන්න හේතුවක් නෑ කියල ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කර ගන්නවා. මමත් අකමැති, වෙන කෙනෙකුත් අකමැති ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාස කියන දේවල් අනිවාර්යෙන්ම ඇති වෙනව නම්, ඒක නවත්වන්නත් බැරි නම්, ඒවාට මුහුණ දෙන්නත් අනිවාර්යෙන්ම සිද්ධ වෙනව නම්, ▶

සත්වයා හිවන් දැකිය යුත්තේ ඇයි?

ඒවා යහපත්, හොඳයි, සාරයි කියල සලකන්න පුළුවන්ද? රසත් තියෙන, සුවඳක් තියෙන, කටට කෙළක් උනන, මත් ගතියත් තියෙන රා බඳුනකට වස දාල යම් කෙනෙකුට බොන්න දුන්නොත් ඔහු ඒ රා පානය කරයිද? කොච්චර සුවයක්, රසක්, සුවඳක් දැනුනත්, මත් ගතියක් ඇති වුනත්, අවසාන ප්‍රතිඵලය මරණය කියල දන්න නිසා පානය කරන්නෙ නෑ.

යම් ජාතියක් නිසා ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාස ඇති වෙනවද, මුල් අවස්ථාවේදී ඒ මගින් සුවයක් දැනුනත් පසුව ඒක දුකයි. අවිද්‍යාව නිසා මේ ලෝකෙ හොඳයි, වටිනවා, සාරයි, කොච්චර නම් කාම සුවයක් විදින්න පුළුවන්ද, පංචේන්ද්‍රිය කොච්චරනම් පිනවන්න පුළුවන්ද... ආදී වශයෙන් ඒ කෙරෙහි ඇලීම නිසා ලෝකය හොඳයි කියන දෘෂ්ටිය තුල සැරිසරනවා. මාරයා වුනත් බුදු රජාණන් වහන්සේට කියා සිටියේ ඔය ටිකමයි. මේ තරම් සැප සම්පත් තියෙන මේ ලෝකෙ අත්හරින්න කියන්නෙ ඇයි? පින් දහම් කරල සැප සම්පත් වැඩි කරගන්න පුළුවන්කම තියෙන්නදී ඇයි මේ අත්හරින්න කියන්නෙ? ඇයි මේ ලෝකය නරකයි කියන්නෙ? මෙහෙම තමයි මාරයන් බුදු රජාණන් වහන්සේගෙන් ඇහුවේ. මේ ලෝකය ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාසවලින් කෙළවර වන එකක් බව අවබෝධ නොවුනොත් ඔය තර්කයම අදත් කෙනෙකුට මතු කරන්න පුළුවන්.

ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාසවලින් කෙළවර වීම විතරක් නෙවෙයි, ආස්වාදයකින් මත් වුනොත්, මත් වෙන මොහොතක් පාසා සතර අපායේ දුක් විදින්න හේතු වන්නා වූ විසක් (කෙළෙස්) නිපදවෙනවා. ඒක හරියට වස දාපු මත් වතුර බිච්ච මොහොතේ පටන් ශරීරයේ ඉන්ද්‍රියන් එකින් එක අක්‍රිය කරමින් ලේ වමනෙ ගිහින් අවසානයේ මරණයට පත්වෙනව වගේ, ජරා මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාස ගෙනදෙන යම් ජාතියක ප්‍රියයි, මනාපයි කියල මත් වෙලා ඉන්න අවස්ථාවක, ඒ මත් වෙන මොහොතක් පාසා සසර ගමන ගෙනියන ශක්තියක් නිපදවෙනවා. ඒ ශක්තිය කොච්චර කාලයක් ගෙවල ඉවර කරන්න වෙයිද දන්නෙ නෑ.

සමහරු පෙර හවයේ තමන් කවුද කියල හොයන්න යනවා. දෙවියෙක් වෙලා හිටිය කියල හොයා ගන්නම හරිම සතුටුයි. ඒ බව හරියටම හෙව්ව නම්, දෙවියො වෙලා ඉපදිලා ඉන්න බහුතරයක් පසුකාලීනව ලෝකයා ලස්සනයි කියන කුරුල්ලො වගේ සතර අපාගත වෙන්න ඉන්න අය. ලස්සන ලස්සන කුරුල්ලො මිහිරි ගී ගය ගයා යනව කියල තමයි ලෝකයා කියන්නෙ. ඒ දෙව්වරු තමයි දේව අත්බැව්වලින් වුන වෙලා ඒ විදිහට සතර අපාගත වෙලා තියෙන්නෙ. ඒ විදිහට තමයි ක්‍රමයෙන් පල්ලම් බහින්නෙ. මොකද මානසෙන් මත් වෙලා, මේ ලෝකය වටිනවා කියන අවිද්‍යාවෙන් කොටු වෙලා, මූලා සහගතව හිතපු, කියපු, කරපු දේවල් නිසා තමයි එහෙම වෙන්නෙ. ඒවායේ විපාක විදිහට කොච්චර කාලයක් තිරිසන් වෙලා ගෙවන්න වෙයිද දන්නෙ නෑ. ලස්සන මිහිරි හඬ තිබුණ දෙවියන්ට ලස්සන මිහිරි හඬ තියෙන සතෙක්ගෙ හඬ එනවා. ඒ විදිහෙ ලස්සන පාට ශරීරයටත් එනවා. මනුස්සයෙක් වුනත් ඒ ආකාරයට මත් වෙලා ඉඳල පුරුදු වුනොත්, පසුකාලීනව දෙවියෙක් වුනත් ඒ මත්වීම පුරුද්දට යනවා. මේ මත්වීම නිසා මනුස්සයා වුනත් දෙවියා වුනත් දන්නෙම නැතුව පව් කර ගන්නවා.

මේ තත්වය දැක්කට පස්සෙ, මහණෙනි, මේ වගේ කරුණු නිසා දේව සම්පත්තිය හොඳයිද කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ අහනවා. දිව්‍ය සම්පත්තියත් “අට්ඨියති හරායති ජ්ගුජ්ජති” ඇට කැබලි වගේ, මල මුත්‍ර වගේ ගන්න හරයක් නෑ කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ දකිනවා. ඒ කියන්නෙ දිව්‍ය සම්පත්තියත් අනිච්චයි කියන කාරණය. අනිච්චයි කිව්වේ දේව සම්පත්තිය ස්ථිර නෑ කියල නෙවෙයි, පරිහරණයට නිසි නෑ කියන එක. ඇයි පරිහරණයට නිසි නැත්තේ? ඉහත පෙන්වපු ක්‍රමවේදය නිසා. මේ ක්‍රමවේදය දැක්කම, දේව සම්පත් පැතීම පිලිබඳව ලැජ්ජා හිතෙනවා. මගඵල ලැබුවෙ නැත්නම්, දෙවියන්ට දේවත්වය ලබල කර ගන්න වෙන්නෙ බොහෝ කාලයක් තිරිසන් ලෝකෙ කුරුල්ලො... ආදී තිරිසන් සත්තු වෙලා උපදින්න හේතු වෙන පාප කර්ම. ආස්වාදය විදින අතරතුර දුකට මුල්වෙන කර්ම ශක්තියත් ගොඩ නැගෙනවා. ඒ නිසා මේක හරියට ජරා ගොඩක් වගේ අවසානයේ දුක නම් ඇති කරන්නෙ, ඒකෙන් ගන්න තියෙන හරය මොකක්ද කියල දකින්න ඕන.

තේමිය කුමාරයාගෙ පෙර අත්බැවක, විසි අවුරුද්දක් රජකම් කරල රජ සම්පත්තියේ ආස්වාද විදින්න ගිහින් කරගන්න අකුසල් නිසා බොහෝ කාලයක් ඔසුපත් නරකයක දුක් විදින්න වුනා. ඒ ඔසුපත් නරකයෙන් වුන වෙලා නැවතත් රජ කුලයක උපදින්න කර්ම ශක්තියත් තිබුණා. ජාති ස්මරණ ඥානයකින් මේ සිද්ධිය දැක්ක නිසා, කලින් රජ කිරීමෙන් රාජ සම්පත්තිය විඳගෙන කර ගත්ත අපරාධයෙන් අවුරුදු අසූ දහසක් ඔසුපත් නරකයේ දුක් වින්ද හැටි මතක් වුනා. දැන් ඉපදිලා ඉන්නෙත් රජ කුලයේ. මේ මොන අපරාධයක්ද මට නැවතත් වෙන්න යන්නෙ කියල දැනිල, අත් දෙකත් වකුටු කරගෙන 16 අවුරුද්දක් හිටියා. එහෙම හිටියෙ රජ කුලයෙන් පැනල යන්න දෙන්නෙ නැති නිසා. ඒ වගේම එහෙම ඉන්න හැකියාවකුත් තිබුණා. ඒ නිසා මුකුත්ම කර ගන්න බැරි කෙනෙක් වගේ 16 අවුරුද්දක්ම පැත්තකට වෙලා හිටියා. ඒක අධිෂ්ඨානයකින් තේමිය කුමාරයා කළ ක්‍රියාවක්. එහෙම කලේ, තමන්ව එපා වෙලා රජකමෙන් පවා ඉවත් කරයි කියල හිතාගෙන. මොකද කලින් රජකම් කරල ආස්වාද විදින්න ගිහින් වින්ද දුක් ගිහි මතක් වුන නිසා.

අපි මේ සැප පසු පස හඹා ගිහින් විසාල දුකකට මාර්ගය හදා ගන්නවා. සැප විදින්න ගිහිල්ලත් අන්තිමේදි එන්නෙ දුකක් නම්, මේ ලෝකෙ දුක නැති තැනක් තියෙනවද? දුක් විදින එක උපන් දා පටන්ම කරනවා. එතකොට මේ දුක සැප දෙකේම සාරත්වයක් තියෙනවද? දුක තුල එපා වෙන අසහනයත්, සැප තුල මර උගුල් ඇති නිසාත්, මර උගුල්වලට වැටි වැටි දුක් විඳ විඳා යන මේ ලෝකයේ කිසිම හරයක් නෑ කියල වැටහුණ දාට හිතෙනවා, මේ ලෝකයෙන් වැඩක් නෑ කියල. එතකොට ලෝකයෙන් මිදෙන්න ඕන කියල වැටහෙනවා. එදාට නිවන් දකින්න ඕන කියල අදහස එනවා. වේදනා වෛතසිකයෙන් විදින දුකත් නැති, සැපත් නැති තැනක් තියෙනවද, අන්න ඒක තමයි බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ නිවන.

පූජ්‍ය ජායාදා විහාරක ජ්‍යායානනාලංකාර හිමිපාණන් විහාරයේ විසින් යළි මතු කළ ඤානවුත්‍ර දැව් කථන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණන් ඤාණන් කළේ:

ප්‍රසාද් ද සිල්වා
ලී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසඳය

මාර විපත්වලින් මිදිල ලෝකෝත්තර මග වඩාගන්න උපකාරී වන ආරක්‍ෂා හතරෙන් එකක් වන මෙත්තානුස්සතිය ගැන තමයි මේ විග්‍රහ කරන්නේ. විශේෂයෙන් මේ කාලයේ දැනගත යුතු, නමුත් අර්ථ විපරිත වෙලා වැසී ගිය භාවනාවක් තමයි මෙත්තානුස්සතිය කියන්නේ. මෙත්තාව කියන්නේ මිත්‍රත්වය. නමුත් මිත්‍රත්වය කියන කොට නොයෙක් ආකාරයේ මිත්‍රත්ව තියෙනවා. සතුරා සමග සතුරු වෙච්ච කෙනෙක් දැක්කම, ඔහු සමග සතුරුකම් තියෙන අනෙක් දෙන්නා අතරත් මිත්‍රකමක් හටගන්නවා. එහෙම වෙන්නේ තමන්ගේ සතුරාට අනෙකාත් සතුරුකම් කරන නිසා. සතුරාගේ සතුරා මිතුරා කියන්නේ මේ නිසා. ඒ වගේම හොරෙක් තවත් හොරෙක් සමග මිත්‍ර වෙනවා. ඒ එකතු වෙලා හොරකම් කරන්න. ඒ වගේම සල්ලාලයා සල්ලාලයෙක් සමග මිත්‍ර වෙනවා. ඒ එකතු වෙලා සල්ලාලකම් කරන්න. ඒ වගේම ගුණවතා ගුණවතා සමග මිත්‍රයි. එහෙම වෙන්නේ ගුණයට දෙන්නම කැමති නිසා.

මේ විදිහට ලෝකයේ මිතුරු දහම විවිධාකාරයෙන් පවතිනවා. මෙතැනදී එක දෙයක් සිද්ධ වෙනවා. ඒ තමයි තමන්ගේ මිතුරාට අවැඩක්, අසාධාරණයක්, වැනසීමක් වෙයිද කියන බිය සැකය, මිත්‍ර ධර්මයේ ප්‍රබලත්වයේ තරමට සිද්ධ වීම. තමන්ගේ මිතුරාට දුකක් එන කොට තමන්ටත් දුක ඇතිවෙනවා. මහත් වූ මිතුරන් දෙන්නෙක්ගෙන් එක් කෙනෙක් ලෙඩ වුණොත් අනෙක් කෙනාට ඒක කනස්සල්ලක් වෙනවා.

මවක් තමන්ගේ එකම පුතා පණ මෙන් රැකගන්නව වගේ, සියලු සත්වයන් කෙරෙහි මෙන් වඩන්න කියල බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙනවා. ඒ වගේම ඒ මෙන් සිත අප්‍රමාණ ලෙසත් පැතිර විය යුතුයි. ඉඳින, හිටින, නිදන, ගමන් කරන මේ සතර ඉරියව්වලදීමත්, නිදාගෙන මිද්ධයෙන් තොරවත් මෙන් සිත පතුරවමින් කටයුතු කරන්න කියල බුදුන් වහන්සේ කරණිය මත්ථ සූත්‍රයේ දේශනා කරල තියෙනවා. ඒක මෙත්තා සහගත චේතනාවෙන් ලබන විමුක්තියට හේතුවෙන බවත් බුද්ධ දේශනාවක්.

මවකට දරුවෙක් ලැබුණා කියල හිතුවොත්, එතැන් පටන් මවට දරුවා කෙරෙහි දැඩි ඇල්මක් ඇතිවෙනවා. දරුවා වේගයෙන් ඇඬුවොත්, බිය වුණොත්, දරුවාට රෝගයක්, හුස්ම හිරවෙන බවක්, අනාගත විනාසයකට හේතුවක් සිද්ධ වෙන බවක් මවට වැටහුණොත් ලැබෙන විමුක්තිය මොකක්ද? කැඩෙන, බිඳෙන, වැනසෙන, රෝග හැදෙන, නොයෙක් ආපදාවන් වෙන්න ඉඩ තියෙන බව දකින මවට, එබඳු දෙයක් වෙයිද කියල හිතක් ඇති වුණා නම් කොච්චර නම් වික්ෂිප්ත වෙයිද? උපාදානව උරුම නිසාම මවට නිතර බිය කම්පනය ඇතිවෙනවා. තමන් මියයන මොහොතක් එන බව වැටහුණා නම්, අනේ මගේ දරුවට මම නැති වුණොත් කවුද ඉන්නේ කියල මහා කම්පාවක් ඇතිවෙනවා. මේ කියන්නේ එක දරුවෙක් ගැන. දරුවො ගොඩක් ඉන්නවනම් මේ කම්පනය කොහොමට ඇත්ද? මේ තමයි මවක් දරුවා කෙරෙහි දක්වන මිත්‍ර බව. මේ මිත්‍ර බව නිසා සිද්ධ වෙලා තියෙන්නේ විමුක්තියක් නෙවෙයි, මහා ගින්නක් බව දැන් වැටහෙනවා.

ලෝක සත්වයෝ අනන්තයි. ඒ අනන්ත ලෝක සත්වයන් අතර ඇහිපිය ගහන මොහොතක කී දෙනෙක් නම් සතුරු සතුන්ගේ දත් පහරින්, නිය පහරින් අමු අමුවේ මැරුම් කනවද? කී දෙනෙක් නම් මර බියෙන් ලතෝනි දෙනවද? මිනිස්සු කී දෙනෙක් නම් ගහ මරා ගන්නවද? මවකට දරුවන් දහ

මුදු ඊයාණාත් වහාත්තේ රෙත්වා දුත් වෙත්තානුස්සතිය අද අර්ථ විචර්නයට ලක්වී ඇති හැටි...

දෙනෙක් ඉන්නව නම්, ඒ සියල්ලන්ටම මව එක විදිහට ආදරය කරනව නම්, එක දරුවෙක්ගෙ ජයග්‍රහණයක් වෙනුවෙන් ප්‍රිය සාදයක සතුට භුක්ති විදින මවට, තව දරුවෙකුට කවුරුත් විසින් හෝ ගහන මරු පහරකින් ලතෝති දෙන හඬ ඇහුනොත් සතුටක්, සැනසුමක් ලැබෙයිද? නැත්නම් මහත් වූ හද කම්පාවක් ඇති වෙයිද? හෘද සාක්ෂියට අනුව දෙනන පුළුවන් පිළිතුර තමයි, මවට මහා හද කකියවන කම්පාවක් ඇතිවෙනව වගේම මවත් ලතෝති දෙමින් අඬ අඬා කැගහන බව. ඉතින් ලෝක සත්වයන්ට මේ විදිහට මවක් ලෙස කටයුතු කළා නම් සමවතක්, විමුක්තියක් ලැබෙයිද කියල කල්පනා කරල බලන්න. බුදුන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කළේ, දේශනා කළ නිසාවත්, පරපුරෙන් ගෙනා නිසාවත්, පොතේ තිබුණ පළියටවත් පිළිගන්න කියල නෙවෙයි. තමන් හොඳට හිතල බලල හදවතට එකඟව වැටහෙනව නම් පිළිගන්න කියල. මේ ගැන කී දෙනෙක් විමසල බලල තියෙනවද කියල කල්පනා කරල බලන්න.

එක අවස්ථාවක විශාඛා උපාසිකාවගෙ මිනිබිරියක් කුඩා කාලයේම මියගියා. ඇයට මහත් ආදරයකින් හිටපු විශාඛාවන්ට ඒක දරාගන්න බැරි තරම් ලොකු වේදනාවක් වුණා. ඒ කාලෙ තිබිව්ව කුල සිරිතක් අනුව, මිනිය ගෙනිහින් සොහොනකට දමල ඒ වස්ත්‍ර පිටින්ම නාගෙන, ඒ තෙත වස්ත්‍රම ඇඳගෙන තමන්ගෙ නිවෙස්වලට යන සිරිතකුත් තිබුණා. විශාඛාවත් මේ විදිහට තෙතබරිත වෙව්ව වස්ත්‍ර පිටින් යන අතරමගදී දෙවරම් වෙහෙරේ වැඩ හිටපු බුදුන් වහන්සේ හමුවෙන්න ගියේ දහමක් අහල ශෝකය තුනී කරගන්න අදහසින්. උන් වහන්සේ විශාඛාවගෙන්, මේ අවේලාවෙ තෙත කෙස් සහ තෙත වස්ත්‍ර සහිතව කොහි යන ගමන් ආවද කියල විමසුවා. එහෙම විමසුවේ කරුණු දැනගන්න නුවණ නැති නිසාවත්, සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙක් වගේ නිකරුණේ අහන කතාවක් විදිහටවත් නෙවෙයි. ඒ අවස්ථාව ධර්ම දේශනාවකට සුදුසු අදහසක් මතුවෙන කරුණක් බව දැනගෙන. එතකොට ඇය, තමන් මිනිබිරියට ඉතා ආදරයෙන් සිටි බවත්, ඇය මියගිය නිසා සොහොනේ දමා එන අතරතුර ශෝකය දුරු කරගන්න බුදුන් වහන්සේ සොයා ආ බවත් ප්‍රකාශ කළා.

උන් වහන්සේ ඇයගෙන් මෙහෙම අහනවා. විශාඛාවනි, ඇය ජීවතුන් අතර

හිටිය නම් ඔබේ අදහස කොහොමද? ස්වාමීනී, මම ඉතා සතුටු වෙනව කියල ඇය පිළිතුරු දුන්නා. එබඳු ආදරවත්ත මිනිබිරියන් දහයක්, සියයක් හිටියනම් කොහොමද කියල උන්වහන්සේ නැවතත් විමසුවා. ස්වාමීනී, මම මහත් සතුටක් ලබනවා කියල පිළිතුරු දුන්නා. එහෙනම් මේ සැවැත් නුවර ඉන්න සියල්ලෝම ඔබේ මුනුබුරු මිනිබිරියන් නම් ඔබේ අදහස කොහොමද? ස්වාමීනී, එහෙනම් මගේ සතුට අසීමිතයි කියල ඇය පිළිතුරු දුන්නා. විශාඛාවනි, මේ සැවැත් නුවර දිනකට කී දෙනෙක් පමණ මියයනවද? ස්වාමීනී, පස් දෙනෙක්, හතර දෙනෙක්, තුන් දෙනෙක්... ආදී වශයෙන් හැම දවසකම මිය යනව කියල විශාඛාව පිළිතුරු දුන්නා. එහෙනම් ඔබට තෙත ඇඳුම් අඳින්න වෙන්න නැති, තෙත කෙස් නැති, ශෝකය කණගාටුව නැති එක දවසක් හෝ දකින්න පුළුවන් වෙයිද කියල බුදුන් වහන්සේ විමසනවා. ආදරය, ඇලීම හේතුවෙන් ශෝකය, බිය, කණගාටුව ඇති කරන බවත්, මේ ඇලුම් වස්තු නැති තැනම ශෝකය, බිය, කණගාටුව නැති බවත් උන්වහන්සේ දේශනා කළා.

එහෙනම් තමන්ගෙ දරුවන් විතරක් නෙවෙයි, අනන්ත සත්වයින් තමන්ගෙ දරුවන් විදිහට සලකල කටයුතු කළොත් මොකක් වෙයිද? ලැබෙන මෙත්තා සහගත වෙතෝ විමුක්තියක් තියෙයිද? කල්පනා කරල බලන්න. මේ ලෝක සත්වයන්ට දරුවන්ට වගේ සලකල දාහයක්, බියක්, ශෝකයක් නැතිව ඉන්න ලැබේවා කියල මෙන් වැඩිම කරන කොට, ඒ හිත මොන වර්ගයට අයති වෙනවද කියල විත්තානුපස්සනාව වැටහෙනව නම් හිතාගන්න පුළුවන්.

මේ කියන මෙමන්ත්‍රිය වඩන කොට සතෙක් බඩගින්නෙන් පීඩිත වෙලා කෙදිරි ගානව ඇහුණොත් තමනුත් බඩගින්නෙන් ඉන්නව වගේ දාහයක් දැනෙනවා. අසල්වැසි ගෙදරක බල්ලෙක් බැඳල තියල ගෙදර උදවිය දවසක් දෙකක් ගෙදර ආවෙ නැත්නම්, එබඳු අවස්ථාවක් දැකල “අර පවුකාර කාලකණ්ණි මිනිස්සු බල්ලට කරන අපරාදෙක හැටි! හිතක් පපුවක් නැති එවුන්ගෙ හැටි! බල්ල ඊයෙ ඉඳන් බඩගින්නෙන්!” මේ ආදී වශයෙන් කියනවා. බැරිවෙලාවත් මහා අපාගත සත්වයෙක් පියාසිත බව කියල කැගහනකොට, කර්ම ශක්තියෙන්ම සකස් වෙව්ව ලෝදිය කටට වත්කරන හැටි, මහත් ගිනි සැරෙන් දැවිල, නමුත් කර්ම ශක්තිය නිසාම නොමැරී නැවතත්

එතැනම පහළවෙන හැටි පෙනුණොත් මොකකින් මොකක් වෙයිද? මොනවා කියයිද? කපුටෙක් හෝ ගැරඬියෙක් සතෙක් අල්ලගෙන ඒ සතා මර හඬ නගද්දී, මරාගෙන අමු අමුවේ කනව දැක්කොත් නිහඬව ඉන්නවද? මෙන් වඩන සමහර අය සතාට වඩා කැගහනවා. හිතට මොකක්ද වෙන්නේ? හිතාගෙන ඉන්නේ නම් මෙමන්ත්‍රිය නිසා කම්පාව, දුක දැනෙනව කියල. ඒ වුණාට තමන් නොදැනුවත්වම හිතට සිද්ධ වෙන දේ මොකක්ද කියල කල්පනා කරල බලන්න.

ඒ වගේම දේශකයාණන් වහන්සේ නමක් ධර්ම දේශන කරනවා. මෙන් වඩන පින්වතුන් ධර්මය ශ්‍රවණය කරනවා. මෙහෙම වෙලාවක ළඟපාතක ගැරඬියෙක් ගෙම්බෙක්ව ගිලින අවස්ථාවක් වුනොත් ගෙම්බා කැගහන හඬ ඇහෙනවා. දැන් මෙන් සිත බලවත් නිසා බණ දේශනා කිරීමත් නවතිනවා. බණ ඇසීමත් නවතිනවා. දැන් ගැරඬියාගෙන් ගෙම්බව බේර ගන්න දුවනවා. ඉතින් මොකද වෙන්නේ? අහපු බණ ටිකක් මතක නෑ. නවත්වපු තැනත් මතක නෑ. මේ තමයි එක් ආකාරයක මෙමන්ත්‍රිය ක්‍රියාත්මක වෙන හැටි. දැන් මෙහෙම මෙන් වඩන කොට හිත කොහොටද දුවන්නේ? යනකොට ගැරඬියා ගෙම්බව ගිලල නම් දැන් මොකද කරන්නේ? පොල්ලක් අරගෙන ගැරඬියට තඩි බානවා. දැන් මොකක්ද සිද්ධ වුණේ කියල හිතල බලන්න.

ඒ වගේම ගෙදර වහලය අස්සෙ ලේන් කුඩුවක් තියෙනව කියල හිතන්න. ගැරඬියෙක් ලේන් පැටව් ගිලින්න කුඩුව ළඟ මාන බලනවා. “අනේ අහිංසක ලේන් පැටව්! උන් නිදුක් වේවා!” ගැරඬියාට කෝටු පාරක් ගහල පන්නල දානවා. නැත්නම් භූමිතෙල් ටිකක් ඉහිනවා. “ඒකට වඩා ලොකු අපරාදයක්නෙ ලේන් පැටව් ටික ගිල්ල නම්! බෝසතාණන් වහන්සේත් ලේන අත්බැවක ඉපදිලා ලේන් පැටිය මුහුදට වැටුණ වෙලාවෙ, මුහුද ඉහින්න වලිගය තෙම තෙමා ගොඩට ගැහුව කියලත් කියනවනේ! කොහොම හරි ලේන් පැටව් ටික රකින්න ඕන. බෝසතාණන් වහන්සේ ගැරඬි අත්බැවක ඉපදුන බවක්වත් අහල නෑ” දැන් මෙහෙමත් හිතනවා.

“ළමයින් මම ටිකක් භාවනා කරනකල් ගැරඬියා ආයෙන් එයිද කියල බලන්න” දැන් ළමයින්ට මෙහෙම කියල තමන් මෙමන්ත්‍රී භාවනාව කරනවා. ➤

බුදු පියාණන් වහන්සේ...

සියලු සත්වයෝ නිදුක් වෙත්වා! නිරෝගි වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා! දැන් ළමයි ඒ ගැන බලන්නෙ නැතිව ගිහින් සෙල්ලම් කරනවා. ලේන් පැටව් කැගහනව ඇහෙනවා. භාවනාව නවත්වල පින්වතා ඉක්මනට එතැනට යනකොට ගැරඬියා ලේන් පැටව් ගිලිනවා. දැන් ළමයින්ටත් බැන බැන ඉක්මනින් භූමිතෙල් ටිකක් ගැරඬියගෙ ඇඟට හලනවා. සතුන්ට සිද්ධ වෙන මරණ බය දැකල මර හඬ දෙද්දි, උන් ගිල දමන හැටි දැකල පපුව හෝස් ගාල දාහයට පත්වෙලා. “හරි වැඩේ! මේව මාරයගෙ වැඩ! භාවනා කරන්න දෙන්නෙ නෑ!” දැන් මෙහෙමත් හිතනවා. “කමක් නෑ, හොඳට රැ වුණාම භාවනා කරනවා. එතකොට කරදරයක් නෑනෙ.” ඊළඟට එහෙම හිතල රැ වෙලා භාවනා කරන්න පටන් ගන්නවා. නමුත් පැය කාලයි භාවනා කරන්න ලැබෙන්නෙ. ගෙදර බළලා මියෙක් අල්ලගෙන කාමරේ ඇඳ යට උඩ විසි කර කර සෙල්ලම් කරනවා. මියා මැරිල නෑ. පණ අදිනවා. එහෙ මෙහෙ දුවන්න හදිනවා.

දැන් ඉතින් රැ භාවනා කරලත් ඉවරයි. ඉක්මනින් නැගිටිනවා. ළමයින්ට කැගහනවා. “ළමයින් මෙන්න බළලා මියෙක් අල්ලගෙන!” මෙහෙම කැගහනකොට ගෙදර අනෙක් අයත් බය වෙලා නැගිටිනවා. බළල මියෙක් අල්ල ගත්ත නිසා කැගහනව කියල දැනගත්තම භාවනා කරපු පින්වතාට බැන වදිනවා. “රැ දොළහයි! මේක මහ කරදරයක්! බළල්ලු මියො අල්ලන එක අමුතු දෙයක්ද?” මෙහෙම බනින කොට පින්වතාගෙ හිතට විසාල අමනාපයක් කලකිරීමක් දැනෙනවා. දැන් හිතින් බනිනවා. “පවුකාරයෝ! උපනුපත් ජාති ජාතිවත් මුත් ඉන්න අහලකවත් උපදින්න සිද්ධ වෙන්න එපා”. මෙහෙම කොඳුරමින් බළලට කොස්සෙන් ගහල පන්නනවා. බළල මියත් අරගෙන ගොරවගෙන දුවනවා. මියා කටින් අල්ලනකොට වරස් ගාල සද්දෙන් එනවා. හිත කිරි ගැහෙනවා. “හරි වැඩේ! භාවනා කරන්න තැනක් නෑ! ආශ්‍රය කරන්න සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙ පවුකාරයෝ!” මෙහෙම හිත හිතා භාවනා කරන්න හොඳ පන්සල්, හොඳ තැන් හොය හොයා යනවා. දැන් මේ වගේ අවස්ථා අපට කොච්චර නම් අහන්න ලැබෙනවද? මේ විස්තරය කිව්වෙ, මෙහෙම භාවනා කරල මෙන්නා සමාධිය පහළ වෙන්නෙ කොහොමද කියල තේරුම් ගන්න.

“මාතා යථා නියං පුත්තං - ආයුසා ඒක පුත්ත මනු රක්ඛේ” කරණියමත්ථ සූත්‍රයේ මෙහෙම කියල තිබුණට, ඒ කාලෙ හිටපු එක්තරා මනුස්සයෙක් තමන්ගෙ භාර්යාවට ළමයෙක් ලැබෙන්න ඉදෙද්දි සසර කලකිරිල භාර්යාව දමල ගිහින් මහණ වෙලා හිටියා. දරුවව වැදුවට පස්සෙ මව දරුවත් අරගෙන උන්වහන්සේ ළඟට ගිහින් තමන් සහ දරුවා අත්හැරල ගියාට අපහාස කරල, දරුවා උන්වහන්සේ ළඟ තියල, මට දරුව උන්නත් එකයි මළත් එකයි, ඔබට දාව ලැබුණ දරුවා තියා ගන්න, මම යනව කියල යන්න ගියා. දරුවා මහ හඬින් ඇඬුවා. පහළට බිම දිගේ පෙරළිලා ගියා. නමුත් උන්වහන්සේ ඒ දිහා ඇහැවත් ඇරල බලන්නෙ නැතිව, එබන්දක් නොවන්නා සේ නිහඬව වැඩ සිටියා. දරුවගෙ මව දරුවව අත්හැරල යනව වගේ පෙන්වල, දුරට ගිහින් ගහක් ළඟ මුවාවෙලා සිද්ධ වෙන දේ බලාගෙන හිටියා. දරුවා ළඟ තියලවත් පළක් වුණේ නැති තැන, බැන බැන ඇවිත් නැවතත් දරුවා අරගෙන යන්න ගියා. බුදුන් වහන්සේ මේ සිද්ධිය බුදු ඇසින් බලාගෙන හිටියා. මාගේ පුත්‍රයා දරුවා නිසාවත්, බිරිය නිසාවත්, ලෝකය නිසාවත් කම්පා වෙන්නෙ නෑ කියල බුදුන් වහන්සේ උදාන වාක්‍යයක් දේශණා කලා. ඒ කියන්නෙ උන්වහන්සේ අරිහත් ඵලයට පත්වෙලා හිටියෙ. මේක පෙළ දහමේ තියෙන කතාවක්. (බුද්දක නිකාය (1) 138 පිටුව සංග්‍රාමජීන් සූත්‍රය)

මෙතැනදි මාතා කියල කිව්වෙ අම්මට නෙවෙයි, අමා මෑණියන් වහන්සේට හෙවත් බුදුන් වහන්සේට. යථා නියං පුත්තං කිව්වෙ යථාර්ථවත් නියම පුතා හෙවත් අරිහතුන් වහන්සේට.

ආයුසා ඒක පුත්ත මනු රක්ඛේ කිව්වෙ, ආයුස ඒ සඳහා වෙන් කරල, යථාර්ථවත් නියම පුතෙක් හෙවත් එකම පුතා වන අරිහතුන් වහන්සේ නමක් බවට පත්වෙන කල් අනුරක්ෂණය කරනවා කියන එක. ඒ කියන්නෙ, බුදුන් වහන්සේ මහා දයානුකම්පාවෙන් තමන්ගෙ ජීවිත පැවැත්ම, ශ්‍රාවකයන්ගේ සුඛ සිද්ධිය උදෙසා වෙන් කලා, ඒක ආදර්ශයට අරගෙන අනෙක් අයටත් මෙන් වඩන්න කියල තමයි මේ පෙන්වල තියෙන්නෙ.

ඒ වගේම වේච්චනාරාමය පිටුපස වුන්දසුකර කියන ඌරු වැද්දෙක් ඌරන් මරමින් මස් විකුණමින් ජීවත් වුණා. ඌරන් මරන හඬ වේච්චනාරාමයටත් ඇහෙනවා. කොසොල් රජතුමාත් දිනපතාම ඇවිත් බුදුන් වහන්සේගෙ සැප දුක් විමසල වැඳල පුදල යනවා. හික්කුන් වහන්සේලාත් මෙත් වඩනවා. බුදුන් වහන්සේත් මහ මෙත් වඩනවා. නමුත් ඌරන්ගෙ මර හඬ කිසිම ගැටළුවක් වෙලා නෑ. වුන්දසුකරගෙ ඌරන් මැරීම නොහොබිනා බවට ඉගියක් හෝ පෙන්වුවනම්, කොසොල් රජතුමා වුන්දසුකරයව මොහොතකින් ඒ ස්ථානයෙන් පිටමං කරන්න තිබුණා. නමුත් ඒ වගේ ගැටළුවක් මතු වෙලා නෑ. අන්තිමට වුන්දසුකර මියයන්න පණ අදිද්දි ඌරෙක් කැගහනව වගේ හඬ නැගුවා. ඒ අවස්ථාවේ බුදුන් වහන්සේ හික්කුන් වහන්සේලාට දේශනා කරනවා, මහණෙනි, වුන්දසුකර පාපය මිහිරිසි කියල හිතාගෙන, විපාකය එනකල් සතුටු වුණා, අද ඒ විපාකය මතු වෙලා ඌරෙක් වගේ හඬනගනවා, ඔහුට ඔසුපත් නරකය උරුම වෙලා කියල.

මේ වගේ, වුන්දසුකරගෙ කටයුතු දැකලවත් කම්පා වුණේ නෑ. හික්කුන් වහන්සේ ළඟ දරුව දමල ගිය

වටිනා දහම් කොටස්...

පෙළ දහමේ සඳහන් වටිනා දහම් කොටස් වගේම වෙනත් පුද්ගලික දහම් පොත්පත්වල පවා සඳහන් වැදගත් කියල හැගෙන දහම් කොටස් ඥාන ගෝචරව තේරුම් අරගෙන, ලෝකයාට කවදහරි වැදගත් වෙයි කියල හිතල, ලැබුණ ඉඩකඩක කෙටියෙන් සටහන් කර තැබීම වහරක අභයරතනාලංකාර නිමියන්ගේ එදා පටන් පැවති සිරිතක්. මීට අවුරුදු විසිපහකට පමණ පෙර ඒ ආකාරයට උන්වහන්සේ විසින් සටහන් තබන ලද වැදගත් දහම් කොටස් කිහිපයක් පහතින් සටහන් කෙරෙනවා.

කාම වස්තුවක් පිළිබඳව පහන පැතුම් වුවද, සිල්වත්ව සිට යුමණ බ්‍රාහ්මණාදීන්ට යහපත් යමක් දන් දී පැතුවොත් ලැබෙන බවත්, එසේ පැතීම පවක් නොව කාම හවයට හේතු වන බවත් දීඝ නිකාය (3) 443 පිටුවේ එන සංගීති සූත්‍රයේ දැක්වේ.

එසේම දුගී මගී යාවකාදීන්ට දුන් දානය, උතුමන්ට දුන් දානයට වඩා යහපත් යැයි සිතීමේ පාපය ගැන විස්තර කෙලෙස් එක්දහස් පන්සියය පොතේ 188 පිටුවේ ඇත.

පුර්වනාව නිසා පාපයක් වේ යැයි කීමට පිළිතුරු ඇත. කැමැත්තෙන් පහන ලොකික හොඳ දේ ශ්‍රද්ධා, සීල, ත්‍යාග, ප්‍රඥා ඇතිව කළොත්, එම සම්පත් ලැබී කාම ස්වර්ගයේද ඉපදිය හැකි බව අංගුත්තර නිකාය (2) 119 පිටුවේ එන නකුල සමජීවී සූත්‍රයේ දක්වා ඇත.

පුර්වනා පිළිබඳව පෙන්වූ තවත් තැනක්. අංගුත්තර නිකාය (2) 125 පිටුව පත්තකම්ම සූත්‍රය. දහම් නොබිඳ හෝග සම්පත්, පරිවාර සම්පත්, දීර්ඝායු සම්පත්, මරණින් මතු සුගති සම්පත් යන මේවා පැතීම ඉෂ්ට - කාන්ත -

වෙලාවෙන්, මවක් දරුවෙක් රකිනවා වගේ දිවි පරදුවට තියල සියලු සතුන්ට යහපත කරන්න, මෙමන්‍රිය පතුරවන්න කියල දේශනා කළා නෙවෙයි, ජාතක කරපු පියා ළම දමල ගිය දරුවා උන්නද මළාද කියලවත් නොබැලීම ගැන බුදුන් වහන්සේ ඒ හික්සුන් වහන්සේට ප්‍රසංසා කරල තියෙන බව පැහැදිලි වෙනවා. නමුත් අද මෙන් වඩන්න යන අයට සිද්ධ වෙන මේ වගේ ප්‍රශ්ණ එදා බුදුන් වහන්සේටවත්, හික්සුන් වහන්සේලාටවත් තිබිල නෑ.

හැබැයි අද සමාජයේ ජීවත් වෙන අය තමන්ගේ යුතුකම් ඉටු නොකර පංච කාමය භුක්ති විඳින්න, තමන්ගේ වාසියට කපටිකමට මේ කියපු කාරණා ලොකික ජීවිතයට ඇඳගෙන අර්ථ පටලවාගෙන වරදවා තේරුම් නොගත යුතුයි. මොකද පහත් කාමය මුල් කරගෙන තමන්ගේ

හාර්යාව, දරුවෝ අතරමං කරල ගිහින් වෙනත් කාන්තාවෝ පස්සෙ යන අයත් සමාජයේ ඉන්නවා. ඒ විදිහට කාමයට කැදර වෙලා තමන්ගේ යුතුකම් ඉටු නොකර පැනල යන එක වෙනම කාරණයක්. ඒකට කවද හරි විපාකයක් ලැබෙනවා. නමුත් අර අරිහතුන් වහන්සේගේ අදහස ඒකට ගලපන්න බෑ. උන් වහන්සේ අරිහත් එලය පූර්ණ කරගෙන තමන් ගිහි කල වදපු දරුවටවත් ඡන්ද රාගයෙන් බැඳුනෙ නැති නිසයි ඒ විදිහට වැඩ හිටියෙ. මොකද උන්වහන්සේ දන්නවා, කම්මස්ස කෝමිහි, කම්ම දායාදෝ... ආදී වශයෙන් කර්මය මුල් කරගෙන, දායාද කරගෙන, උපත කරගෙන, නෑයා කරගෙන, පිළිසරණ කරගෙන, යම් කර්මයක් කළාද, යහපතක් නම් යහපත් දෙයක් හෝ අයහපතක් නම්

අයහපත් දෙයක් හෝ ප්‍රතිඵල විදිහට දායාද කරගෙන මේ සසර ගමන යනවයි කියන කාරණය. ඒ නිසා උන්වහන්සේ දන්නවා, ඒ ළමය කවදාවත් අතරමං වෙන්නෙ නෑ කියල. මොකද යමෙක් උපන්න නම් මේ ලෝකෙ ජීවත් වෙන්න මොනව හරි ක්‍රමවේදයක් හැඳෙනවා. ඒක කර්මයට යටත් වෙලා මොන විදිහට හරි සකස් වෙනවා. ඒ නිසා ලෝකය ගැන යථාවබෝධය ලබපු උන්වහන්සේගේ ක්‍රියාකලාපය පාඨජ්ජනියාගේ ක්‍රියාකලාපයට සමාන කරන්න බෑ.

(ඉතිරි කොටස ලබන කලාපයෙන්)
 පුජ්‍යභාදු ව්‍යාභක ජ්‍යායන්තාලංකාර හිමිචාරණන්
 ව්‍යාභකේ විසින් යළි මතු කළ සැඟවුණු දැවිල් කථන
 ජ්‍යෙෂ්ඨ සාක්ෂි කළේ:
 හිනිඤ්ඤ වන්දන සිරිවර්ධන

මනාප - දුර්ලභ කාරණා හතරක් බවත්, ශුද්ධා - සීල - න්‍යාග - ප්‍රඥාවන්ගෙන් යුක්තව දහම් නොබිඳ සිටියොත් ඒවා ලැබිය හැකි බවත් පෙන්වා ඇත.

ආයුස - නිරෝගී බව - වර්ණය - ස්වර්ගය - උසස් කුල - එකිනෙකාගේ සිත් ඇදගැනීම් පතන අය අප්‍රමාදව පින් කළ යුතු බව සංයුක්ත නිකාය (1) 161 පිටුව අප්පමාද සූත්‍රය.

සිල්වත්ව මිනිස් ලොව හෝ දෙවි ලොව සම්පත් පතා දන් දුන්නොත් ඒ පැතුම ඉටුවන බව. එබැවින් සුව කැමති දිව්‍ය සම්පත් පතන්නා වූ හෝ මනුස්ස සම්පත් කැමැත්තා වූ මිනිසා විසින් නීති කැඳ දන් දීම සුදුසු වන්නේය. 565 පිටුව මහා වර්ග පාලි (2)

ධර්ම වරියා-සම වරියා ඇතිව ලොව යම් තැනක උපතක් පැතුමොත් හරියන බව. අනුන් සතු දේ තමාට වේවා යන දැඩි ලෝභය, වෛරය, දස වස්තුක මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය දුරුව පැතීම නිසා මෙය සිදු වන බවත්, මෙහි පෙන්වූ සම්මා දිව්‍ය ලෝකික බවත් පෙන්වා ඇත. මජ්ඣිම නිකාය (1) 673 පිටුව - වේරංජක සූත්‍රය.

නුවණැත්තෝ ලෝකික කරුණු තුනක් පතා සිල් රකින බව. එනම් ප්‍රසංසාව, වස්තු බලාපොරොත්තුව, ස්වර්ග සැප පතා සිල් රකින බව බුද්දක නිකාය (1) - 408 පිටුව - සුබ්‍රහ්මචරීය සූත්‍රය.

ප්‍රත්‍යක්ෂ කර නොගෙන දහම් දෙසන්න යෑම අවැඩ බව. දීඝ නිකාය (1) 550 පිටුව - ලෝභිව්ව සූත්‍රය.

සතර මහා භූත සාසනය අතුරුදහන් නොකරන බවත්, ත්‍රිවිධ රත්නය කෙරෙහි යටහත් පැවතුම් නැති වීමෙන් සාසනය අතුරුදහන් වන බවත් පෙන්වයි. සංයුක්ත නිකාය (2) 339 පිටුව - සද්ධර්ම ප්‍රතිරූපක සූත්‍රය.

කාමයෙන් වෙන් වන අයුරු - හටගැනීම (උදයංගම), පැවැත්ම (අත්ථංගම), මිහිර (ආස්වාද), දොස් (ආදීනව), අත්හැරීම (නිස්සරණය). පංච කාමයන් ගැනම මෙසේ තත්වු සැටියෙන් දැනගත යුතු බව අංගුත්තර නිකාය (2) 22 පිටුව - යෝග සූත්‍රය.

තථාගත ස්ථූපයට මල් සුවඳ පිදීම, සැදැහැයෙන් වැඳීම යහපත් බව. දීඝ නිකාය (2) 223 පිටුව (එබැවින්, බුදුන් වහන්සේ මේවා දේශනා කර නැතැයිද, මේවා කරන පිංවතුන්ට මිථ්‍යා දෘෂ්ටික යැයිද කියමින් තර්ක කරන උදවිය මෙය කියවා බැලීම වටී)

කළ පිනෙන් යහපත් පටිසන්ධියක් ලැබුවද පසුව පින ගැන උකටලි වීමෙන් අයහපත් ප්‍රචායනි විපාක ලැබූ අයුරු සංයුක්ත නිකාය (1) 169 - පිටුව දුතීය අපුත්තක සූත්‍රය.

ඒ අනුව, එක් සිටුවරයෙක් නගරසිඛි නම් පසේ බුදුවරයන් වහන්සේ නමකට දානයක් දෙන්න අණ කර, පසුව දාසයන්ට ඒ දානය දුන්නා නම් හොඳ යැයි සිතීමෙන් සත් වරක් ස්වර්ගයේද සත් වරක් සිටුවරයෙක්ද වී, සිටු වූවන් කටුක දුප්පතෙකු මෙන් හෝග නොවිඳ ජීවිතය ගත කළ බවත්, එකල දරුවෙකු නැසූ පවින් දරු සැප නැතිව වස්තුව රාජ සන්නක වූ බවත් පෙන්වයි.

අපදහ පාලිය (2)

77 පිටුව - ඒක දීපීය ස්ථවිරාවදානය සිද්ධාර්ථ බුදුන්ගේ විතකය ළඟ පහනක් දැල්වූ පින් ආනිසංසයෙන් ආලෝක සම්පත් ලබා නිවනට උපනිශ්‍රය ලැබූ බව.

97 පිටුව - සත්ත කදම්භ පුජ්චීය ස්ථවිරාවදානය - පසේ බුදුවරුන්ට මල් හතක් පුදා ලැබූ පිනෙන් උපනිශ්‍රය ලැබ 94 කල්පයකින් මතු මේ බුද්ධ සාසනයේ නිවන් දුටු බව.

109 පිටුව - සෝවණ්ණකිංකණිය ස්ථවිරාවදානය - වැල්ලේ වැලි ගොඩක් සෑයක් සේ කර කිණිහිර මල් පුදා එම ආනිසංසයෙන් 18 කල්පයක් සුව විඳ නිවනට උපනිශ්‍රය ලැබූ බව.

117 පිටුව - ඒක සංඛීය ස්ථවිරාවදානය - විපස්සී බුදු රජුන්ගේ බෝධියට සක් පිඹීමේ පූජාවක් කොට 91 කපක් සුගතිගාමීව මෙකල නිවනට උපනිශ්‍රය ලබා නිවන් දුටු බව.

119 පිටුව - පාටිහීර සඤ්ඤක ස්ථවිරාවදානය - පදුමුත්තර බුදුන් දවස බුදුන්ද ඇසින් නොදැක, බුද්ධ සාද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය ලෙස ඉබේ සද්ද වන විණා බෙර හඬ අසා ඒ ප්‍රාතිහාර්යයෙන් සිත් පහදවා ගත් පමණින් කල්ප සිය දහසක් දුගතියෙහි නොඉපදී මෙකල නිවන් දැකීමට උපනිශ්‍රය සම්පත් ලැබූ බව.

147 පිටුව - සීහාසන විජක ස්ථවිරාවදානය - තිස්ස බුදුන්ගේ බෝධිය ළඟ සිහසුනට පවත් සැලීමෙන් 92 කල්පයක් දුගතියෙන් මිදී මෙකල නිවන් ලැබූ බව.

179 පිටුව - සුමණ විජනීය ස්ථවිරාවදානය - සමන් මල් වටාපතකින් විපස්සී බුදු රජුන්ගේ බෝධියට පවත් සලාඵ පිනෙන් 91 කල්පයක් සුගතිගාමීව මෙකල නිවන් දුටු බව.

187 පිටුව - පුලින වංකමීය ස්ථවිරාවදානය - මුව වැද්දෙකුට සිට සක්මනක් දැක සක්මනට වැලි ඉසීමෙන් 31 කල්පයක් සුගතිගාමීව නිවනට උපනිශ්‍රය ලබා නිවන් දුටු බව.

187 පිටුව - පංසුකුල සඤ්ඤක ස්ථවිරාවදානය - කඩු දුනු ගෙන ආහාර සෙවීමට කැලෑ වැදුණු කෙනෙක්, එල්වා තිබූ බුද්ධ විවරයක් දැක ගරු සිතීන් වැන්ද පිනෙන් 92 කල්පයක් යන තුරු සුගතිගාමීව මේ සාසනය සමයේ නිවන් දුටු බව.

189 පිටුව - බුද්ධ සඤ්ඤක ස්ථවිරාවදානය - සිද්ධාර්ථ බුදු රජුන් නොදැකම බුද්ධ ශ්‍රේෂ්ඨ සංඥාව උපදවා කඵරිය කොට ඒ පිනෙන් 94 කපක් දුගතියෙන් මිදී සිට මෙකල නිවන් දුටු බව.

205 පිටුව - පුලිනුප්පාදක ස්ථවිරාවදානය - බුදු රජුන් ලොව පහළ වන්නන් පෙර, වෙදයේ ඇති බුදුවරුන්ගේ පිටත පෙනෙන ගුණ සිතා වැලි සෑයක් සාදවා වැඳ පූජා කිරීමෙන් සිය දහස් කල්පයක් දුගති නැතිව සුගති ගතවී මෙකල නිවන් දැකීමට උපනිශ්‍රය ලැබූ බව.

209 පිටුව - තරණිය ස්ථවිරාවදානය - කැස්බෑවෙක්ව අත්පදස්සී බුදු රජුන් ගඟින් එගොඩ කළ පිනෙන් අටලොස් සිය කල්පයක් සුගතිගාමීව මෙකල මේ සාසනයේ නිවන් දුටු බව.

මේ කාරණා අනුව, බුද්ධ සාසනයක් වෙනුවෙන් යමෙක් විසින් සුළුවෙන් කරන පූජාවක් හෝ ඇප උපස්ථානයක් හෝ සිත පහදවා ගැනීමක් හෝ වෙනත් ලෝකික පින් කටයුතු මෙන් සුළු කොට නොසිතිය යුතු බවත්, කවදා හෝ බුද්ධ සාසනයක උත්තරීතර ඵල ලබා සසර ගමන කෙළවර කර ගැනීමට උපනිශ්‍රය වන බවත් වටහා ගත යුතුයි. මේ සියලු අතීත සිද්ධි ඒ ඒ තෙරණුවන්/ තෙරණියන් විසින් නිවන් මග පූර්ණ

වටිනා දහම් කොටස්...

කර පෙර විසූ කඳ පිළිවෙල දිවැසින් දැක අතීතය සිහි කිරීමෙන් අනතුරුව වින්ත ප්‍රසාදයෙන් යුතුව ප්‍රකාශ කළ වැකි මිසක් මනංකල්පිතයන් නොවේ.

මේ අනුව වර්තමානයේද සමාජයේ විවිධාකාර පුද්ගලයන් විසින් අංශුමාත්‍රයක හෝ බුද්ධ සංඥාවක් මුල් කරගෙන සිද්ධ කරන පින්ක් පහත් කොට නොසැලකිය යුතුයි. සමහර විට කුඩා දරුවෙක් අඳින විනයක් වෙන්න පුළුවන්, හදන වෙසක් කුඩුවක්, එල්ලන කොඩියක් වෙන්න පුළුවන්, සුළුවෙන් හෝ දෙන දන්සැලක් වෙන්න පුළුවන්... මේ කුමන කටයුත්ත වුණත් බුද්ධ සාසනයක් මුල් කරගෙන සිද්ධ කළේ නම් එයින් ලැබෙන ඵල සුළුවට නොසිතිය යුතුයි. සමහරවිට සමාජයේ දුශ්චරිත යැයි, වැරදි යැයි සම්මත කෙනෙක් පවා ඉඳ හිට හෝ සිදු කරන පින්කමක් දැක ඊට නොගැරහිය යුතුයි. මන්ද ඒ කෙනාට කවදා හෝ මේ භයංකර සසරින් එතෙර වෙන්න ඒ පින් උපනිග්‍රය වන නිසා. එසේම මනුස්සයින් ආශ්‍රිතව වෙසෙන සතර අපාගත සත්ත්වයින් පවා සමහරවිට හික්සුන් වහන්සේ නමක් කෙරෙහි, බෞද්ධයෙක් කෙරෙහි පැහැදී, අංග වලනයන්ගෙන් ප්‍රතිචාර දැක්වීම පවා ඒ සතර සතර අපායෙන් කවදහරි මිදෙන්න උපනිග්‍රය වන බවත් තේරුම් ගත යුතුයි. අති දුර්ලභව පහළ වන සම්බුද්ධ සාසනයක ඇති අසීමිත වටිනාකම මේ කාරණාවලින් තේරුම් ගත යුතුයි.

සංයුක්ත නිකාය (5-1)- 191 පිටුව අතිවරණ සූත්‍රය

ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් නිවරණ දුරු වී සප්ත බොජ්ජංග වැඩෙන බව. බණ ඇසීම කරන විට පංච නිවරණ නැති බවත්, සප්ත බොජ්ජංග භාවනාව සිදු වන බවත් පෙන්වා දී ඇත. භාවනාව කුමක්දැයි අසන අය, බණ ඇසීම ආර්ය භාවනාවක් බවද දැන ගැනීමට මේ සූත්‍රය ඉතා යහපත් වේ.

අංගුත්තර නිකාය (2) - 483 පිටුව අරණ්‍ය සේනාසන සූත්‍රය

අරණ්‍ය, ශුන්‍යාගාර, මිනිස් රහිත වන සෙනසුන් නුසුදුසු කාරණා 4 ක් ඇති අය නම් කාම විතර්ක, ව්‍යාපාද විතර්ක, විහිංසා විතර්ක, ජඩ වූ දුෂ්ප්‍රාඥ යන හතර කරුණු ඇති අයයි. ඊට සුදුසුකම් ඇත්තේ, නෙක්ඛම්ම විතර්ක, අව්‍යාපාද විතර්ක, අවිහිංසා විතර්ක, ජඩ නොවූ ප්‍රඥාවන්ත යන කරුණු ඇති අයටයි.

අංගුත්තර නිකාය (5)- 389 පිටුව - බලසංගහ වත්ථු සූත්‍රය

සමානාත්මතාවය නම්, යම් මගඵල ලාභියෙක් ඒ අනුරූප මගඵල ලාභියෙකුට සමානාත්මතාවයෙන් යුතු බව පෙන්වා ඇත. එහිම බිය පහද පෙන්වා ඇත.

විශේෂ කරුණක් - මිලින්ද ප්‍රශ්නයෙහි 289 පිටුව

"උත්තිවයේ නප්ප මජ්ජෙය උදෙරේ සංයතෝසියා" උදර පෝෂණය සංයත කරගත්විට අප්‍රමාදව නැගී සිටින බව මින් කියැවේ. ආහාර පමණ දැන වැළඳීම මුඛයෙන් ගන්නා ආහාර පිඬුවලට සීමා නොකර බඩ වඩා ගැනීම යන්නද ගෙන විග්‍රහ කළ යුතුය.

ආර්ය මෛත්‍රී භාවනාව යනුවෙන් වෙනම මෛත්‍රී භාවනාවක් නැතැයි කියමින් තර්ක කරන උදවියට නියම ආර්ය මෛත්‍රීය සහ ලෝක සම්මත (ලොකික) මෛත්‍රීය දැන ගැනීමට අවශ්‍යනම් සංයුක්ත නිකායේ (5-1) හලිද්දවසන (මෙන්තා) සූත්‍රය බලන්න.

රහත් උතුමන් විජ්ජාවරණ සම්පන්න බව - සංයුක්ත නිකාය (1) - 299 පිටුව - අග්ගික සූත්‍රය - යමෙක් පෙර විසූ කඳ පිළිවෙල දනීද, ස්වර්ගය හා අපාය දනීද, වැලි ජාතික්ෂය සංඛ්‍යාත අරිහත්වයට පැමිණියේද, දැන නිමවන ලද කිස ඇත්තේද (කළ යුතු කටයුතු සියල්ල ඉවර කළේද) විජ්ජාවරණ සම්පන්න වේ.

එක ගාථාවක් පෙළ දැන අරුත් දැන ධර්මානුධර්ම පිළිවෙලින් කටයුතු කළත් ඒ පුද්ගලයා බහුශ්‍රැත හා ධර්මධර බවට බුදු රජාණන් වහන්සේ අනුමත කරන බව. අංගුත්තර නිකාය (2) 345 පිටුව බහුස්සුත සූත්‍රය.

තවුස් භාවනාවෙන් නොව සිත කය වචන සුවර්තව යථා නුවණින් විමසා කටයුතු කර නිවන් ලැබෙන බව - ඉහත පොතේ 385 පිටුව - සාළහ සූත්‍රය.

සිල්වත් විම, බහුශ්‍රැත විම (ඇසීම - දැරීම - වනපොත් කිරීම හෙවත් කටපාඩම් කිරීම - දහම් ගැන සිතීම - නැවත මෙනෙහි කිරීම), අධි වින්තය ඇසුරු කර සතර දැහැන් වැඩීම, ආසුච ක්ෂය හේතුවෙන් වෙතෝ විමුක්ති - ප්‍රඥා විමුක්ති මෙලොවදීම ලැබ ප්‍රත්‍යක්ෂකොට විසීම තෙර කරන ධර්ම බව. අංගුත්තර නිකාය (2) 45 පිටුව - ද්විතීය උරුවේල සූත්‍රය.

ධ්‍යාන පිළිබඳව - අංගුත්තර නිකාය (6)- 609 පිටුවේ පටන් සන්ධි සූත්‍රය

අජානේය ධ්‍යායිතය සිතව, අස්ව ගුණ්ඩයාගේ ධ්‍යායිතය නොසිතව.

අස්ව ගුණ්ඩයාගේ ස්වභාවය

අසුන් බලන්නා අද මා ලවා කුමක් කරවන්නේද, මම අද කුමන ප්‍රතිචාරයක් දක්වන්නේද කියා නොසිතයි. කැමට දැමූ යව ගැනම සිතයි.

අජානේය අස්වයාගේ ස්වභාවය

ළග බැඳ සිටියත් යව ගැන නොසිතයි. අසුන් බලන්නා අද මා ලවා කුමක් කරවයිද, මම කුමක් කළ යුතුද කියා සිතයි. ආහාර ගෙන නිදීමට විම පිරිහීමක්, හානියක්, මහා අපරාධයක් ලෙස මනා සේ දකී.

අස්වගුණ්ඩ ධ්‍යායිකයා

ආරණ්‍යයට, රුක් මුලට, ශුන්‍යාගාරයට ගියත් කාම රාගයෙන් කාම සිතිවිල්ලෙන් වසයි. උපන් කාමයන්ගේ නිස්සරණය ඇති සැටියෙන් නොදකී. කාම රාගය අභ්‍යන්තරයේ තියාගෙන ධ්‍යාන

කරයි. ප්‍රධාන කරයි. නිබඳව ධ්‍යාන කරයි. බැසගෙන සිතයි. ව්‍යාපාද සිතීන් වසයි. ඊන මිද්ධව වසයි. උද්ධව ව කුක්කුච්චව වසයි. සැකයෙන් යුතුව වසයි. උපන් සැකයේ නිස්සරණය නොදනී. සැක ඇතිවම සිතයි. නොයෙක් අයුරින් සිතයි. නිබඳව සිතයි. බැසගෙන සිතයි. පඨවිය නිසා, ජලය නිසා, ගින්න නිසා, වායුව නිසා ධ්‍යාන කරයි. ආකාසානඤ්චායතනය නිසා, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය නිසා, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය නිසා, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නිසා ධ්‍යාන කරයි. මෙලොව නිසා, පරලොව නිසා ධ්‍යාන කරයි. දැකපු, අහපු, මතක් කරපු දැනීම පතමින් පරීක්ෂා කරමින්, අනුව ගිය මනසින් ධ්‍යාන කරයි. මේ අස්වගුණ්ඩ ධ්‍යානයයි.

අජානේය ධ්‍යායිකයා

පුරුෂ අජානයා කැළයට ගියේ හෝ රුක් මූලට ගියේ හෝ ශුන්‍යාගාරයට ගියේ හෝ කාම රාගයෙන් මැඩුණු සිතින් නොවසයි. උපන් කාමයාගේ නිස්සරණය දකී. ව්‍යාපාද සිතීන් නොවසයි. ඊන මිද්ධයෙන් නොවසයි. උද්ධව කුක්කුච්චයෙන් නොවසයි. විචිකිච්චාවෙන් නොවසයි. උපන් විචිකිච්චාවේ නිස්සරණය තතු සේ දනී. හේ පෘථිවිය (පඨවිය) නිසා, ආපය (ජලය) නිසා, ගිනි නිසා, වායු නිසා ධ්‍යාන නොකරයි. ආකාසානඤ්චායතනය, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නිසා ධ්‍යාන නොකරයි. මෙලොව නිසා, පරලොව නිසා ධ්‍යාන නොකරයි. එතෙකුදු වුවත් ධ්‍යාන කරයි.

මේ හදු පුරුෂ අජානෙයාට ඉන්ද්‍රියා, බ්‍රහ්මයා, ප්‍රජාපතී සහිත දෙවියන් විසින් දුරදීම නමදනාහ. යම් අරමුණක් නිසා ධ්‍යාන කරන්නේ නම්, ඒ අරමුණ නොපෙනේ නම් පුරුෂ අජානෙයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේවායි කියයි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සන්ධ තෙරණුවෝ, යම් අරමුණක් නිසා ධ්‍යාන නොකරන්නේ නම් කෙසේ ධ්‍යාන කරන්නේ දැයි ඇසීය.

සන්ධයෙනි, මේ සාසනයෙනි පුරුෂ අජානෙයා හට පෘථිවි ධ්‍යාන සංඥා ප්‍රකට වෙයි. ආපෝ - තේජෝ - වායෝහි සංඥා ප්‍රකට වෙයි. ආකාසානඤ්චායතන, විඤ්ඤාණඤ්චායතන, ආකිඤ්චඤ්ඤායතන,

ඤ්ඤායතන, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සංඥා ප්‍රකට වෙයි. ඉහ ලෝකයෙහි (මේ ජීවිතය) පර ලෝකයෙහි සංඥා ප්‍රකට වෙයි.

යම් ප්‍රාන්ත පර්යේෂණවලින් යුතුව දකින, අහන, මතක ඇති දැනීමක් වේද, එයද ප්‍රකට වෙයි. ධර්මානුකූල සිතූම් ඇති ඒ පුරිස අජානික පෘථිවි, ආපෝ, තේජෝ... ආදී ධ්‍යාන නොකරයි. එහෙත් ධ්‍යාන කරයි. (මෙම ධ්‍යානය ලැබෙන හැටි විස්තර කර දිය යුතුය).

පටිච්ච සමුප්පාදය - දීඝ නිකාය (2) 91 පිටුව - මහා නිධාන සූත්‍රය - ජාති ප්‍රත්‍යයෙන් ජරා මරණ වේ. කෙසේද? මිනිස්, දෙවි, බ්‍රහ්ම, යක්, සිවුපා, සර්ප ඒ ඒ සතුන්ගේ ඉපදීම නිසාම ජරා මරණ වේ.

හව ප්‍රත්‍යයෙන් ජාති වේ. කෙසේද? කාම හව, රූප හව, අරූප හව නිසා ජාති වේ.

උපාදාන ප්‍රත්‍යයෙන් හව වේ. කෙසේද? කාමුපාදාන, දෘෂ්ට්‍යුපාදාන (දෘෂ්ඨි උපාදාන), සීලවෘත උපාදාන, ආත්මාවදෝපාදාන (අත්තවාද උපාදාන) නිසා හවය වේ.

තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයෙන් උපාදාන වේ. කෙසේද? රූප තෘෂ්ණා, ශබ්ද තෘෂ්ණා, ගන්ධ තෘෂ්ණා, රස තෘෂ්ණා, ස්පර්ශ තෘෂ්ණා නිසා උපාදාන වේ.

වේදනා ප්‍රත්‍යයෙන් තෘෂ්ණාව වේ. කෙසේද? වක්ඛු සම්ඵස්සජා වේදනා, සෝත, ඝාත, ජීවිතා, කාය, මනෝ සම්ඵස්සජා වේදනා ප්‍රත්‍යයෙන් තෘෂ්ණාව වේ.

විස්තර - තෘෂ්ණාව නිසා පරීක්ෂණ - පරීක්ෂණ නිසා ලාභ හෙවත් ලැබීම - ලැබීම නිසා අරමුණ විනිශ්චය කිරීම - විනිශ්චය නිසා ඡන්දරාගය - ඡන්දරාගය නිසා අධ්‍යාවසානය. (මම, මගේ යනුවෙන් තමා කෙරෙහි සනිටුහන් කිරීම) - අධ්‍යාවසානය නිසා පරිග්‍රහය (අල්ලා ගැනීම) වේ. පරිග්‍රහය නිසා මසුරු බව වේ.

අධ්‍යාවසානය නිසා මසුරු බව - මසුරු බව නිසා රැකීම - රැකීම නිසා දඬුමුගුරු ගැනුම්, අවි ගැනුම්, කලහ විවාද, තා තෝ කීම්, කේලාම් බොරු කීම් ආදී අකුසල් දහම් වේ.

මසුරු බව නිසා එසේම රැක ගැනීම වේ. එහි හේතු ප්‍රත්‍ය ආකාරය - වස්තු රැකීමෙන් දඬු මුගුරු අවි දැරුම්, කලහ විවාද, තා තෝ කීම්, කේලාම් බොරු කීම්... ආදිය වේ.

එසේම රැකීම නිසා මසුරු බව වේ. අධ්‍යාවසානය නිසා පරිග්‍රහය වේ.

ඡන්දරාගය නිසා අධ්‍යාවසානය වේ. විනිශ්චය නිසා ඡන්දරාගය වේ. ලාභය නිසා විනිශ්චය වේ.

පර්යේෂණය නිසා ලාභය වේ. තෘෂ්ණාව නිසා පරීක්ෂණය වේ.

මෙසේ වේදනා ප්‍රත්‍යයෙන් වට්ට මූල තෘෂ්ණාව, සමුද්‍රවාර තෘෂ්ණාව වේ.

මෙහි තව දුරටත් මෙසේ විස්තර වේ. ස්පර්ශයෙන් වේදනාව වේ.

වක්ඛු - සෝත - ඝාත - ජීවිතා - කාය - මනෝ යන ස්පර්ශයෙන් වේදනාව වේ.

නාමරූප ප්‍රත්‍යයෙන් ස්පර්ශය වේ. කෙසේ වේද? යම් ආකාරයක් - ලිංගයක් - නිමිත්තක් - උද්දේසයක් - ප්‍රඥප්තියක් සමග නාම කායයාගේ පැනවීම වේ.

එම ආකාර - ලිංග - නිමිති - උද්දේස - ප්‍රඥප්ති නැති කල්හි රූප කායයන්හි අධි වචන ස්පර්ශයක් නොවේ.

විඤ්ඤාණ ප්‍රත්‍යයෙන් නාම රූප වේ යනු, විඤ්ඤාණය මව් කුසකට නොබස්නේ නම් ගැබ තුළ නාම රූපයක් හට නොගනී. ළදරු කුමරකුගේ කුමරියකගේ විඤ්ඤාණය සිඳෙන්නේ නම් නාම රූපයෝ වැඩීමක් නොවේ. ඇති විට වේ. විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං යනු මෙය වේ.

නාමරූප පච්චයා විඤ්ඤාණං - නාම රූපයේ ප්‍රත්‍ය නොලබා විඤ්ඤාණය නොපවතී. නාම රූපය විඤ්ඤාණය ඇසුරු කිරීමෙන්, විඤ්ඤාණය නාම රූපය ඇසුරු කිරීමෙන් ජාතියයි, ජරා මරණයයි යන මෙය පැනේ.

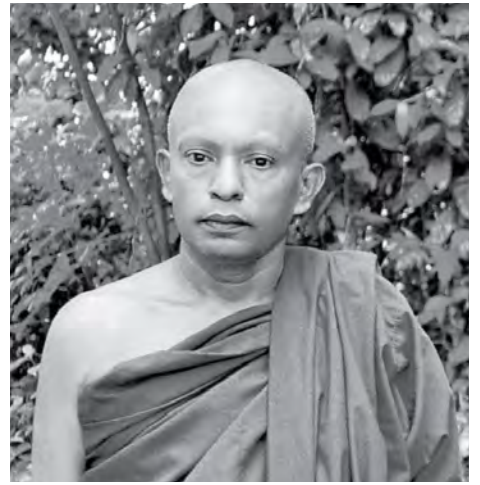
විඤ්ඤාණයෙන් නාම රූපයත් උනුනුන්ට ප්‍රත්‍යව පවතින නිසාම ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණ, නැවත ජාතිය... ආදිය වේ. මේ නිසාම අධි වචන - නිරුක්ති - ප්‍රඤ්ඤප්ති පැනේ.

සටහන

හිතඥ වන්දන සිරිවර්ධන

සැඟව ගිය බොදු වග යළි පුබුදුවීම් වහරක හිමියන් හෙළි කරන ලොව්තුරු අත්දැකීම්...

අභයරතනාලංකාරය - 01

වහරක අභයරතනාලංකාර හිමි

වහරක අභයරතනාලංකාර හිමියන්ගේ ජීවන ගමන් මගේ තොරතුරු හා අත්දැකීම් වර්තමාන සමාජයට බොහොම වැදගත් වෙන්නේ හේතු කාරණා ගණනාවක් නිසා. එකක් තමයි, පෙර සසර අත්බැව් ගණනාවක පටන් සසර හුරුවක් වශයෙන් ඇවිත් මේ අත්බවයේ කුඩා කාලයේ පටන්ම තිබුණ සුවිශේෂීය අධ්‍යාත්මික අවබෝධය සහ හැකියාව. ඒ වගේම, සම්මතයේ සිවුරු නොදැරුවත්, ගිහි වතක ඉඳගෙන ගිහි කටයුතුන් දැහැමිව කරන ගමන් අධ්‍යාත්මික ශක්තියෙන් ලෝක සත්වයාට ඉටු කළ අසීමිත සේවය. ඒ සේවය ලොකික වශයෙන් සමාජයේ යහ පැවැත්මට හේතුවන පැතිකඩවල් ගණනාවක් ඔස්සේ විහිදී ගිහින්, අවසානයේ ලෝක සත්වයාට සදා සැනසීම අත්කර දෙන පරම නිවනටම යොමු කිරීමේ සුවිශේෂීය හැකියාව ඒ සියල්ලටම වඩා අතිශයින්ම වැදගත්.

තමන්ගේ පරම්පරාවෙන් ලැබුණ අක්කර තුනක පමණ භූමි භාගය ඇතුළු ගිහි කල දේපළ සියල්ලම සාසනයට පූජා කරල, නිවන් උදෙසා ලෝක සත්වයාට දහම් දෙසීමේ අර්ථ වර්ධයාවේ නිරත වුණ උන්වහන්සේගේ මේ අත්දැකීම් කිසිවක් අපතේ දැමිය නොහැකි තරම් වර්තමාන සමාජයට බොහොම වටිනවා. ඒ නිසා ඒ අත්දැකීම් බිඳක් ලෝකයාගේ යහපත පිණිස හෙළිදරව් කරන්න උන්වහන්සේ එකඟ වුණා. මේ තමයි උන්වහන්සේගේ ඒ අත්දැකීම්.

මගේ ආවිච්චි ඒ කාලෙ කියනවා, පොළොව යට අපායත්, තාරකාවල දිව්‍ය ලෝකත් තියෙනව කියල. පින් කරපු අය දිව්‍ය ලෝකෙ යන බවත්, ඒ පින් ඉවර වුනාම නැවතත් දිව්‍ය ලෝකයෙන් පිට වෙනව කියලත් ආවිච්චි කිව්වා. එහෙනම් දිව්‍ය ලෝකෙ ගිහින් වැඩක් නෑ කියල මම කිව්වම, ඒ සඳහා සසරින් එතෙර වෙන්න ඕන කියලත්, සසරින් එතෙර

වෙන්න නම් පැවිදි වෙන්න ඕන කියලත් ආවිච්චි කිව්වා. ඒකෙන් මගේ පැවිදි වීමේ ආසාව වැඩි වුනා. මහණ වෙන්න ආසාව මට උපතින්ම තිබුනත් ඒක මුවහත් වුනේ ආවිච්චි නිසා. මම මහණ වෙනවට ආවිච්චි කැමති වුණත් දෙමව්පියෝ කැමති වුණේ නෑ. ඒ නිසා ආගම දහම පැත්තට නැඹුරු වෙලා ගිහි ළමයෙක් විදිහට පාසල් යන්න මට සිද්ධ වුණා.

සත්‍යය අවබෝධ වෙන්න නම් සත්‍යවාදී විය යුතුයි. අසත්‍යවාදීව සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න බැරි බව මට වැටහුණා. මම ඒක තේරුම් අරගෙන බුදු දහමේ පර්යේෂණාත්මක පැත්ත විශ්ලේෂණය කරන්න උනන්දු වුණා. ඒ සඳහා විත්ත ඒකාග්‍රතාවය අවශ්‍යයි. ඒ නිසා තමයි භාවනාව ප්‍රගුණ කළේ. අනෙක කුඩා කාලයේ ඉඳලම මගේ ජීවිතයට භාවනාව හුරු පුරුදු වෙලා තිබුණා.

කොහොමහරි කුඩා කාලයේම මගේ බලවත් ඉල්ලීම පිට දෙමව්පියන් විසින්ම වරකාපොල පැත්තේ පන්සලක මාව මහණ කළා. නමුත් මම බලාපොරොත්තු වෙව්ව දේවල් ලැබුණේ නැති නිසා දවස් කිහිපයක් විතරයි මහණකමේ හිටියේ. එතැනින් මගේ අරමුණු ඉටු වෙන්න නෑ කියල පෙනී ගිය නිසා ආපහු ගෙදර ආවා. ඔය විදිහට තවත් පන්සල් කිහිපයකටම මහණ වෙන්න කියල ගියත් ඒකිසිම තැනක මට සුදුසු වාතාවරණයක් තිබුණේ නෑ. ඒ එක අවස්ථාවකදි මගේ හිත සසල කළ සිදුවීමක් මතකයි. දවසක් පන්සලට ආගන්තුක භාමුදුරුවෝ දෙනමක් වැඩියා. ඒ වෙලාවේ ඒ ස්ථානයේ තිබුණේ කුඩා මිටි බංකු පුටු දෙකක්. මහා සංසරත්නය කෙරෙහි තිබුණ අසීමිත ගෞරවය නිසා මම පන්සලේ තිබිව්ව උසම ලොකු පුටු දෙකක් උන්වහන්සේලාට ඉඳගන්න ගෙනත් තිව්වා. උන්වහන්සේලා නැවත වැඩියට පස්සේ නායක භාමුදුරුවෝ

මට හොඳටම බැන්නා, ඕකුත් අහවල් නිකායේ අඩු කුලේ අය, ඔය වගේ හොඳ පුටු දෙන්න නෑ, අර පොඩි පුටු තියල තියෙන්නේ ඒ අයට කියල. ඉතින් මට උන් වහන්සේලා ගැන හුගක් දුක හිතුනා. ඒත් එක්කම කලකිරීමක් ඇතිවුණා. බුදුභාමුදුරුවෝ දේශනා කළ දහම මේක නෙවෙයි, මේ තැන්වල ඉඳගෙන හරි දහම ඉගෙන ගන්න බෑ කියල මට තේරුම් ගියා.

ඉතින් මම පුංචි කාලෙ ඉඳලම මේ ධර්මයට ලැදි වෙලා ධර්මය විමර්ශනය කරන කෙනෙක්. මට අවුරුදු හතේ ඉඳලම පැවිදි වෙන්න ආසාව තිබුනා. ඒ කාලෙ කහපාට රෙද්දක් සිවුර වගේ පෙරවගෙන අඹ ගහක් යට භාවනා කළ බවත් මතකයි. මම ඒ කාලෙ ඉඳලම කාගෙවත් උදව් නැතිව තනියම භාවනා කරන්න පුරුදු වුනා. ඉතාම කුඩා කාලෙ පටන්මයි මට මේ උවමනාව ඇති වුණේ. ඒක මොකක්ද කියන්න දන්නේ නෑ. සමහරවිට සසරේ හේතුවක්, පුරුද්දක් වෙන්න ඇති. මොකද ඒ තරම් කුඩා කාලෙදි දරුවන්ගේ හිතට එන අදහස් ඔය වගේ දේවල් නෙවෙයි. සෙල්ලමටමයි හිත යන්න. ඒත් මට උවමනාව තිබුණේ, බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය මොන වගේ දෙයක්ද කියල සොයා බලන්න අවශ්‍යයි කියන කාරණය.

ඒ නිසා මම ඔය වෙනත් අය වගේ නවකතා, කෙටිකතා කියවන්න යොමු වුණේ නෑ. බණ පොත්ම තමයි කියවන්න යොමු වුණේ. උදේ ඉඳං රැවෙනකල් මම කළේ මගේ පාසල් වැඩත් අනපසු කරගෙන ධර්මය ගැන කියවපු එක. ඒක මට විසාල ආස්වාදයක්, සැනසිල්ලක් වුණා.

මම වහරක පාසලේ හත අට පන්තිවල ඉගෙන ගන්නකොට පුස්තකාලයෙන් අභිධර්මය පොත් අරගෙන කියව්වා. ඒවා කියවද්දි

මට පහසුවෙන් තේරුම් ගන්න පුළුවන් වුනා. තරුණ වයසට පත්වුනාට පස්සේ බුදු දහම ගැන විස්තර කරන ගැඹුරු පොත්පත් පාසල්වලින්, පන්සල්වලින් අරගෙන කියව්වා. ඒවා එකක්වත් මට කටපාඩම් කරන්න අවශ්‍ය වුනේ නෑ. එක වතාවක් කියවනකොටම වැටහෙන්න ගත්තා, මතක හිටින්න ගත්තා. ඒ නිසා කාගෙන්වත් අහන්න අවශ්‍ය වුනේ නෑ. ඒවායින් මේ සංසාරය ගැන තව තවත් තේරුම් ගන්න පුළුවන් වුනා.

ඔහොම පටන් ගත්තු ගමන ක්‍රමයෙන් විකාශනය වෙලා ඉදිරියට ගියා. ඊට පස්සේ මට වැටහුණා, බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ නිවැරදි ධර්මය සොයා ගත යුතුයි කියල. එදා පටන්ම මගේ උත්සාහය වුණේ අන්න ඒකයි. අවශේෂ භෞතික විෂයන් ගැන මගේ ඒ හැටි උනන්දුවක් තිබුණේ නෑ. මම ඔය විදිහට භාවනාවටත් යොමු වුණා. ඒ යොමු වෙන්න යෙදුණ විදිහත් හරි අපුරුයි. මම ඉස්කෝලේ පහේ පන්තියේ වගේ ඉන්න කාලේ, මට වඩා ඉහළ පන්තියක හිටපු අපේ අයිය කෙනෙක් පොතක තිබුණ කවි පදයක් නිතරම කියනව ඇහුණා. ඒ තමයි,

“පිනකින් උතුම් පින නම් භාවනාම ය.”

මේක ලෝවැඩ සඟරාවේ තියෙන කවි පදයක්. ඔන්න මට හිතුණා, එහෙනම් මේ භාවනාව ගැන භොයන්න අවශ්‍යයි කියල. එතැන් පටන් මම ඒ ගැන උනන්දු වුණා.

ආනාපානා සති භාවනාව ගැන මම අහල තිබුණා. හුස්ම ඉහළට ගැනීම, පහළ හෙළීම ගැන මම උනන්දු වුණා. මම මේ කියන්න යන්න මගේ අත්දැකීමක් ගැන. නැතුව අමුතු අමුතු දේවල් එහෙම කියනව නෙවෙයි. මොකද පුද්ගලයෙකුට තමන්ගේ අත්දැකීමක් ගැන කියන්න බාධාවක් නැහැනේ.

අද මම වැඩ ඉන්න මේ පන්සල තියෙන භූමියේම තමයි අපේ පරම්පරා මහ ගෙදර පිහිටල තිබුණේ. ඉතිං ඒ දවස්වල මම මහ රැට ගෙදර හැමෝම නිදා ගත්තට පස්සේ තමයි භාවනා කරන්නේ. මොකද මම කැමති වුණේ නෑ අනික් කවුරුවත් මේක දැනගන්නවට. ඉතින් ඒ විදිහට හැම දවසකම රාත්‍රී කාලයේ භාවනා කරන්න පුරුදු වුනා. ආනාපානා සති භාවනාවත්, මෙමත්‍රී භාවනාවත් කළා.

ඉතිං මම නිදාගෙන ඉන්න ඇඳ උඩ එරම්භිය ගොතාගෙන වාඩි වෙලා භාවනා කරන්න පටන් ගත්තා. මුල් දවස්වල ඒ තරම් අමුත්තක් නොතිබුණාට, දවස් කිහිපයක් ගත වෙන කොට මට පැහැදිලි වෙනසක් දැනුණා. හැබැයි මම ඒ වෙනකොටත් භාවනාව කියන්නේ මොකක්ද කියලවත් කාගෙන්වත් අහල හෝ දැනගෙන තිබුණේ නෑ. ඒත් මට එක දවසක් අමුත්තක් දැනෙන්න පටන් ගත්තා. ඒක මට හිතාගන්නත් බැරි විසාල ශාන්තියක්. විසාල පහසුවක්. ආලෝකවත් වායු ධාරාවක් මගේ ශරීරයට ඇතුල්වන විදිහටත් පිටවන විදිහටත් දැනුණා. මගේ මුළු ශරීරයම සැහැල්ලු වෙලා ශරීරය නෑ වගේ දැනුණා. ඒ මානසිකත්වය හරිම ශාන්තයි. ශරීරය සැහැල්ලුයි. හරියට හඳ එළිය වගේ. මිදුම අතරින් සුදු එළියක පාවෙනවා දැනුනා.

මෙන්න මේ විදිහට මම ඉතාම නිදහස් මානසිකත්වයකට ආවා. මගේ මුහුණක මටම තේරෙන්නේ හඳ එළිය පායලා ඒ මැද පිපුණ මලක් වගේ. මුළු ශරීරයම හොඳටම සැහැල්ලු වෙලා. මුහුණේ තිබිවිච හඳ එළිය වගේ ආලෝකය ඊළඟට මුළු ශරීරය පුරාම ගමන් කරන්න පටන් ගත්තා. එතකොට අමුතු හැඟීමක් ආවා. ඒ හැඟීම එතකොට මුළු ශරීරයම රන්වන් පාට ආලෝකයකින් නැහැවිලා ගියා. මට දැන් මගේ භෞතික ශරීරය ගැන කිසිම දැනීමක් නෑ. මේ හැම දේම මම අත්විනිදේ එකම භාවනා ඉරියව්වක විවිධ අවස්ථාවලදී. ඒ හැම අවස්ථාවකදීම මම ඒ තත්වයෙන් පුදුම සැනසීමක් අත්විනිදෑ.

එන්න එන්නම මේ තත්වය හොඳින්ම අත්විනිදන්න පටන් ගත්තා. අන්තිමට මුළු ශරීරයම එළි කඳක් බවට පත් වුණා. මම ඒ වෙලාවේ වාඩිවෙලා හිටපු තැන ගැන හෝ මගේ ශරීරය ගැන හෝ මට අදහසක් නෑ. අනන්ත ආකාසයක් විතරයි ජේන්නේ. ඒ ආකාසය මැද මේ එළි කඳ තියෙනවා. හරිම නිශ්චලයි. හරිම ශාන්තයි. නිවිසැනසිල්ලේ හිතන්න පුළුවන්. ඒත් අර කලින් තිබුණ භෞතික ශරීරය ගැන ඒ විදිහේ හැඟීමක් ඇත්තේ නෑ. ඒ ගැන විපරම් කරන්න, වටපිට බලන්න අවශ්‍යතාවයක් නෑ. උඩ බලනවා, පහත බලනවා, දකුණ බලනවා, වම බලනවා කියල දෙයක් නෑ. මේ සියලු පැති එකවර ජේනවා. අන්න ඒකයි විශේෂත්වය. උඩ යට වට හැම තැනම සියල්ල එකට

එකවරම ජේනවා. ඒක ඒ මනස පත්වුණ තත්වයේ සොබාවය. ඒ වගේම මගේ අත්දැකීමක් මම මේ කියන්නේ. මම මේ දේවල් කියන්නේ කිසිම විශේෂත්වයක් ආරෝපණය කර ගන්න නෙවෙයි. මම අත්විදපු දේ මම ඔබට කියනවා, එව්වරයි.

දැන් මම හිතනවා, මේ මොකක්ද? මේකද සත්‍යය? මේක හැඟීමක්ද? මේක මොන වගේ තත්වයක්ද? ප්‍රශ්නාර්ථයක් දැන් තියෙනවා. ඒ මොහොතේම ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් වැටහුණා, ඒ කියන්නේ ප්‍රභාෂ්වරත්වයේ ආලෝකය කියල. මොකක්ද මේ ප්‍රභාෂ්වරත්වයේ ආලෝකය කියන්නේ? මේකද සත්‍යය? මේකද ඇත්ත? ඔන්න ඔය ප්‍රශ්නය තමයි මට ඉතුරු වුණේ.

හැබැයි මට වැටහුණා, මේ සත්‍යය නෙවෙයි කියල. අනන්ත ආකාසයක තිබුණ ශක්ති විශේෂයක් එකට ඇදිල ගුලි වෙලා නිර්මාණය වෙච්ච අවස්ථාවක් තමයි මම අර අත්විනිදේ. මේක හේතුවක ඵලයක්. උත්සාහ කිරීම්, විරිය කිරීම් නිසා ගොඩනැගුණ ඵලයක් තමයි මේ.

ඇත්ත වශයෙන්ම මට මේ දේවල් ගැන කලින් කවුරුවත්ම කියල දීල තිබුණේ නෑ. ඒ නිසා ඒ ඒ අවස්ථාවලදී ඒ මොන විදිහේ තත්වයක්ද කියල මම දැනගෙන හිටියේ නෑ. ඒත් පහුකාලේදී පොත්පත් කියවල තමයි ඒ දේවල් මොන මොනවද කියල නාමිකව දැනගත්තේ.

මේ දැකපු ප්‍රභාෂ්වරත්වයේ ආලෝකය උත්සාහයෙන් විරියෙන් ගොඩනැගුන හේතු ඵලයක් බවත්, උඩ යට වට අප්‍රමාණ නිදහසක් විදිහට වැටහෙන ආකාසය බොහෝ නිදහස් සුවයක් බවත් වැටහී ගියා. සුළු මොහොතකින් ප්‍රභාෂ්වර ආලෝක පුංජය (ප්‍රමාණයෙන් අඩි 6 ක් පමණ උස සාමාන්‍ය මනුස්සයෙක්ගේ මහත තරම් වන ටියුබ් ලයිට් වර්ණයෙන් යුතු එළි කඳක්.) අතුරුදන් වෙලා “මම” යන හැඟීමට අනන්ත ආකාසයක් වුණා. දැන් උඩ යට වට කියල මිම්මක් හෝ කෙළවරක් හෝ ජේන්නේ නැති ඉතා නිදහස් ස්වභාවයක මානසික පිහිටීමක් අති නිශ්චලව දැනෙන්න වුණා.

නැවතත්, මේ කෙබන්දක්ද, මේකද ඇත්ත කියල සංඥාවක් පහළ වුණා. ඒත් සමගම පිළිතුරු විදිහට, මේ සත්‍යය නෙවෙයි හේතුවක ඵලයක් කියල වැටහුණා. මානසික අනන්ත දැනීමක් මිදුමක් වගේ අනන්ත ආකාසයක් බදාගෙන සිටින ආකාරයක්

වැටහුණා. ඒ ආකාසය අත්හැරල නිදහස් වෙන්න පුළුවන් බවකුත් වැටහුණා. ඒත් සමගම ආකාසයෙන් නිදහස් වෙලා මිදුම් වළාවක් වගේ තිබිවිව ආකාසය නොදැනී යමින්, ඉතා ශාන්ත, වර්ණයක් කියන්න බැරි පැහැපත් අනන්ත දැනීමක් පෙර තිබිවිව ආකාස ස්වභාවය තියෙන අනන්තයේම පිහිටල අති නිශ්චලව තියෙන බව වැටහුණා. ඒක ආකාසයට වඩා ඉතාම ශාන්තයි.

නැවතත්, මේකද ඇත්ත, මේකද සත්‍යය කියල අදහසක් ආවා. ඒත් සමගම මේ දැනීම, උත්සාහයේ විර්යේ ප්‍රතිඵලයක් විදිහට ගොඩනැගෙන හේතු ඵලයක් බව වැටහුණා. මේ උත්සාහය විර්ය අත්හැරල නිදහස් වීම කොච්චර ශාන්තද ප්‍රණතද කියල වැටහුණා. ඒත් එක්කම උත්සාහය, විර්ය අත්හැරල මහා නිදහසක සුවය දැනෙමින්, මුං ඇටයක් තරම් දැනීම් බිඳක් බවට පත්වුණා. දැන් ලෝකයක් කියල මානසික ගෝචර කිසිවක් නැති, දැනීම් බිඳකින් පිටස්තර කිසිවක් දැනෙන්නෙ නැති තත්වයකට පත්වුණා.

නමුත් එතැනත් හිතන්න පුළුවන් තැනක්. මේ කෙබඳු තත්වයක්ද, මේ මොකක්ද කියන අදහසක් මතු වුණා. ඒත් එක්කම, මේ හේතු ඵලයක්, මානසික ප්‍රසාරණ මිම්මක් විදිහට වැටහුණා. එතැනත් නිරන්තරයෙන් කෙරෙන උත්සාහයක්, විර්යක් තියෙන බව වැටහුණා. ඒකෙන් නිදහස් වෙන්න පුළුවන් බවත්, ඒක විසාල සහනයක් බවත් වැටහුණා.

ඒත් එක්කම දැනීම් බිඳ කුඩා වෙන්න පටන් ගත්තා. ඊළඟට අබ ඇටයක් තරම් වුණා. ඊට පස්සෙ ඉඳි කටු තුඩක් තරම් වුණා. තවත් සුක්ෂම වෙලා දැනීම කෙළවර වෙන්න ආවා. එතකොට ජීවිතය ඉවරයි කියන හැඟීමත්, මියයයි කියන අදහසත් නැගිල, නැවතත් දැනීම ප්‍රසාරණය කරන්න උත්සාහ මාත්‍රයක්, විර්ය මාත්‍රයක් ගොඩනැගුවා. එතකොට දැනීම මුං ඇටයක් තරමට ප්‍රසාරණය වුණා. නමුත් ඒකත් පැවතුනේ නෑ. නැවතත් පෙර පරිදිම ගෙවිල ගියා. නැවත ජීවිතාසාව ගොඩනැගුවා. මේ ක්‍රියාවලිය මේ විදිහට සිද්ධ වෙනකොට හිත කියන්නෙ, උත්සාහයේ විර්යේ ක්‍රියා ඵලයක් බවත්, දැනීම් මාත්‍රය ගෙවෙන්නෙ කිසිම හරයක් ඉතුරු නොකර බවත්, ජීවත් වීම කියන්නෙ හරයක් නැති වෙහෙසක් බවත් අවබෝධ වුණා. ඒත් සමගම, වෙන දෙයක් වුණාවෙ කියල උත්සාහය විර්ය

ගිහි වතක සිටියදී

අත්හැරල නිහඬ වුණා. දැනීම් බිඳ නිවිල ගියා.

කොච්චර වෙලාවක් එහෙම තිබුණද කියල දැනෙන්නෙ නැතිව, නැවතත් ඉතා අංශුමාත්‍ර වූ දැනීම් මාත්‍රයක් තියෙන බව වැටහුණා. සියළු උත්සාහයන් විර්යන් අත්හැරල, ලෝකයෙන් මිදීම සියළු දුකේ කෙළවර බවට අත්දැකීමක් ලැබුවා. සමාධියෙන් සත්‍යය හොයාගෙන ගිහින් ලැබූ සත්‍ය නිදහස ලෝකයෙන් එතෙර බව වැටහුණා. හොයපු දේ හම්බ වුණා. දැන් කළ යුතු දෙයක්, ඉන් එහාට යා යුතු නිවන් සුවයක් තවත් නැති බව සියුම්ව වැටහුණා. ඊට පස්සෙ ගිය විදිහටම ආපසු එන්න පටන් ගත්තා.

ගොඩනගන, ගෙවී යන විදිහට පෙර අත්දැකපු අවස්ථාව ආවර්ජනය කලා, එතැනට ආවා. මුං ඇටයක් තරම් දැනීම් බිඳ ඊළඟට ආවර්ජනය කලා, එතැනට ආවා. අනන්ත ආකාසය ආවර්ජනය කලා. මතස අනන්තයට ප්‍රසාරණය වුණා. මිදුමක් වගේ ආකාසය ආවර්ජනය කලා. මහා රළු ස්වභාවයක් මනසින් බදනවා වගේ ආකාසයට බැඳුණා. එළි කඳ ආවර්ජනය කලා. අහස මැද කලින් විදිහටම එළි කඳක් බවට පත්වුණා. අගපසග සහිත ආලෝක සිරුර ආවර්ජනය කලා, ඒ තත්වයට පත්වුණා. වායුමය කයක්, හඳ එළිය වැටිල පිපුණ මලක් වගේ මුහුණ ආවර්ජනය කලා. ඒ තත්වයට පත්වුණා. සැහැල්ලු වායුමය කය, ආලෝක මිශ්‍ර ආස්වාස ප්‍රාස්වාස වෙච්ච ආකාරය සිහි කලා. ඒ ස්වභාවය වැටහුණා. භාවනා ඉරියව්ව වැටහුණා.

ඉන්න තැන ස්පර්ශය සිහි කලා. උඩ ඉඳන් බිමට පහත් වෙලා යමක පිහිටපු විදිහට වැටහුණා. නමුත් කාමරයේ ඉන්න බව වැටහෙන්නෙ නැති නිසා, බිත්ති ඔරලෝසුවේ “ටක් ටක්” කියන හඬ නාද වෙච්ච හැටි සිහි කලා. ඊළඟට කාමරයේ ඉන්න බව වැටහෙමින් ඔරලෝසුවේ “ටක් ටක්” කියන හඬ ඇහෙන්න වුණා.

උකුළෙ තියෙන අත නැවතත් සිහි කරන කොට අත හෙමින් උඩට ඉස්සුනා. එතකොටම බර ගර්චය සහිත කායික දැනීම ඇති වුණා. දැහැනින් ඉවත් වෙලා තියෙන බව වැටහුණා. වෙලාව බලන කොට පාන්දර 3.30 වෙලා තිබුණා. ෪ දහයෙ පටන් පාන්දර 3 පහ වෙලා විනාඩි 30 යි. පැය පහ හමාරක් වෙලාව ගියත්, මට දැනුණේ පැය කාලක් පමණ භාවනාවේ අත්දැකීම් ලබමින් හිටිය වගේ. මේ විදිහට භාවනාවේ උපරිම තලයට මම ළඟා වුනා. මට විමුක්තිය දැනුනා. ඒ පැය 5ක පමණ කාලය තුළ මම වේතෝ විමුක්තියේ පළමු අත්දැකීම ලැබුවා. මම මේ ගැන කියන්නෙ, උත්තරීතර මනුස්ස ධර්ම හඟවල කිසිම ලාභයක් ප්‍රසංසාවක් ලබන්න නෙවෙයි, තවත් කෙනෙකුට විවිධ අදහස් දීල මූලාවට පත් කරන්න උත්සාහ දරපු පිරිසකගෙන් සිද්ධ වෙන්න ගිය විනාසය මගහරවා දෙන්න තමයි මේ කාරණා හෙළිදරව් කළේ.

(ඉතිරි කොටස ලබන කලාපයෙන්)

සමහත
හිතියු වන්දන සිරවර්ධන

ඝණධාර පූජාවේ ලෞකික හා ලෝකෝත්තර වටිනාකම

බෞද්ධ ධර්මය තුළ කෙරෙන කිසිම පිංකමක් සුළුකොට තකන්න බෑ. මොකද අනන්ත සසර පුරාවට සම්බුද්ධ සාසනයක් මුණ ගැහෙන්නෙ අති දුර්ලභව. සාරාසංඛ්‍ය, අටාසංඛ්‍ය, සොළොසාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂ ගණනින් පෙරුම් පුරල ලබා ගන්නා ලොවතුරා බුද්ධත්වය තුළින් මතු වන අනන්ත ගුණ කඳ මුල් කර ගෙනම ඒ හැම පිංකමක්ම සිද්ධ කෙරෙන නිසා, බෞද්ධත්වය තුළ කෙරෙන පිංකම් වෙනත් ලෞකික පිංකම්වලට සම කරන්න බෑ. නමුත් කාලයක් යනකොට අර්ථ විපරිත වෙලා ගිහින්, අර්ථය නොදැන කරන පිංකම් බවට පත්වීම නිසා ඒවායින් ලබන්න පුළුවන් ප්‍රතිඵල අඩු වෙනවා. මේ වෙනකොට සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙන් ඒ වගේ දෙයක්. නමුත් බෞද්ධ පිංකමක් නම් කවදහරි මෙලොව පරලොව අභිච්ඡාදියත් සලසල නිවනින් කෙළවර කරන්නක් විය යුතුයි. එතකොට තමයි ඒක බෞද්ධ පිංකමක් කියන්න පුළුවන් වෙන්නෙ. මේ වෙනකොට අර්ථ නොදැන මතුපිටින් කෙරෙන ඒ වගේ පිංකමක දහම් අරුත තමයි මේ හෙළිදරව් කරන්නෙ.

බුද්ධ සාසනයේ එන ශබ්ද පූජා පින්කම් අතරින් සංඝධාර පූජාව මූලික තැනක් ගන්නවා. සංඝධාරයෙන් නිකුත්වෙන හඬින් ලෝක සත්වයාගේ සිත් පහන් වෙනවා. ඒ වගේම පරිසරයට මිහිරියාවක් ගෙනදෙනවා. රැවිපිළි රැවි දෙන මිහිරි නාදයක් සංඝධාරයෙන්

නිකුත් වෙන නිසා කනට අමිහිරියාවක් නෑ. පරිසරයේ තියෙන ගොරෝසු කටුක ශබ්ද අභිබවා යන, කාගෙන් සිත් සතන් පහන් වෙන ආකාරයේ මිහිරි හඬක් දෙන සංඝධාර පූජාවක් සාසනය උදෙසා සිද්ධ කළාම විසාල ආනිසංස ප්‍රමාණයක් ලැබෙනවා.

විශේෂයෙන්ම ගොරෝසු, අමිහිරි කටහඬ වෙනුවට කාගෙන් සිත් ගන්නා, අනෙක් අයගේ හඬ අභිබවා යන ගාමිහිරි රැවිපිළි රැවි දෙන මිහිරි කටහඬක් මේ පූජාවේ ආනිසංස විදිහට ලැබෙනවා. සංඝධාර පූජාවෙන් ලැබෙන ලෞකික ආනිසංස අතරින් මූලිකම කාරණාව විදිහට ඒක හඳුන්වන්න පුළුවන්.

අපි හිතමු මේ වගේ උතුම් පින්කමකට අතහිතදී ගන්න කෙනෙක් කවදහරි දවසක දහම් දේශනා කරන ගිහි හෝ පැවිදි පිංවතෙක් වුණා කියල. ඒ අයට මේ වටිනා පූජාවේ ආනිසංස විදිහට, තමන් ඉදිරියේ බණ අහන අය දහම් සමාධියේ පිහිටුවාගෙන, කාගෙන් සිත් ඇදගන්නා ආකාරයෙන් මහත් ගාමිහිරි ස්වරූපයකින්, හැමෝගෙම සිත් පහන් වෙන ආකාරයෙන් ඒ කටයුත්ත සාර්ථකව මෙහෙයවන්න ශක්තියක් ලැබෙනවා. සංඝධාර පූජාවෙන් ලබන තවත් විශේෂ ආනිසංසයක් තමයි ඒ.

ඒ වගේම සංඝධාර නාදයෙන් යම් කිසි දැනුම් දීමක්, ආරාධනයක් සිද්ධ කරනවා. ගමේ වෙනත් කටයුතුවලට වඩා විශේෂ යමක් ගැන, ඒ කියන්න

ගමේ පන්සලේ නිවන් අරමුණු කරගන්න විශේෂ පින්කමක් හෝ සදහම් දේශනාවක් හෝ පැවැත්වෙනවා කියන පණිවුඩය ගම්බිම් සිසාරා රැවි දෙනවා. ඒ වගේම හැමෝටම සසර දුකෙන් මිදෙන්න අවස්ථාවක් ඇවිත් කියන පණිවිඩය පෙනෙන නොපෙනෙන සියළු ලෝකවල ඉන්න හේතු වාසනා තියෙන සත්වයින්ට ඇහෙනවා. කලාතුරකින් ලෝකයේ පහළ වන අති දුර්ලභ සම්බුද්ධ සාසනයක් තුළ ඉතාමත්ම වටිනා අවස්ථාවක් ඇති බව හැමෝටම දැනුම් දීමක් තමයි මේ ආකාරයට සිද්ධ කරන්නෙ.

ඒ නිසාම මේ මහා පූජාවට අතහිතදී ගන්න හැමෝටම, ඒ හේතුවේ ඵලයක් විදිහට සසර ගමනෙදි කවදා කොහේ හිටියත් කවුරුහරි මාර්ගයෙන් දහම් පණිවුඩයක් ලැබෙනවා. “අන්න අර පන්සලේ අද වටිනා පින්කමක්, මිහිරි හඬින් දහම් දේශනාවක් පැවැත්වෙනවා, එන්න යන්න” කියල කවුරුහරි ඇවිත් ආරාධනයක් කරන්න පුළුවන්. අන්න ඒ මහඟු අවස්ථාවක් මේ තුළින් ලැබෙනවා. ඒ නිසා කවදාවත් සසර අනාථයෙක් වෙන්නෙ නෑ. ඒ වගේම අතහිතදී ගන්නා හැමෝටම ධර්මයේ පිහිටත් රැකවරණයක් ලැබෙනවා. මේවා සංඝධාර පූජාවෙන් ලැබෙන ආනිසංස විදිහට හඳුන්වන්න පුළුවන්.

ඉස්සර පන්සලේ වැඩ ඉන්න හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් අපවත් වූනාම, එහෙම නැත්නම් යම්කිසි

කරදරයකට පත්වුනාම, එහෙමත් නැත්නම් විහාරස්ථානයේ මොනවහරි හදිසි තත්වයක් ඇති වුනාම, එකදිගට නොකඩවා සන්නිධාරය නාද කරන සිරිතක් තිබුනා. ඒකෙන් ගම්වැසියෝ දැන ගන්නවා, විහාරස්ථානයේ මොනවහරි කරදරයක් කියලා. එහෙම දැනගෙන විහාරස්ථානයට රැස් වෙනවා. ඒ වගේම විහාරස්ථානයේ විවිධ පිංකම්, තේවා වත් දැනුම් දෙන්නත් වෙනස් රටාවන්වලට සන්නිධාරය නාද කරනවා. මේ විදිහට යම් කිසි පණිවිඩයක් දැනුම් දෙන්නත් සන්නිධාරය ප්‍රයෝජනවත් වුණා.

“සන්නිධාරය + ආරය” කියන අදහස මුල් කරගෙන තමයි “සන්නිධාරය” කියන නම හැදිලි තියෙන්නේ. “සන්නිධාරය” කියන්නේ ගැටෙනවා කියන එක. ගැටීම මුල් කරගත්තු ආරයක්, ගැටෙන වෙලාවට ඒක ක්‍රියාත්මක වෙන එක්තරා ආරයක්, ක්‍රම රටාවක් තියෙනවා. යමක් යමක ගැටෙන ආරය තමයි සන්නිධාරයෙන් පෙන්වන්නේ. අන්න ඒ ගැටෙන ක්‍රම රටාව හැදෙන හැටි දැනගන්න ඕන. සත්වයා සංසාරයේ ගැටෙමින් යන ආරයට “සන්නිධාරය” කියලා කියනවා. ඇස, කන, නාසය, දිව, කය කියන අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියන්ට බාහිර ලෝකයේ තියෙන රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ වෙන් වෙන් වශයෙන් ගැටෙනවා. තවත් විදිහකින් කියනවා නම්, ඇසට රූප, කනට ශබ්ද, නාසයට ගඳ සුවඳ, දිවට රස, කයට ස්පර්ශ (පොට්ටිබඩ) ගැටෙනවා. මනාසනය මේ සියල්ලටම මූලික වෙනවා. මේ ආකාරයට බාහිර ලෝකයේ තියෙන යම් යම් දේවල් ඇස, කන, නාසය, දිව, කය කියන අභ්‍යන්තර ලෝකයත් සමග ස්වභාවය වුණාම, ලෝක සත්වයා ඒ ඒ දේවල්වලට විවිධ වටිනාකම් දිදී ඒ ක්‍රියාවලිය තමන් කැමති ආකාරයට පවත්ව ගන්න උත්සාහ කරනවා. බැරි වුණාම ඒවත් එක්ක ගැටෙනවා. ඒ විදිහට ගැටීම් වැඩි කරගත්ත කෙනා ද්වේශ බවට පත්වෙනවා. මේ ආකාරයට පටන් ගන්න පැවැත්මේ ස්වභාවයට “ආරය” කියලා කියනවා. මේ ක්‍රියාවලිය ඇස, කන, නාසය, දිව, කය සහ මන මූලික කරගෙන එක්තරා ආරයකට ගමන් කරනවා. ඒ ගමන් කරන ආකාරයට විත්ත විටී කියලා කියනවා.

මේ විදිහට යන ස්වභාවයේ සියුම් අවස්ථා පෙන්වන්න උදාහරණයක් විදිහට, ඇස මූලික කරගෙන ආරම්භ වෙන විත්ත විටී, කන මූලික කරගෙන ආරම්භ වෙන විත්ත විටී, ඒ වගේම

නාසය, දිව, කය, මන මූලික කරගෙන ආරම්භ වෙන විත්ත විටී... ආදී වශයෙන් මේ ආරයට යන ක්‍රියාවලිය හඳුන් වන්න පුළුවන්. ඒ ආකාරයට විත්ත විටීයක විත්තක්ෂණ ගමන් කරන ගැඹුරු සංකීර්ණ ක්‍රියාවලිය පෙන්වන්නත් මේ සන්නිධාරයේ උපමාව යොදා ගන්නවා.

උදාහරණයකින් පැහැදිලි කරනවා නම්, කඹයෙන් සන්නිධාරයේ මැද කොටස අදින කොට සන්නිධාරය වටේ තියෙන තහඩුවේ වැදිලි “ඩාං” ගාල ශබ්දයක් ඇතිවෙනවා. එහෙම ගැටුණට පස්සේ ඒ මූලින්ම එන හඬ ඇසුරු කරගෙන තවත් රැව් දෙන හඬ මාලාවක් යම් කිසි වෙලාවක් යනකල් නිකුත් වෙනවා. එක වරක් වැදුණම විනාඩි ගණනක් කම්පනය වෙනවා. මේ විදිහට එක වරක් වැදිලි එන හඬට “රාවය” කියලා කියනවා. දිගින් දිගටම එන කම්පන මාලාවට “ප්‍රතිරාවය” කියලා කියනවා. එතකොට එක වාරයක් වැදුනම කොච්චර නම් කම්පන වාර ගණනක් එනවද? මේ “රාව ප්‍රතිරාව” නැංවෙන ආකාරයට ලෝක සත්වයා ඇලෙමින් ගැටෙමින් තමයි සසර ගමනේ ගනුදෙනු හදාගන්නේ. මූලින් එක වරක් ගැටුනම ඒක සිහිපත් කර කර දින ගණන්, මාස ගණන්, අවුරුදු ගණන් ගැටෙනවා. ඉතින් මේ ආකාරයට ලෝක සත්වයා දිගින් දිගටම යන වැඩ පිළිවෙල සාරවත් ගමනක් වෙන්න කොහොමද? දුකෙන් දුකට පත්වෙව් අසාර ගමනක් තමයි යන්නේ.

කෙනෙක් කාත් එක්ක හරි ගැටුණම ඊට පස්සෙන් ඒ ගැන කොච්චර නම් හිතනවද? සමහර විට කෙනෙක් විහිළුවට බැනල යන්න පුළුවන්. නමුත් බැනුම් අහපු කෙනා ඒක ඇත්තටම පිළිගත්තොත් දින, මාස, අවුරුදු ගණන්, සමහර විට මැරෙන කල්ම මතක් කර කර ගැටෙනවා. ප්‍රතිරාවය ඒ විදිහට තමයි යන්නේ. ඉතින් මොහොතක් ගානෙ හින් දුෂ්‍ය වෙනවා. මේ විදිහට ශබ්දය අනුසාරයෙන් ගැටීමේ ස්වභාවය දකින්න ඕන. එතකොට ශබ්දය කියන්නෙන් හේතු ඵලයක්. ගැටීමේ හේතුවේ ඵලය. ගැටීම නැත්නම් ශබ්දයක් නෑ. එක වරක් ගැටුණම ඒ හේතුවේ ප්‍රතිරාවය දිගින් දිගටම යනවා. ඒ වගේ අපිත් ගැටෙන්න හොඳ නෑ. ගැටුණොත් ඒ වගේ ස්වභාවයක් තමයි ඇති වෙන්නේ.

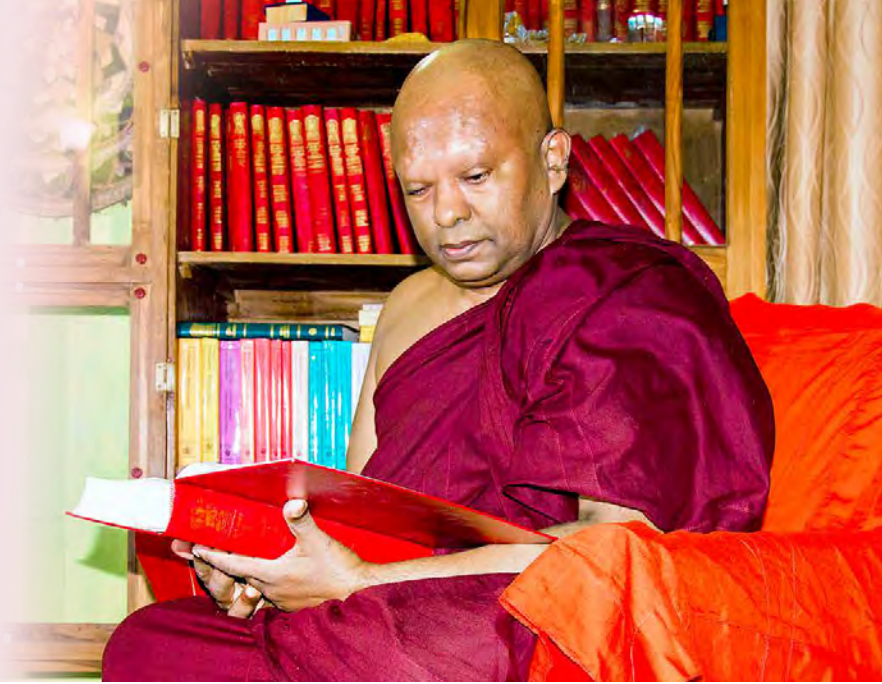
එතකොට ඔය කියන අසාර වැඩපිළිවෙලින් වෙන් වෙලා මනසට යහපත් දහමක් ස්වභාවය කළොත් ඒකේ ප්‍රතිරාවයත් එහෙමම යනවා. විත්ත ප්‍රසාදය ඇති වෙව් යන ඒ ස්වභාවය

යන්නේ යහපත් අතට. ඒ කියන්නේ සත්වයා සසරෙන් නිදහස් වෙන්න හේතු වෙන පැත්තට. අන්න ඒ වගේ හොඳ දේ හොයාගෙන හොඳ දේම ස්වභාවය කරන්න ඕන. මිනිරි නාදයට හේතු වෙන දේ ස්වභාවයෙන් මිනිරක් විහිදවනවා වගේ, රෝගු නාදයක් ස්වභාවය කළොත් රෝගු හඬක් විහිදවනවා. හේතුවට අනුකූලයි ඵලය. මේ තමයි ශබ්දයෙන් පෙන්වන්නා වූ න්‍යාය ධර්මය. අන්න ඒ න්‍යාය ධර්මය දකින්න පුරුදුවෙන්න ඕන. එතකොට ශබ්දය තුලින් ධර්මානුකූල පැවැත්මක් ගොඩනැගෙනවා.

ඉතින් මේ පුජාවේ තවත් ආනිසංසයක් පෙන්වනවා නම්, අපි හිතමු මේ පුජාවට සහසම්බන්ධ වෙන පිරිස අතරේ ආර්ය බවට පත්වුණ, එහෙමත් නැත්නම් සෝවාන්... ආදී මගඵල ලබපු පුද්ගලයන් ඉන්නව කියලා. ඒ වගේ පුද්ගලයෙකුට ආර්ය බවට පත්වීමෙන් පසුව ඉතිරි මගඵල පූර්ණ කරගන්න “සතිය” තමයි මූලික කාරණයක් වෙන්නේ. ඒ වගේ කෙනෙකුට, ලෝකයේ වැඩ කටයුතුවල නිරත වෙලා ඉන්න බොහොමයක් වෙලාවට සතර සතිපට්ඨානයෙන්ම (නිවන මුල් කරගත් සිහියෙන් යුක්තව) හැම වෙලේම ඉන්න බෑ. මොකද තමන්ගේ යුතුකම් ආදී වෙනත් වැඩ කටයුතු කරන්න සිද්ධ වෙන නිසා. ඒ වගේ අවස්ථාවල පන්සලේ සන්නිධාරය දවසට කිහිප වරක් නාද වෙනව ඇහෙනව නම්, ඒ හැම අවස්ථාවකම සංසාරයේ ගැටෙමින් ආපු ගමනේ හැටිත්, ඉදිරියට ගැටෙමින් යන්න සිද්ධවෙන සංසාර ගමනක හැටිත් හරියට මෙන් මේ වගේනේ කියලා සිහිපත් වෙලා, නැවතත් යහපත් අතට (සතර සතිපට්ඨානයට) හිත තියන්න ඒ තුළින් අවස්ථාව ලැබෙනවා. මේ ආකාරයට සන්නිධාර නාදය ඇහෙන තෙක් මානයේ ඉන්න හැමෝටම සසර ගමනේ ගැටෙන ආකාරය සිහිපත් කරල දෙන මේ මහා පින්කම නිසා, ඒ හේතුවේ ඵලයක් විදිහට තමන්ගෙන් සති ඉන්ද්‍රිය බලවත් වෙලා, නිවන් පූර්ණ කරගන්න අවස්ථාවක් මේ තුළින් ලැබෙනවා.

මේ විදිහට ගැටෙන ආරය පෙන්වන්න, පෙර බෞද්ධයෝ සන්නිධාර කුළුණක සන්නිධාර හයක් සම්බන්ධ කරල තිබුනා. ප්‍රධාන සන්නිධාරය නාද කළාම පිළිවෙලට අනෙක් පහම නාද වෙන ආකාරයට තමයි සන්නිධාර කුළුණ නිර්මාණය කරල තිබුනේ. මේ ප්‍රධාන සන්නිධාරය විසාලයි. ඒක මනේන්ද්‍රියටත්, කුඩාවට හදපු අනෙක් සන්නිධාර

මුදු දහමේ සැඟවුණු අරුත් කියා දෙන වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ...

මුලින්ම මම වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ ගැන දැන ගන්නේ මගේ මිත්‍රයෙක්ගේ ගෙදරක තිබුණ ධර්ම සාකච්ඡාවකට සහභාගි වීමෙන්. එදා එතැන සාකච්ඡාවට මූලික වුණ රාජ් විජේවික්‍රම මහත්තය මට හමිබ වුණේ එදාමයි. එතුමා එදා සාකච්ඡා කළේ බුදු දහමේ එන ඉතාමත් වැදගත්ම කාරණාවක් වන ත්‍රිලක්ෂණය ගැන.

එදා මට තේරුණා, ඒ සාකච්ඡාවේ විග්‍රහ වුණ ත්‍රිලක්ෂණය පිළිබඳ කරුණු, මම මෙතෙක් කල් ඒ ගැන විවිධ ධර්ම දේශනාවලින් අහල දැන ගෙන තිබුණ කරුණුවලට වඩා ඉතාමත් ගැළපෙනව කියල. ඉතිං රාජ් මහත්තය ත්‍රිලක්ෂණය පිළිබඳව කරපු සාර්ථක විග්‍රහය වහරක ලොකු හාමුදුරුවන්ගේ විග්‍රහයක්. උන්වහන්සේ බුදු දහමේ සැඟවුණු අරුත් මේ විදිහට අපට කියා දීම ගැන මම හුඟක්ම පැහැදුණා.

මමත් ධර්මය ගැන විවිධ අයුරින් කරුණු කාරණා සොයමින් හිටිය කෙනෙක්. එදා සාකච්ඡාවේදී ත්‍රිලක්ෂණය ගැන විග්‍රහ කෙරෙන ආකාරය අනුව මට තේරුණා, ඒ ධර්ම කරුණු විග්‍රහය ඉතාමත් නිවැරදියි සහ ගෝචරයි කියල. ඒ විතරක් නෙවෙයි, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය ගැන මම එතෙක් අහල තිබුණ අර්ථ ගැන්වීම්වලට වඩා මේ සාකච්ඡාවේදී අහල දැනගත්ත කරුණුවලට මම ඉතාම සතුටින් එකඟ වුණා. ඒ වෙලාවේ තමයි මම රාජ් මහත්තයගෙන් ඇහුවේ ඔබතුමාගේ ගුරුවරයා කවුද කියල. අන්න එහෙමයි මම වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ ගැන මුලින්ම දැන ගත්තේ.

එයින් නොබෝ දවසකින්ම අපි ගියා වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ බැහැ දකින්න. එදා පටන් මම බුදු දහම ගැන වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ

කරන නිවැරදි විග්‍රහාත්මක කරුණු මගේ දැනුමට ග්‍රහණය කර ගනිමින් ඉන්නවා. ඒක හරියටම කාන්තාරයක සා පිපාසාවෙන් ගමන් කරන කෙනෙකුට සිතල නිල් ජලාශයක්ම හමිබ වුණා වගෙයි. අන්න ඒ සතුට අද මම භුක්ති විදිනවා.

වහරක ලොකු හාමුදුරුවන්ගේ මේ විග්‍රහාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම්වල තියෙන විශේෂත්වය තමයි, ඒවා නිකම්ම ප්‍රකාශ නොකිරීම. ඒ කරුණු ඉතාම බුද්ධි ගෝචර ආකාරයට පැහැදිලි කරල දෙනවා. ඉතිං ඉන් ඔබ්බට කෙනෙකුට ඉතිරි වෙලා තියෙන දේවල් වටහා ගැනීම ඉතාම පහසුයි.

ඇත්තටම අපිට දහම් කරුණු නිවැරදිව දැන කියා ගන්න අවශ්‍ය පහපොත පවා හිඟ තත්වයක් තමයි තිබුණේ. ඒත් නැදිමාලේ ▶

පහ ඇස, කන, නාසය, දිව, කය යන ඉන්ද්‍රියන්ටත් උපමා කරල තමයි පෙන්වල තියෙන්නේ. ප්‍රධාන සංඝෝධාරය නාද කළාම අනෙක් ඒවත් නාද වෙනවා. නමුත් කාලයාගේ ඇවෑමෙන් දහම් අර්ථ වැහිල යනකොට ඒ වගේ සංඝෝධාර කුළුණක් දකින්න නැතිව ගියා.

මේ විදිහට සංඝෝධාර නාදය ඇහෙන වාරයක් පාසා සංසාරයේ ගැටෙන බව සිහිපත් කරල, මේ අසාර පැවැත්මෙන් මිදිල නිවන් දකින්න ඕන කියල සිහිපත් කරල දීමක් තමයි මේකෙන් සිද්ධ වෙන්නේ. මේ තමයි පරමාර්ථ අර්ථය හෙවත් ලෝකෝත්තර අදහස.

ඉතින් කෙනෙකුට නිවන් දකින්න අවශ්‍ය නම්, මේ විදිහට ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මන කියන ඉඳුරන්

තුළින් රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස, ධම්ම කියන අරමුණු සමග ඡන්ද රාගයෙන් ගැටෙමින් සසර ගමනට හේතුවන ක්‍රමවේදය ටිකෙන් ටික අවබෝධයෙන් යුක්තව නවත්වන්න ඕන.

තවත් විදිහකින් කියනව නම්, ඡන්ද රාගයෙන් යුක්තව ලෝකයේ ගැටෙන ආරයට යන ක්‍රමවේදය නවත්වල, දහම් අරමුණක් මූලික කරගත්ත නිවන් සමයට ඇදෙන යම් ක්‍රමවේදයක් තියෙනම්, ඒ නිවන නමැති මාර්ගයේම ගැටෙමින් (ස්පර්ශ කරමින්) ලෝකයෙන් වෙන් වෙන ආරයට යාම තමයි බෞද්ධයෙක් විදිහට කළ යුත්තේ. වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම බෞද්ධයන් විදිහට හඳුන්වන්න පුළුවන් වෙන්නේ එතකොට.

ඒ වගේ යහපත් බෞද්ධ සමාජයක් ඉදිරි අනාගතයේදී බිහිවීම පිණිසම මේ වැයම හේතු වේවා. මේ කෙටියෙන් සඳහන් කළ කරුණු සියලු දෙනාගේම නිවන් මගට මහත් පිටිවහලක් වේවා. සංඝෝධාර නාදය ඇසීමෙන් අසල්වාසී ගම්වාසී රටවාසී ලෝකවාසී සෑම සියලු දෙනාගේම සිත් සතන් නිවී සැනසී සුවපත් භාවයට පත්වේවා.

පූජ්‍ය ජායා වහරක ආර්යාභිනාලංකාර හිමිපාණන්
වහන්සේ විසින් යළි මතු කළ සැඟවුණු දහම් කරුණු
ඇසුරෙන් සකස් කළේ:

විද්‍යාවේදී අමිත් සමරනායක
බෙල්ලන්තර
0719 997 885

බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ නියමු ස්වාමීන් වහන්සේ වන කිරම විමලජෝති නායක හාමුදුරුවන්ටත්, ඒ කාර්ය මණ්ඩලයටත් පින් සිද්ධ වෙන්න තමයි අපිට දැන් තියෙන ධර්ම ග්‍රන්ථ ප්‍රමාණය පවා ලැබීල තියෙන්නෙ. ඒකට විශේෂ ස්තුතියක් කිරම විමලජෝති ලොකු හාමුදුරුවන්ට පිදිය යුතු වෙනවා.

ආයෙත් අපි මේ කතාබහට ආවොත්, මම ඔබට නිදර්ශනයක් හැටියට කියන්නම්, ත්‍රිලක්ෂණය ගැන වහරක ලොකු හාමුදුරුවන්ගේ විග්‍රහය කොහොමද මේ තරම් බුද්ධි ගෝචර වෙන්නෙ කියල.

අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ත කියන මේ ත්‍රිලක්ෂණය ගැන පාලියෙන් නිවැරදිව සටහන් වෙලා තියෙනවා. සංයුක්ත නිකායේ 4 වැනි කොටසේ 2 වන පිටුවේ එන අප්ඤ්ඤානිච්ච සූත්‍රයේ මේ ගැන පැහැදිලිව සටහන් වෙලා තියෙනවා. මේක ඇත්තටම කාගෙන්වත් ප්‍රමුඛත්වයක් ලැබුණේ නැති සූත්‍රයක්. ඒත් බුදු දහමේ මූලික අරුත කැටිකර ගත්තු ත්‍රිලක්ෂණය ගැන මේ සූත්‍රයේ සටහන් වෙනවා.

“ වක්ඛුං භික්ඛවේ අනිච්චං, යදු නිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනත්තා”

මේකෙ නිවැරදි අර්ථය තමයි, ඇස අනිච්චයි, යමක් අනිච්ච නම් ඒක දුකයි, යමක් අනිච්ච නම් දුක නම් ඒක අසාරයි, අනත්තයි. ඔය අනත්ත කියන පදයේ අර්ථය අනිධර්මයේ විග්‍රහ වෙනවා. ඒ “අසාරකට්ඨේන අනත්තා” කියල. එතකොට අසාර කියන අර්ථයෙන් තමයි අනත්තා යෙදෙන්නෙ. නමුත් මේ කරුණු සිංහලට පරිවර්තනය කරන කොට ලොකු ප්‍රශ්න ඇතිවෙලා තියෙනවා. මොකද මේ පරිවර්තන කරපු අපේ ගෞරවනීය භික්ෂූන් වහන්සේලා රහත් වුණ උදවිය නෙවෙයි. උන්වහන්සේලා මේ පරිවර්තන කරල තියෙන්නෙ භාෂා දැනුම මූලික කරගෙන. එතැනදී තමයි මේ ප්‍රශ්නය මතු වෙන්නෙ.

අනිච්ච නම් දුකයි, දුක නම් අනත්තයි කියන පද සිංහලට පරිවර්තනය වෙලා තියෙන්නෙ, අනිත්‍ය නම් දුකයි, දුක නම් අනාත්මයි කියල. මෙන්න මේ ගැටළුව තමයි අපට තිබුණේ. ඒකෙන් කියවෙන්නෙ, යමක් අනිත්‍යද ඒක දුකයි කියල. අනිත්‍ය කියන්නෙ “වෙනස් වෙන සොබාවක් ඇති” කියන තේරුම. ඉතිං වෙනස් වෙන සොබාවය දුක නම්, වෙනස් වෙන හැම දෙයකින්ම හැම අවස්ථාවෙම දුක ඇති වෙන්න එපැයි!

එතකොට වෙනස් වෙන කිසිම දෙයකින් සැපක් ලැබෙන්න විදිහක් නෑ.

ඒ ගැන නිදර්ශනයක් අරගෙන බොහොම සරලව කියනව නම්, මනුස්සයෙක්ගෙ ජීවිතයේ මුල් දශක තුන ඇතුලත ඒ පුද්ගලයා වෙනස් වෙන ආකාරය ගැන ඒ පුද්ගලයාට හෝ ඔහු වටා ඉන්න ඥාති හිතමිත්‍රාදීන්ට තියෙන්නෙ දුකක්ද? කුඩා දරුවෙක් වශයෙන් ඉපදිලා ඇති දැඩි වෙලා ළමා වයස පහු කරගෙන තරුණ වයසට පත්වෙලා පිරිපුන් පුද්ගලයෙක් විදිහට වසර තිහක් ඇතුලත සිදුවන වෙනස් වීම් ගැන තියෙන්නෙ දුකක්ද? ඇත්තටම එහෙම වෙනස් නොවුණ නම් නේද දුක? හැමදාම කුඩා දරුවෙක්ගෙ තත්ත්වයේ ප්‍රමාණයෙන්ම වැඩෙන්නෙ නැතිව හිටිය නම් ඒ ගැන ඇතිවෙන්නෙ දුකක් නේද? එහෙම බැලුවම අර වෙනස් වීම සැපක් නේද? සතුටක් නේද?

ඒත් ඊට පස්සෙ අවුරුදු තිහේ පුද්ගලයා අවුරුදු හතළිහ, පනහ, හැට, හැත්තෑව දිහාවට වෙනස් වෙගෙන යනවා. ඒකත් වෙනස් වීමක් තමයි. හැබැයි මේ කාලයේ සිද්ධ වෙන වෙනස් වීම් ගැන මිනිස්සුන්ට තියෙන්නෙ සතුටක්ද? නෑ, දුකක්. ඇයි ඒ? මේ වෙනස් වීම මෙවර සිද්ධ වෙන්නෙ අපි කැමති විදිහට නෙවෙයි. මුල් කාලයේ මනුස්සයගෙ වෙනස් වීම සිද්ධ වෙන ආකාරයට අපි කැමතියි. ඒත් ඊළඟ කාල පරිච්ඡේදයේදී සිදුවන වෙනස් වීමට අපි කැමති වෙන්නෙ නෑ. ඒ වෙනස් වීම් සිද්ධ වෙන්නෙ අපේ කැමැත්තට අනුව නොවන නිසයි අපි ඊට අකමැති වෙන්නෙ. එහෙනම් දුක එන්නෙ වෙනස් වීම නිසාද? නෑ. අපි කැමති විදිහට වෙනස් වීම සිද්ධ නොවෙන අවස්ථාවලදී විතරයි අපිට දුකක් ඇති වෙන්නෙ. ඒ නිසා අනිච්ච කියන පදයට අනිත්‍ය කියල අර්ථ ගැන්වීම සාවද්‍යයි. ඒකෙ නියම අර්ථය තමයි කැමැත්තට අනුව සිදු නොවීම. මේ අරුත් ගැන්වීම අපිට පෙන්වා දුන්නෙ වහරක ලොකු හාමුදුරුවන් නිසා අපි උන්වහන්සේ කෙරෙහි ඉතාම ඉහළින් පැහැදිලා ඉන්නෙ.

උන්වහන්සේගේ විග්‍රහයට අනුව ඉච්ඡ කියන්නෙ කැමැත්ත. අනිච්ච කියන්නෙ කැමැත්තට අනුව නොවීම හෝ නොතිබීම. ඉතිං මේ මූලික විග්‍රහයට අනුව බැලුවම, අනිච්ච කියන පදයට අනිත්‍ය කියල යෙදුවොත් අර මූලික අර්ථයම අවුල් වෙලා සියල්ල වෙනත් දිසාවකට යොමු වෙනවා. මම

දකින විදිහට බුදු දහමේ සාරාර්ථය වරදවා ගැනීම නිසා තමයි අපිට ඉන් ඉදිරියට කිසිවක් නිවැරදිව වටහා ගන්න බැරි වෙන්නෙ.

බුදුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් ධර්මය දේශනා වුණාට, මෑත කාලීනව ලියැවුණ කිසිම අර්ථ කතාවක මේ කාරණය මේ විදිහට නිවැරදිව විග්‍රහ වෙලා නෑ. අන්න ඒ නිසා තමයි අපිට වහරක ලොකු හාමුදුරුවන් වහන්සේගෙ වටිනාකම ඉතා ඉහළින් දැනෙන්නෙ.

නගී සීල වතං හෝතු උප්පජ්ජංති තථාගතා අට්ඨක්කරා තිනි පදා සම්බුද්ධෙන පකාසිතා

මේකෙන් කියන්නෙ, බුදුන් වහන්සේ නමක් ලෝකයට උපදින්නෙම මෙන්න මේ අකුරු අටයි, පද තුනයි ගැන ලෝක සත්වයාට තේරුම් කරල දෙන්න කියන කාරණය. ඒ පද තුන තමයි අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ත කියන ත්‍රිලක්ෂණය. මෙතැනදී අකුරු අට එන්නෙ බැඳි අකුරු විදිහට ගැනීමෙන්. ඉතිං මේ කාරණාව වටහා ගැනීම අවුල් වුණොත් එතැනින් එහාට මේ දහම ගැන අපිට කිසිම දෙයක් නිවැරදිව වටහා ගන්න ලැබෙන්නෙ නැති බව දැන් පැහැදිලි වෙනවා.

සංයුක්ත නිකාය (3) 295 පිටුවේ එන සීල සූත්‍රයේ කියල තියෙනවා, යමෙක් සෝවාන් ඵලයට පත් වෙන්න අවශ්‍ය මොනවද කියල. ඒ තමයි ත්‍රිලක්ෂණය වටහා ගැනීම. සකාදාගාමී ඵලයට පත්වෙන්න අවශ්‍ය වෙන්නෙත් ඒකම තමයි. අනාගාමී වෙන්නත්, අරිහත් ඵලය ලබන්නත් අවශ්‍ය ඒ දෙයම තමයි. හැබැයි මේ ඵලවල තත්ත්වය අනුව ඒ වටහා ගැනීම පවතින්නෙ එක් එක් මට්ටම්වල. අපි අර මනුස්සයගෙ වෙනස් වීම ගැන කියපු නිදර්ශනයට වඩා ඉදිරියට ගිය සියුම් වටහා ගැනීම් මේ තුළ තියෙනවා. ඒ වටහා ගැනීම් ග්‍රහණය වෙන්නෙ එක් එක් කාලවලදී. ඉතිං ඔන්න ඔය විදිහට තමයි, වහරක ලොකු හාමුදුරුවෝ ධර්මය විග්‍රහ කරන ආකාරය ගැන අපි පැහැදුණේ. බුදු දහම ගැන, ඒ දහමේ එන සියුම් කාරණා ගැන උන්වහන්සේ කරන තවත් වටිනා විග්‍රහාත්මක දේ ගැන අපි ඉදිරියටත් කතා කරමු.

නුගේගොඩ වින්ලංකා රෝහලේ සභාපති වෛද්‍ය ආර්.පී. චිරසිංහ MBBS/DFM/MCGP/MPFAM

දුන් අයටත් ගත් අයටත් තෙත සැලසෙන ධෛර්‍යයාගේ දුන්සැල

ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න කාලයේ හිටපු දානපතියන්ගෙන් අනේපිඩු සිටුතුමා තමයි මුල් තැනම හිටියේ. එතුමා තරම් දන් දුන්න කෙනෙක් ඒ කාලයේ හිටියේ නැති තරම්. බුදුන් සරණ යන්නත් පෙර පටන්ම තමන් දැනගෙන හිටපු ලෞකික දහමට අනුව දුගී මගී යාවකාදීන්ට දන් දුන්න බව සඳහන් වෙනවා.

දැන් මේ කියන්න යන්නෙ එතුමා ගැන නෙවෙයි. එතුමා දුන්න දන්සැල්වලට කිසිම සම්බන්ධයක් නැතිව දේව අත්බැවකට ගිය කෙනෙක් ගැන. දකුණු අත රත්තරන්වලින් බබලන දෙවි කෙනෙක් දෙවිලොව හිටියා. මේ දෙවියන්ගෙ කලින් අත්බැව ඇඳුම් මහන්තෙක්. ඉතින් ඒ මනුස්සයා තමන්ගෙ රැකියාව කරන ස්ථානය තිබුණේ අනේපිඩු සිටුතුමා දන්සැල් දෙන පැත්තෙමයි. ඒ දන්සැල්වලට මේ මනුස්සයගෙ කිසිම සම්බන්ධයක්වත් කිසිම දායකත්වයක්වත් නෑ. නමුත් ඔහු රැකියාව කරන තැන, එහෙම නැත්නම් ඇඳුම් මහණ තැන පිහිටල තිබුණේ අර දැන්සැල් තියෙන පැත්තෙ. ඉතින් දන්සැල හොයාගෙන එන දුගී මගී යාවක ආදී කොටස් ඔහුගෙන් පාර අහනවා. මේ මනුස්සයා කරන්නෙ රැකියාව කරන අතරතුර ඔඵව උස්සල බලල, දන්සැල තියෙන්නෙ අන්න අර පැත්තෙ කියල අත දික් කරල පෙන්වන එක. ඊට එහා දෙයක් කළේ නෑ. ඉතින් ඒ පිනෙන් තමයි දේව අත්බැවකට ගිහින්,

අර නිතරම දික් කරල පෙන්වපු අත රත්තරන්වලින් බබලන්න ගත්තෙ. කිසිම සම්බන්ධයක් නැතුව ඒ විදිහට දන්සැල තියෙන දිසාව විතරක් පෙන්වල ඒ තරම් දෙයක් ලැබෙනවද කියල කෙනෙකුට පුදුම හිතෙන්න පුළුවන්.

දාන, සීල, භාවනා කියන කාරණා තුනෙන් මුල් එක තමයි දානය. ඒ වගේම තමයි ලොවතුරා සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වෙන්න පූර්ණ කරන දස පාරමිතාවලින් මුලින්ම සඳහන් වෙන්නෙත් දාන පාරමිතාව. ඉතින් ලෞකික, ලෝකෝත්තර මාර්ග දෙකටම එක සේ උදව්වෙන පිනක් තමයි දානය කියන්නෙ. දානය කිව්වම ආහාරපාන විතරක් නෙවෙයි තවත් බොහෝ දේවල් අයිතියි. දන් දෙන ක්‍රම එක එක විදිහට ධර්මය පුරාවටම විග්‍රහ කරල තියෙනවා. දක්ෂිණ විභංග සූත්‍රයට අනුව දන් දෙන්න පුළුවන් ක්‍රම 13 ක් විග්‍රහ කරල තියෙනවා. ඒ ගැන මේ සඟරාවෙන් මීට පෙර අවස්ථා කිහිපයකදීම විස්තර කරල තියෙනවා. මේ මොන ක්‍රමයට දුන්නත් දානය කියන්නෙ ඉතාම වටිනා දෙයක්.

ඒ වගේම අපි නොදන්න නොදැක්ක තවත් පැතිකඩක් තියෙනවා. බොහෝවිට මේ දන්සැල් දෙන්නෙ, ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ විසින් පිහිටවපු සම්බුද්ධ සාසනය මුල් කරගෙන. සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් පෙරැම් පුරද්දි උන්වහන්සේ තරම් දන් දුන්න කෙනෙක් මේ තුන් ලෝකයේම

නෑ. කෙනෙකුට අදටත් දන්සැලකින් බලෙන් හරි අඩගහල කන්න බොන්න දෙනවා. ඒ කියන්නෙ උන්වහන්සේ දුන්න දානයේ ප්‍රතිඵල අදටත් මිනිස්සු භුක්ති විදිනවා. ඒක වෙසක්, පොසොන් කාලෙට ලංකාවට එන විදේශිකයන් පවා පුදුමයට පත් කරවන සිදුවීමක්. ඉතීං උන් වහන්සේගෙ දේශනාවක් තමයි, කෙනෙක් අත හෝදල අහක දාන ඉඳුල් වතුර ටිකෙන් පවා කුසගින්න නිවාගන්න පුළුවන් ජීවියෙක් ඉන්නව නම්, අන්න ඒ අයටත් මේ ඉඳුල් වතුර ටික දානයක් වේවා කියල දැම්මත් ලැබීම තියෙනව කියල.

ඒ වගේම තමයි මේ දන්සැල් පවත්වන වෙසක්, පොසොන් වගේ විශේෂ පසළොස්වක පොහොය දවස්වලට තවත් විශේෂ දෙයක් දකින්න පුළුවන්. ඒ තමයි ගමක, නගරයක ඉන්න සාමාන්‍යයෙන් නිතර නිතර පින් දහම් කරන සැදැහැවතුන්ට අමතරව, සමාජ සම්මතයේ නරක විදිහට පිලිගන්න අය, එහෙම නැත්නම් දඩබ්බර දාමරික අය පවා එකමුතු වෙලා දන්සැල් දෙනවා. ලෝක සම්මතයේ ගත්තම මස් මාළු වෙළඳසැල්, සුරා සුදු කරන අය පවා එකට එකතු වෙලා මහා දන්සැල් පවත්වනවා. එකකොට ඒ අය වර්තමානයේ මොන දේ කළත්, සම්බුද්ධ සාසනය මුල් කරගෙන දෙන දන්සැලේ ආනිසංස ඒ අයටත් කවදහරි ඇදිල එනවා. මේ ගැන කතා කරනකොට අපදාන පාලියේ එන

කතාවක් තියෙනවා. එක්තරා වැද්දෙක් සතුන් දඩයම් කරන්න ගිනින් එන ගමන් තෙත සිවුරක් වෙලෙන්න දාල තියෙනව දකිනවා. මේ වැද්දා ජීවිකාවට කරන්නෙ සත්තු මරන එක. නමුත් මේ සිවුර දැකල පැහැදීමක් ඇතිවෙලා සිවුර වෙලෙනකල්ම පවත් සැලුවා. දැන හෝ නොදැන බුද්ධ සාසනයට සම්බන්ධ හික්මුණ් වහන්සේ නමකගේ සිවුරටයි එහෙම කළේ. ඉතින් ඒ පින් කුසල් බලයෙන් මේ ගෞතම බුද්ධ සාසනයේ අර්භතුන් වහන්සේ නමක් බවට පත්වුණා. මේ වගේ උදාහරණ අපදාන පාලියේ ඕන තරම් තියෙනවා.

ඒ නිසා ඕනෑම කෙනෙක් තවත් කෙනෙකුගේ ප්‍රයෝජනයට දෙන යහපත් දෙයක් වළක්වන්න හොඳ නෑ. එහෙම කළොත් ඒකෙන් එන ප්‍රතිඵලයත් ඒ වගේ. දැන් මේ එහෙම කතාවක් තමයි කියන්න යන්නෙ.

එක්තරා අවස්ථාවක ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න කාලයේ මසුරු සිටු කෙනෙක් හිටියා. ඔහු ළඟ ඔහුගේ දරුවන්වත් නොදන්න පංච මහා නිධානයක් තිබුණා. ඔහු තමන්ගේ මරණයට පෙර ඒ නිධානය ගැන කියන්නෙ නැතුව, තමන් සතුව එවෙලෙ තිබිව්ව රන් කාසි දරුවන් අතර සමසේ බෙදල දීල මේ විදිහෙ අවවාදයක් දුන්නා. මේ කාසි කාටවත් නිකං දෙන්න එපා. එහෙම දුන්න කියල කවදාවත් වැඩි වෙන්නෙ නෑ. මේවා යොදවනව නම් ලාබ ලබන්න මිසක් අලාභයක් වෙන දේකට යොදවන්න එපා. මෙතැනින් කාසියක් අරගෙන තව කෙනෙකුට දුන්න කියන්නෙ කාසියක් අඩු වෙනවා කියන එක. ඒ නිසා කවදාවත් නිකං දෙන්න එපා.

මේ අවවාදය මහා විනාසයක් කරගන්න හේතු වුණ, මහා මසුරු (ලෝභ) හිතක් එක්ක දුන්න අවවාදයක්. මේ මසුරුකමත් එක්කම අර පංච මහා නිධානය තියෙන තැනත් හිතේ තියාගෙනම සිටුවරයා මළා. මැරිල ගිනින් රොඩ් පවුල් දාහක් ඉන්න තැනක කාන්තාවකගේ කුසේ උප්පත්තියට ගියා. ඉතින් වෙනදා බැලමෙහෙවරකම් කරල ජීවත් වුණ මේ මිනිස්සුන්ට එක පාරටම කන්නවත් නැති වුණා. කවුරුවත් වැඩක් දෙන්නෙ නැති තැනට පත්වුණා. මේ පවුල්වල නායකයන් එකතු වෙලා කතා වුණා, කවුරු හරි කාලකණ්ණියෙක් අපි අතරට ඇවිත් තියෙනවා, ඒකයි අපිට කෑම වෙලක්වත් හොයාගන්න බැරි වෙලා තියෙන්නෙ කියල. ඒ නිසා ඒ

අය මොකද කළේ, මේ පවුල් දහස දෙකට බෙදිල තැන් දෙකකට ගියා. දැන් එක බාගයකට අඩුවක් නැතුව නැවතත් බැලමෙහෙවර ලැබෙනවා, හැබැයි අනෙක් බාගයට නෑ. ඔය විදිහට නොලැබෙන පිරිස තව දුරටත් වෙන් කරගෙන වෙන් කරගෙන ගිනින් අර ගැබ් ගන්න කාන්තාවට යන කල්ම වෙන් කළා. දැන් මේ කුසේ ඉන්න එකා තමයි කාලකණ්ණියා කියල අදුනගෙන, ඒ කාන්තාව විතරක් තනිකරල අනෙක් අය වෙන් වුණා.

ඔහොම ගිනින් මේ දරුවා ඉතාම විකෘති කෙනෙක් විදිහට ඉපදුනා. දැන් අර කාන්තාව දරුවා උස් මහත් වුණාට පස්සෙ දාල යන්න ගියා. මේ ළමයා තැන තැන ගියත් කොහෙන්වත් කන්න ටිකක්වත් ලැබෙන්නෙ නෑ. ඔහොම යන අතරෙ අර කලින් ඇත්බැවේ තමන්ගේ සිටු මැදුරටත් ගියා. ජාති ස්මරණ ඥානයත් පහළ වුණා. ඒ නිසා මතක් වුණා, මම මේ සිටුගෙදර සිටුතුමා කියල. ඇතුලට ගියාම තමන්ගේ කලින් අත්බැවේ පුතා ඉන්නව දැකල ළඟට ගිනින් කතා කළා. ඒ අය මොකද කළේ, තාත්ත දුන්න අවවාදය මතක් වෙලා මේ හිඟන ළමයව එලියට ඇදල දැමීමා.

ඉතින් මේ අවස්ථාවේ ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ මහා සංඝයා වහන්සේලාත් සමග පිණ්ඩපාතෙ වඩිනවා. උන්වහන්සේ මේ ළමයව දැකල අර සිටු පුත්‍රයට එන්න කියල පෙර විස්තරය කිව්වා. ඒත් පිලිගන්නෙ නැති නිසා, අර පංච මහා නිධානය තියෙන තැන මේ ළමයම කිව්වම පිලිගන්නා. ඊට පස්සෙ ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ දානයේ තියෙන වටිනාකම පෙන්වල දුන්නම, මේ සිටු පුත්‍රයා ඇතුලු සියලු දෙනාම තෙරුවන් සරණ ගියා. මේ එක සිදුවීමක් විතරයි. ඒ වගේම දානය නිසා ලැබුණ ලැබීම් ගැනත් ඕන තරම් දහම් කතා තියෙනවා.

කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න කාලයේ දුගියෙක් හිටියා. ඔහු කොච්චර දුගියෙක්ද කියනව නම්, හැමෝම ඔහුට කිව්වෙ මහ දුගියා කියල. ඒ දුගියයි ඔහුගේ බිරිඳයි ජීවත් වුණේ බැලමෙහෙවරකම් කරල ලැබුණ දේකින්. මේ අතර කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුන එක්තරා මනුස්සයෙක්, පිරිසත් එක්කරගෙන දානයක් දෙන්න ඕන කියල හිතල ඒකෙ වටිනාකම දැකල, කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ 20,000 ක් සංඝයා වහන්සේලාට ආරාධනාවක් කළා.

ඉතින් කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේත් මේ ආරාධනාව පිලිගන්නා. දානය බාරගන්න මනුස්සයා දැන් ගෙවල් ගානෙ ගිනින් දන් දෙන්න පුළුවන් අය හොයාගෙන නම් ලැයිස්තුවක් හදනවා. එක එක ගෙවල්වලින්, මම එක හික්මුණ් වහන්සේ නමකට දන් දෙන්නම්, මම දෙනමකට දන් දෙන්නම්, මම සිය නමකට දන් දෙන්නම්... ඔය ආදී වශයෙන් විවිධ තරාතිරම්වල අය තම තමන්ට පුළුවන් ප්‍රමාණයෙන් දන් බාරගන්නා. ඔහොම යන අතරෙ අර මහ දුගියත් මුණ ගැහුණා. දැන් මේ මනුස්සය අහනවා, ඇයි උඹ දානයක් බාරගන්නෙ නැත්තෙ කියල. ඉතින්, අනේ මටවත් කන්න නැතුව මම කොහොමද තව කෙනෙකුට දන් දෙන්නෙ කියල ඇහුවා. ඒ පාර අර මනුස්සය කියනවා, බැලමෙහෙවරකම් කරල ලැබෙන දෙයින් දෙන්න පුළුවන්නෙ කියල. එතකොට මේ මහ දුගියත්, එහෙනම් මම එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වළඳවන්නම් කියල බාරගන්නා. ඒත් දාන ලැයිස්තුව හදන මනුස්සා, ඔය කිව්වට මේ මිනිහා ඕක කරන එකක් නෑ කියල නම ලියාගන්නෙ නැතුව යන්න ගියා.

දැන් මහ දුගියා ගෙදර ගිනින් වෙච්ච සිද්ධිය කිව්වා. බිරිඳටත් හරි සතුටයි. කොහොමහරි අපි බැලමෙහෙවරකම් කරල එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට හරි දන් දෙමු, අපිට මේ නොලැබීම තියෙන්නෙ අපි දන් දුන්නෙ නැති නිසා, ඒ නිසා කොහොම හරි මහන්සි වෙලා මේ දානය දෙමු කියල, දෙන්නම කුලී වැඩක් හොයාගෙන ගියා. ඔහොම යද්දි එක සිටු ගෙදරකට මහ දුගියා ගියා. සිටුතුමා කතා කරල ඇහුවා වැඩක් හොයාගෙනද ආවෙ කියල. ඉතින් මේ මනුස්සයව හැමෝම දන්නවා. ඒ නිසා තමයි එහෙම ඇහුවෙ. එතකොට කිව්වා, ඔව් මම වැඩක් හොයාගෙන ආවෙ කියල. ආ ඒක හොඳයි, මම ස්වාමීන් වහන්සේලා සිය නමක් වළඳවන්න බාරගන්නා, දර පළන්න තියෙනවා, ඒක කරල දීපත් කියල කිව්වා. ඉතින් මේ මනුස්සයා හරිම සතුටින් වැඩේ බාරගෙන දර ටික පළනවා. කියන කියන අනෙක් වැඩත් කරනවා. සිටුතුමා ඇහුවා, අද උඹ කවදාවත් නැතුව හරිම උනන්දුවෙන් කඩසරව වැඩ කරනවා මොකක්ද හේතුව කියල. ඉතින් මේ මහ දුගිය කිව්වා, සිටුතුමනි මම එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වළඳවන්න බාරගන්නා, ඒ නිසයි මේ මහන්සියෙන් වැඩ කරන්නෙ කියල. සිටුතුමන් හරියට සතුටු වෙලා භාලේ නැලී

දුන් අයටත් ගත් අයටත්...

හතරක් බැල වශයෙනුත්, සතුටින් දෙන දේ කියල තවත් වැඩිපුර භාල් නැලි හතරකුත් දුන්නා. දැන් මේ මහ දුගියට හරි සතුටයි. අවශ්‍ය කළමනා ටික එකතු වෙනවා. ඔහුගේ බිරිඳටත් මේ විදිහටම ලැබිල තිබුනා.

මේ ක්‍රියාව සක් දෙවිදුන් දැක්කා. දැන් එතුමටත් අවශ්‍ය වුණා මේ දානයට සහභාගි වෙන්න. ඒ නිසා වෙස් වලාගෙන ඇවිත් අර මහ දුගියට දානෙ උයන්න උදව් කළා. මේ සිද්ධිය කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ මහා කරුණා ඥානයෙන් දැක්කා. ලොව්තුරා බුදුන් වහන්සේලාගේ සිරිතක් තියෙනවා, උදේ පාන්දර මහා කරුණා ඥානයෙන් ලෝකය දිහා බලනවා, අද උදව් කරන්න පුළුවන් කෙනෙක් ඉන්නවද කියල. එහෙම බලන අතර තමයි මේ මනුස්සයගෙ මේ කැපවීම දැක්කෙ. ඒ වගේම දැක්කා, මේ මනුස්සයට වෙන් කරපු ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්වත් නෑ කියල. මොකද අර ලැයිස්තුව හදපු මනුස්සය මේ කෙනාව විස්වාස නැති නිසා නම සටහන් කරගත්තෙන් නෑ. ඒ නිසා කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ තීරණය කළා, අද මේ මනුස්සය බාරගන්න දානය ලබන ස්වාමීන් වහන්සේ මමම වෙනව කියල.

දැන් දානය සේරම ලැස්ති කරල මහ දුගියා ගිහින් ඇහුවා, කෝ මට වෙන් කරපු ස්වාමීන් වහන්සේ කියල. එතැනදී තමයි දැනගත්තෙ එහෙම වෙන් කරල නෑ කියල. ඉතින් මේ මනුස්සයා අඩා වැලපෙමින් එතැනින් යන්න ගියා. කියන්න කෙනෙක් නෑ. අන්තිමට එව්වර මහන්සි වෙලත් දානෙ පූජ කරගන්න ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් නෑ. ඔහොම අඩා වැලපෙමින් කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න විහාරයට ගියා. එතකොට මේ සියල්ල මහා කරුණා ඥානයෙන් බලාගෙන හිටපු බුදුන් වහන්සේ ඔහුගේ අතේ පාත්තරය තිව්වා. මේ සිද්ධිය ඉතාමත් ආශ්ච්ඡි සිද්ධියක්. ලොව්තුරා බුදුන් වහන්සේ නමක් කෙනෙකුට පාත්තරයක් අතට දුන්නොත්, ඒක බුදුන් වහන්සේට හැර වෙන කිසිම කෙනෙකුට ආපහු ගන්නත් බෑ. ඒ වගේම ඒ පාත්තරය අතේ තියෙන කෙනාගෙ මරණය පවා ඒ මොහොතේ සිද්ධ වෙන්නෙ නෑ කියලයි ධර්මයේ සඳහන් වෙන්නෙ. ඉතින් ලොව්තුරා බුදුන් වහන්සේ පාත්තරය තමන් අතට දෙයි කියල බලාපොරොත්තුවෙන් හිටපු රජවරු සිටුවරු, මම මේ ධනය දෙන්නම්, මේ සැප සම්පත්තිය දෙන්නම් කිය කියා මහ දුගියට ඇවිටිලි කළත්, මේ

මහ දුගියා පාත්තරය කිසි කෙනෙකුට නොදී තමන්ගෙ නිවස කරා කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේව වඩම්මව ගෙන ගියා. දැන් මේ මහ දුගියා ගැන දන්න නිසා රජවරුත් මේ දෙන දානය බලන්න ගියා.

කිසි දවසක නොදැකපු ආකාරයේ ඉතාමත් සුවඳවත් මනහර දානයක් තමයි පිළියෙල කරල තිබුනෙ. ඉතින් රජවරු, මේක අපිටවත් කරන්න බෑනේ, මොහු තමයි අද දන් පිළිගන්වන්න සුදුස්සා කියල හිතල යන්න ගියා. ඒ දානෙන් පස්සෙ ඔහුට සියලු සැප සම්පත් ලැබුණා. මරණින් මතු බුද්ධාන්තරයක්ම දෙවිලොව ඉපදිලා ඉඳල ගෞතම බුද්ධ සාසනය තියෙන කාලයේ මනුස්ස ලෝකයේ උපන්නා. වයස අවුරුදු හතේදී මහණ වුනා. ධර්මයේ සඳහන් වෙන ආකාරයට, මේ පුංචි සාමණේරයන් වහන්සේට අර්භත්වය පූර්ණ කරගන්න බාධාවක් වෙයි කියල, ලොව්තුරා බුදුන් වහන්සේ උන් වහන්සේගේ කුටිය අබියස මුරකාවලේ හිටියා. හතරවරම් දෙව්වරු හතර කොන ආරක්ෂා කරගෙන හිටියා. ඉර මුදුන් වෙන එක පවා නැවතුනා. මොකද මුත් වහන්සේ අර්භත්වයෙන් පස්සෙ දානෙ ගන්න ඕන නිසා. සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේගෙ පිණ්ඩපාතයෙන් තමයි දාන වෙල ලැබුණෙ. මේ තරම් භාග්‍ය සම්පන්න විදිහට තමයි උන්වහන්සේ ත්‍රිවිද්‍යා සහිතව අර්භත්වය පූර්ණ කළේ.

ඉතින් දන් දීම කියන එක සුළුපටු නෑ. ප්‍රධානම කාරණයක් තමයි පුළුවන් උපරිමයෙන් දන් දීම. ඒ වගේම පිරිස සහභාගි කරව ගන්න පුළුවන්නම් ඒකත් වටිනවා. අර කලින් මසුරු සිටුතුමාගෙ කතාව වගේ ඒක වළක්වන එකත් මහා විනාසයක්.

දැන් මේ කියන්න යන්නෙ, තමන්ගෙ උපරිමයෙන් පිරිස සහභාගි කරවගෙන පොදුවේ දන් දෙන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් ගැන. ඒ තමයි වර්තමානයෙන් බොහොම ජනප්‍රිය දන්සැල් දීම. හැබැයි මේ කියන්න යන්නෙ නියම බෞද්ධ ක්‍රමයට දෙන දන්සැලක තියෙන වටිනාකම ගැන.

දන්සැලක් දෙනකොට ගාණක් මිම්මක් හිතා ගන්න බෑ. පොදුවේ තමයි දෙන්නෙ. මූලිකම අරමුණ දුගී මගී යාවක කියන කොටස්. දුගී කියල අදහස් කළේ, තමන්ට දෙයක් තනිවම කරගන්න බැරි, වත්පොහොසත්කම් නැති අය. සමහර විට හරි හම්බ කරන දේ කන්න බොන්නවත් මදි. දුප්පත් අය කියන්නෙන් මේ අයට. අනෙක් කොටස යාවක. කෙනෙකුට අතපාල ජීවත් වෙන අය. ඉන්න හිටින්න පවා තැනක් නෑ. අනුන් දෙන දෙයක් කාල බිල ඇඳල තමයි ජීවත් වෙන්නෙ. ජීවත් වෙන්නෙ මහපාරේ වෙන්න පුළුවන්. එහෙම නැත්නම් කොහේ හරි අගුපිළක ලැගල ඉන්නව වෙන්නත් පුළුවන්. අනෙක් කොටස තමයි පොදුවේ යන එන අය. ඒකට වත්පොහොසත්කමක් බලන්න බෑ. ඕනෑම තරාතිරමක කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. ගුණ මහත්වයක් තියෙන කෙනෙක් වෙන්නත් පුළුවන්, නොතිබෙන කෙනෙක් වෙන්නත් පුළුවන්. ඉතින් මේ කොටස් තුනටම පොදුවේ එකට දන් දෙන ක්‍රමයක් තමයි සාමාන්‍යයෙන් දන්සැලකින් කරන්නෙ.

දැන් අපි ගෙදරකට සංඝයා වහන්සේලා වඩම්මවල, එහෙම නැත්නම් වැඩිහිටි නිවාසයකට හෝ ළමා නිවාසයකට හෝ දානයක් දෙනව වගේ නෙවෙයි. දන්සැල බොහෝවිට >

ස්ථානයක. කිසිම ආරාධනාවක් නැතුව ඕනෑම කෙනෙකුට ඒ දන්සැලෙන් දෙන ආහාර පාන හෝ වෙනත් ඕනෑම දෙයක් ලබා ගන්න බාධාවක් නැ. එතකොට පෙර පටන්ම බෞද්ධ අබෞද්ධ දෙපිරිසම දන්සැල් දෙනවා. අදත් දෙනවා. හැබැයි බෞද්ධයෙක් නම්, දෙන්නම් වාලෙ දෙන්නෙ නැතුව මේ දන්සැල ඥාන සම්ප්‍රයුක්තව හේතුඵල දැනගෙන දෙන්න පුරුදු වෙන්න ඕන. පොදුවේ දෙන නිසා කරුණා සාසනයට අයිති වෙනවා. එදා පොදුවේ පරිහරණය කරපු දේවල් වැට මායිම් ගහගෙන වෙන් කරගෙන නැති කරපු නිසා ඒවා පරිහරණය කරන්න බැරුව ගියා. ඒ නිසා පොදුවේ ලෝකයට වෙච්ච ණය අප්‍රමාණයි. මේ ණය ගෙවන්න ක්‍රමයක් තමයි, පොදුවේ කිසිම බේදයක් නැතිව දන් දීම. ඒ නිසා හරි විදිහට දන්සැලක් කරනකොට තනියම කරන්න බෑ. ඒකට පිරිස සහභාගි කරවගන්න ඕන. ඒ දන්සැල හදන්න ඕන. ප්‍රමාණයක් නොදන්න නිසා ඒ දෙන දේ උපරිමයෙන් ගේන්න ඕන. සකසා දෙන දෙයක් නම් ඒකට පිරිස ඕන. දන්සැලක් දෙන්න හිතන එකක් පිරිසගේ සමගියටත් හේතුවෙන මහා පුණ්‍ය කර්මයකට මුල වෙනවා.

ඒ වගේම දන්සැලක මූලික අරමුණක් තියෙනවා. ඒ අරමුණ දන්සැල දෙන අය අනුව වෙනස් වෙනවා. විශේෂයෙන් ලංකාව වගේ රටක ජාති ආගම් හේදයකින් තොරව දන්සැල් දෙනවා. රටේ ස්වභාවික විපත්තියක් වුණ වෙලාවක මේක හොඳට බලාගන්න පුළුවන්. ජාති ආගම් බේදයක් නැතිවයි මිනිස්සු යම් යම් දේවල් දෙන්නෙ. එතකොට නියම බෞද්ධ ක්‍රමයට දෙන දන්සැලකයි අබෞද්ධ ක්‍රමයට දෙන දන්සැලකයි ලොකු වෙනසක් තියෙන්න ඕන. බෞද්ධයෙකුගෙ මූලික අරමුණ නිවන. කරන කියන ඕනෑම දෙයක් නිවන මූලිකවයි කරන්නෙ. අබෞද්ධයෙක්ගෙ අරමුණ වෙන එකක්. හොඳ නිසා දෙනවා, ස්වර්ගය ආදී සුගති සම්පත් ප්‍රාර්ථනා කරනවා. නිවන් අරමුණක් ඒ අයට නෑ. ඒත් ඒ කරන්නෙත් යහපත් වෙනතාවකින්.

ඉතින් බෞද්ධයෙක් හැටියට කොහෙන්ද පටන් ගන්නෙ? මූලිකම හිතන්න ඕන දානයේ වටිනාකම ගැන. මේ වටිනාකම ආදර්ශයෙන් පෙන්වපු මහා උත්තමයෙක් ඉන්නවා. ඒ තමයි ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ. උන්වහන්සේ තරම් දන් දුන්න කෙනෙක් මේ තුන් ලෝකයේම නෑ.

උන්වහන්සේව ආදර්ශයට අරගෙන ක්‍රීඩා රත්නයේ ගුණ මුල් කරගෙන ඒ කෙරෙහි පැහැදිලා තමයි අපි මේ දන්සැල දෙන්නෙ. තෙරුවන් කෙරෙහි අංශුමාත්‍රයක හෝ පැහැදීමෙන් කෙරෙන පින්කමක් මෙලොව පරලොව අභිවාද්ධිය ලබා දීම නිවනින් තමයි කෙළවර වෙන්නෙ. ඒ එක පැත්තක්. ඒ වගේම බෞද්ධයෙක් හැටියට තවත් වටිනා පැත්තක් හිතන්න තියෙනවා. මෙතැනදි කොටස් දෙකක් ඉන්නවා. එක කොටසක් තමයි දන්සැල දෙන පිරිස. අනෙක් කොටස තමයි ලබන පිරිස. බෞද්ධයන්ට පුළුවන්, දෙන කෙනාට වගේම ගන්න කෙනාටත් යහපතක් වෙන විදිහට දන්සැල දෙන්න.

මූලිකම දන්සැල දෙන පිරිස ගැන බලමු. අපි ඔසු පැන් දන්සැලක් දෙනව කියල හිතන්න. ඉතින් මූලිකම හිතට ගන්න ඕන, කෙනෙක් මේ දන්සැලට එන්නෙ විඩාව නිසා පැන් විකක් බොන්න කියන කාරණය. ඒ ඔසු පැන් ඒ වෙලාවට අමානයක් වගේ අර විඩාව නිකම්ම නිවෙනවා. ඒ වගේම තමයි, ලෝක සත්වයා කාමයන් පස්සෙ දුටල සසර පුරාම විඩාවට පත්වෙලා ඉන්නෙ. ඒ විඩාව නිවන්න පුළුවන් ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ අමා දහම් පැන් පානය කළොත් විතරයි. මේ දෙන ඔසු පැන් පානය කරල විඩාව නිවා ගන්නවා වගේ, කවදහර් මේ දන්සැලට එන අයටත් ඒ සසර විඩාව නිවේවා කියල පිළිගන්නවා. ඉතින් මේ දෙන පැන් පොද ඒ විදිහට හිතල දෙනවා. ඒ ඔසු පැන් පානය කරන කෙනා දුන්න කෙනා කෙරෙහි පැහැදෙනවා. පැහැදෙන්නෙ විශේෂ ගුණයකට. නිරාමිස සුවයට. ඒකෙන් දුන්න කෙනාට වගේම ගත්ත කෙනාටත් මහා සෙතක් ශාන්තියක් සැලසෙනවා. සමහරවිට ඒ ගත්ත කෙනා බුදුන් වහන්සේ ගැන හෝ එහෙම උත්තමයෙක් ගැන අහලවත් නැති වෙන්න පුළුවන්. ඒත් කවදහර් සහනයක් සැනසීමක් ලැබෙනවා.

ඒ වගේම තමයි, දන්සැලට පිරිස සහභාගි කරවා ගැනීම. ඒකත් ඒ අයට සෙතක් සිද්ධ වෙන විදිහට කරන්න පුළුවන්. උදාහරණයක් විදිහට අපි දන්සැලට මුදල් ආධාර එකතු කරන්න යනව කියල හිතමු. ගෙයක් ගානෙ ගිනිත් ආධාර එකතු කරනවා. එතකොට නිකම්ම එකතු කරන්නත් වාලෙ එකතු කරන්නෙ නැතුව ඒකත් ඥාන සම්ප්‍රයුක්තව කරන්න පුළුවන්. ඒ අයට අමුතුවෙන් පහදල දෙන්න දෙයක් නෑ. දන්සැල කරන කෙනෙයි

ඒ පැහැදීමෙන් යන්න ඕන. ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්න ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරමින් මම දන්සැල දෙන්නෙ. ඒ දන්සැල මට තනියම කරන්න අමාරුයි. ඒත් මම දන්නවා, මේ දන්සැලේ වටිනාකමත්, පිරිස සහභාගි කරගැනීමේ වටිනාකමත්. ඒ වගේම තමයි, බුද්ධ සාසනය උදෙසා කරන පින්කම්වල අවසාන ප්‍රතිඵලය. මගේ බලාපොරොත්තුවත් ඒ අවසාන ප්‍රතිඵලය කරා යන්න. ඒ ප්‍රතිඵලයට යන්න තියෙන යම්කිසි බාධාවක් තියෙනවනම්, මේ කරන පිනෙන් ඒ බාධාවන් යම් ප්‍රමාණයකින් හරි අඩු වෙයි. ඉතින් ඒකට මට සහයෝගයක් දෙන කෙනෙක් ඉන්නව නම්, අඩුම තරමේ මගේ මේ සත්කටයුත්තට විරුද්ධත්වයක් හරි නොදක්වා ඉන්නවනම් ඒකත් බොහොම වටිනවා. ඒ අයටත් කවදහර් මේ මහා කටුක සසරින් මිදෙන්න හේතු වාසනා වේවා කියල පැතුමක් තියාගෙන අර ආධාර එකතු කරනවා. ඉතින් ආධාර කරන අය අංශුමාත්‍රයක් හරි පැහැදිලා තමන් වියදම් කරන මුදලින් කොටසක් දුන්නොත්, බොහොම සතුටින් ඒ අයටත් ආශීර්වාද කරල ඒක ලබාගන්නවා. ඒ ආශීර්වාදය ලබන අයටත් මහා සෙතක් වෙනවා. මේ තමයි නියම බෞද්ධ ක්‍රමය. මුදල් දුන්න කෙනා බෞද්ධ නොවෙන්න පුළුවන්. නමුත් පැහැදුනේ බෞද්ධ ක්‍රමයකට. ඒ නිසා කවදහර් ඒ අයටත් මග පැදෙනවාමයි. ඒකයි මේ බුද්ධ සාසනය ආශ්වයිසි අත්භූතයි කියන්නෙ.

අනෙක් කාරණය තමයි දන් දෙන දාන වස්තුව. ඒකත් වැදගත්. කෑමක් බීමක් නම් පුණ්‍යයෙන් පිරිසිදුව දෙන්න ඕන. එතකොට තමයි ගන්න කෙනාගෙ හිත පැහැදෙන්නෙ. ටික ටික දුන්නත් පිළිවෙලට පිරිසිදුව දෙන්න ඕන. මේ යාවකයෙක්නෙ කියල හිතල වෙනම දෙන්නෙ නෑ. පිරිසිදුකම, බෞද්ධකම ආදර්ශයෙන් පෙන්වන්න ඕන. පැහැදෙන්නෙ අන්න ඒකට. දෙන ආහාරයටම නෙවෙයි. සමහර විට අපි දන්නෙ නැතිව ඔය අතරේ මාර්ගඵල ලාභීන්, බෝසත්වරු, ගුණ මහත්වයෙන් ඉහල අය ඉන්න පුළුවන්. පොදුවේ දෙන දෙයක් නිසා ඕනෑම කෙනෙක් එන්න පුළුවන්. ඉතින් හිතා ගන්නත් බැරි මහා පින් කන්දරාවක් කරගන්න වෙනවා.

තවත් විශේෂ කාරණයක් තියෙනවා. සාමාන්‍යයෙන් ලංකාව ඇතුලෙ දන්සැලක් දෙන දවස ගැන බැලුවොත් හැම තිස්සෙම වගේ පසලොස්වක පොහොය දවසක්. ▶

වෙසක්, පොහොය, ඇසළ... ආදී විශේෂ පොහොයවල් වගේම අනෙක් පොහොය දවස්වලටත් දන්සැල් දෙනවා. මේ හැම දන්සැලකම මූලිකම අරමුණ තමයි, ඒ පොහොය දවසේ බණ භාවනා කරන්න, පෙහෙවත් සමාදන් වෙන්න, එහෙම නැත්නම් මලක් පහනක් පූජා කරන්න, පෙරහැර බලන්න පන්සලට යන පිංවත් පිරිස. එහෙම නැත්නම් ඒ වගේ සාසනික කටයුතු සඳහා පන්සලට ගිහින් නැවත එන පිංවත් පිරිස. වෙසක් පොහොය වගේ දවසක් නම්, පහන් කුඩු, තොරණ, හක්ති ගීත... ආදී වෙසක් සිරි නරඹල ශ්‍රද්ධාවක් හක්තියක් ඇති කරගන්න පිංවත් පිරිස. ලංකාව තුළ විවිධ ජාතීන් ඉන්නවා. ඒ අයත් එකට එකමුතු වෙලා මේ දන්සැල් ඕනෑ තරම් දෙනවා. ඒ දෙන්නෙත් මේ වගේ පොහොය දවසක. පසළොස්වක පොහොයක් කියන්නෙ බෞද්ධ පිරිස, අරිහතුන් වහන්සේ අනුගමනය කරමින් සික්ෂා රකින දවසක්. ඉතින් එහෙම අනුගමනය කරල එන පිරිසකට තමයි දන්සැල දෙන්නෙ.

එතකොට මේ තෙරුවන් කෙරෙහි අංශු මාත්‍රයක හෝ ප්‍රසාදයක් ඇති කරගෙන නිවන් මගට මුල පුරන පින්වත් පිරිසට ඒ කටයුතුවලදී ඇති වෙනසා පිපාසා වෙහෙස මහන්සිය දුරු කරගන්න මේ දන්සැල උපකාරයක් වේවා කියන මෙත්තා සහගත අදහසින් තමයි දන්සැල දෙන්න ඕන. එතකොට හේතුවට අනුකූල ඵලය වශයෙන්, ඒ දන්සැල පවත්වන පින්වතුන්ටත් සසර ගමනෙදී ප්‍රත්‍යා පහසුකම් ලැබිල, මෙලොව පරලොවත් අභිවාද්ධිය ලබාගෙන නිවන් සාක්ෂාත් කරගන්න ඒ සත් කටයුත්ත උපනිශ්‍රය සම්පත්තියක් වෙනවා. මේ විදිහට ඒකෙන් සිද්ධවෙන යහපත කියල නිම කරන්න බෑ. ඒ කාරණය දැන හෝ නොදැන හිටියත්, කරන්නෙ බුද්ධ සාසනය වෙනුවෙන් කරන ප්‍රතිපත්තියම පූජාවක්. ඊට හේතුව තමයි, මේ ක්‍රියාවන් සියල්ලෙම අවසාන ප්‍රතිඵලය, පැතුවා හෝ නැතා නිවන වීම.

මේකට ධම්ම පදයේ එන සුමන නම් මල්කරුවාගේ මල් පූජාව හොඳ උදාහරණයක්. ඔහු ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේට පූජා කළේ රජතුමාට ගෙනියන මල්. තමන්ගේ ජීවිතය දෙවනි කළා. නමුත් ප්‍රාර්ථනාව වුණේ ලෞකික සැප සම්පත්. ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේට යමක් පූජා කළාද, දන් දුන්නද, ලැබීමේ අඩුවක් නෑ කියන කාරණය ඔහු අහල තිබුණා දැකල තිබුණා. මෙලොවදී හෝ පරලොවදී

හෝ අනිවාදියෙන්ම ලැබෙනවා කියල දැනගෙන හිටියා. ඉතින් ඒ නිසයි පූජාව කළේ. නමුත් ලොවතුරා බුදුන් වහන්සේ ආනන්ද හිමියන්ට, මේ සුමන කියන මල්කරුවාගේ පූජාව ගැන වර්ණනා කළා. දිවි පරදුවට තියල කරපු මේ මහා පූජාවේ ආනිසංස කිව්වා. ලැබෙන සම්පත්තිය පෙන්නුවා. අවසානයේ කල්ප ලක්ෂයකින් පසු පසේ බුදුවරයන් වහන්සේ නමක් වෙන බවත් දේශනා කළා. ඉතින් බුද්ධ සාසනය වෙනුවෙන් යමක් කරන එකේ ප්‍රතිඵලය තමයි ඒ.

අනෙක් පැත්ත හිතුවොත්, බෞද්ධයෙක් වශයෙන් කවුරු හරි දෙන දන්සැලකට ගියා කියල හිතමු. ඔබ උදේ පන්සලට ගිහින් දවසම පෙහෙවස් සමාදාන වෙලා හවස පාචාරණය කරල ගෙදර යන ගමන් ගමේ අය එකතු වෙලා කෝපි දන්සැලක් දෙනවා. ඉතින් ඒ දන්සැලට ඔබටත් එන්න කියල කෝපි කෝප්පයකින් සංග්‍රහ කරනවා. දැන් ඔබටත් පුළුවන් බෞද්ධයෙක් වශයෙන් මෙහෙම හිතන්න. අද මම දවසෙම පෙහෙවස් සමාදන් වෙලා, බණ භාවනා කරල කායික වශයෙන් විඩා වෙලා ගෙදර යන ගමන් මේ දන්සැලෙන් කෝපි කෝප්පයක් බිල විඩාව දුරුකරගෙන ලොකු ප්‍රබෝධයක් ඇති කරගන්නා. ඒ නිසා මට අද තවත් බණ භාවනා ටිකක් කරගන්න පුළුවන්. ඒක කරගන්න පුළුවන් වුණේ මේ දන්සැල නිසා. එහෙම හිතල මේ දන්සැල දුන්න අයටත්, සහභාගි වුණ අයටත්, අංශුමාත්‍රයකින් හරි උදව් උපකාර කළ අයටත්, සුවපත් වෙත්වා, මා ලැබූ සැනසීම ඒ අයටත් ලැබේවා, ආයුස-සැපය-වර්ණය-බලය-පටිභාන නුවණ ලැබේවා කියල හිතීන් හරි ආශීර්වාද කරල යන්න පුළුවන්. ඒක ඒ දන්සැල දුන්න අයට මහා සෙතක් වෙනවා.

ඒ නිසා දන්සැල්වලින් දෙන ඒ සංග්‍රහ භුක්ති විදින්න යන පින්වත් පිරිසත්, රස තෘෂ්ණාවෙන් දන්සැලට ගොඩවෙන්නෙ නැතිව, තමන්ට තියෙන සා පිපාසා වෙහෙස මහන්සිය ආදිය දුරු කරගෙන, යහපත් සිතීන් තෙරුවන් කෙරෙහි විත්ත ප්‍රසාදයක් ඇති කරගෙන, නිවන් මගට උපකාරයක් වේවා කියන අදහසින් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවෙන් යුක්තව ඒ සංග්‍රහ භුක්ති විදින්න පුරුදු වෙන්න ඕන. ඒ වගේම ඊට ප්‍රති උපකාර වශයෙන්, ඒ දන්සැල දුන්න පින්වත් පිරිසටත්, ඒ කරගන්න පින් හේතුවෙන් අවසානයේ නිවන් මග පූර්ණ කරගන්නම හේතු වේවා කියල වචනයෙන් බැරිනම් හිතීන් හරි පනන්න පුරුදු වෙන්න ඕන.

ඊළඟ කාරණය තමයි, දන්සැල අවසානයේ බෞද්ධයන් වශයෙන් කළ යුතු වැදගත් කාරණයක් තියෙනවා. ඒ තමයි දන්සැලට සහභාගි වෙච්ච සියල්ලන්ටම මහා පුණ්‍යානුමෝදනාවක් කිරීම. එහෙම කරන්න පුළුවන්නම් තවත් හොඳයි. ඇයි ඒක වැදගත් වෙන්නෙ කියල හිතෙන්න පුළුවන්. මේ මනුස්ස අත්බැව තමයි කෙනෙකුට විශේෂයෙන් පින්ක් හෝ පවක් කරන්න පුළුවන් තැන. සංඛාර ලෝකය කියන්නෙ ඒකයි. හොඳ නරක දෙකටම තැන. අග්‍ර ඵලය වන සම්මා සම්බුද්ධත්වය වගේම අවිච්චි මහා නරකාදියට වුණත් වැටෙන්න පුළුවන් තැන. අපට සහයෝගය දුන්න, පෙනෙන වගේම නොපෙනෙන පිරිස් ඉන්න පුළුවන්. ඒ වගේම මේ දන්සැල දැකල සතුටු වෙච්ච දිව්‍ය බ්‍රහ්ම කොටස් ඉන්න පුළුවන්. මේ මහා පුණ්‍යානුමෝදනාව ඒ අය සේරටම දුන්න තවත් දන්සැලක් වෙනවා. ඉතින් පිනෙන් පින උනන මහ උල්පතක් වගේ තමයි මේ වගේ දන්සැලක් බෞද්ධයෙක් වශයෙන් හරියට දුන්න කියන්නෙ.

අනෙක් වැදගත් කාරණය තමයි, සියල්ල අවසානයේ ඒ දන්සැල දුන්න ස්ථානය කලින් තිබුණ ආකාරයට සුද්ධ පවිත්‍ර කරල යන එක. කාටවත් බාධාවක් නොවෙන විදිහට පොදු ස්ථානයක දුන්න නිසා ඒක හරිම වැදගත්. මොකද ඒකෙන් වුණත් කෙනෙක් බෞද්ධත්වය ගැන පැහැදිලිව සෙතක් කරගන්න පුළුවන්. බලන්න නියම බෞද්ධයො, දන්සැල දුන්න තැනත්, කාටවත් යන්න එන්න බාධාවක් නැති විදිහට තිබුණ වගේම පිරිසිදු කරල ගිහින්. ඒ පැහැදෙන්නෙත් අර දන්සැල දුන්න පිංවතුන්ගෙ ගුණයට. ඒ පැහැදීමත් කවදහර් ගුණ වඩාගෙන සසර ගමන කෙළවර කරගන්න හේතු වෙනවා.

ඉතින් දැන් වැටහෙන්න ඕන, දහම් අවබෝධය තියෙන නියම බෞද්ධයෙක් දන්සැලක් දුන්නත් ලෝකයට සෙතක් කරන්න පුළුවන් වගේම, දන්සැලකට ගියත් සෙතක් කරගන්න පුළුවන් කියන කාරණය. කොටින්ම ඔහු හෝ ඇය ඇවිදින දන්සැලක් වගේ. නිතරම යමක් ලෝකයට දෙමින් තමයි ඉන්නෙ. සතෙකුට කෑම ටිකක් දුන්නත්, අනේ මේ සතාගෙ කුසගින්න නිවුණ වගේ කවදහර් සසර ගින්නත් නිවේවා කියල ආශීර්වාද කරන්න පුළුවන්. ඒකත් මෙමතිය පැතිරෙව්වා හා සමානයි. එහෙම නැත්නම්, කෙනෙකුට තමන් අවබෝධ කරගන්න ධර්මය තමන් දන්න විදිහට සුළුවෙන් හරි කියල දෙන්න

හික්ෂුණ වහන්සේ හටකට ලියූ වැදගත් දහම් ලිපියක්...

ඊ හි පැවිදි හේදයකින් තොරව හුරු දෙනෙක් තමන්ගේ දහම් දැනුම ලොකු කරගෙන ධර්ම මාන්තයක් හදාගෙන තමන්ගේ මතයම ජයගන්න උත්සාහ කරන අවස්ථා එදා විතරක් නෙවෙයි අදත් සමාජයේ බහුලවම දකින්න ලැබෙනවා. සමහරු කොච්චර අහංකාරද කියනව නම්, තමන්ගේ දෙයක් හැර වෙන කෙනෙක්ගේ දේශනාවක් අහල බලල හෝ පොත පතක් කියවල බලල හෝ ඊට ඇහුම්කන් දෙන ස්වභාවයක් නැති තරම්. වෙන කෙනෙක් කියන කාරණා ඇත්ත වුණත් තමන්ගේ තියෙන මාන්තය නිසා පිළිගන්න නැති පිරිසක් ඉන්නවා.

ඒ අතින් බලනකොට වහරක හාමුදුරුවෝ කියන්නේ, තමන්ට කොච්චර දැනීමක් අවබෝධයක් හැකියාවක් තිබුණත්, අන් අයටත් සාවධානව ඇහුම්කන් දෙන, වෙනත්

කෙනෙක්ගේ පොතක් පතක් වුනත් කියවල බලල ගන්න හරයක් තියෙනව නම් නිසි ගරුත්වයෙන් ඒ ගැන සඳහන් කරල ඒ කාරණා පවා තමන්ගේ ලෝකයාගෙන් යහපතට යොදා ගන්න උත්තමයෙක්. ඒ ගති ගුණ උන්වහන්සේ ළඟ ගිහි වතක පටන්ම තිබුණා. අහුවෙන හැම දහම් පොතපතක්ම කියවල බලල, ගන්න හරයක් තියෙනම් ඒ ගැන සඳහන් කරන්න තරම් උන්වහන්සේ හිතතමානී වුණා.

ඒ වගේම තමයි, ඒ හැම කාරණයක්ම නිවනට මාවන සකස් කරගන්න මිසක්, දැනුමෙන් මත් වෙලා වාද කරන්න හෝ තමන් මුදුනා වෙන අදහසක් කිසි විටෙකත් උන්වහන්සේ ළඟ තිබුණේ නෑ. බොහෝම නිරහංකාර ගති ලක්ෂණ තමයි හැමවිටම පෙන්නුම් කළේ. කාගේ හරි අඩුපාඩුවක් වුනත් පෙන්වා දුන්නේ, ඒ පුද්ගලයා එක්ක

ගැටීමක් තරහවක් නැතිව යහපතක් වෙන විදිහට බොහෝම සුභද්ශීලීව. ඒ බව ඔප්පු වෙන, උන්වහන්සේ විසින් ලියන ලද ලිපියක් අතින් පින්වතුන්ටත් ආදර්ශයක් වෙයි කියල හිතෙන නිසා මේ විදිහට පළ කරනවා. මේ තියෙන්නේ උන්වහන්සේ ගිහි වතක සිටියදී තවත් හික්ෂුණ වහන්සේ නමකට ලියන ලද ලිපියක්.

ගරු..... ස්වාමීන් වහන්සේ වෙත,

ස්වාමීන් වහන්ස,

ඔබ වහන්සේ සමග දිනක් මම "මන" පිලිබඳවත් "ශුද්ධාෂ්ටක" පිලිබඳවත් වචන ස්වල්පයක් සාකච්ඡා කළ බව මතක ඇතැයි සිතමි.

ඒ අවස්ථාවේ, අරමුණු මනින අර්ථයෙන් මන කියන බවත්, ශුද්ධාෂ්ටක වෙන් වෙන්ව ඉවත්

පුළුවන්. එහෙමත් නැත්නම්, ඒ ජාතියේ බණක් කියන පිංවතෙකුට පහසුකමක් සලස්වල දෙන පුළුවන්. අඩුම තරමේ තේ කහට එකක් හරි ගිහින් දෙනවා. ඉඳගන්න පුටුවක් හරි ගිහින් තියනවා. මේ විදිහට ඥානය මුසු කරගෙන සතුටු සිතින්, මෙන්තා කරුණා සහගත සිතින් දෙන ඕනෑම දෙයක් දෙපැත්තටම යහපතක් සැලසෙන මහා පිනක් වෙනවා.

ඒ නිසා බෞද්ධයින් සහ අබෞද්ධයින් දෙන දන්සැලක පැහැදිලි

වෙනසක් තියෙනවා. නියම බෞද්ධ ක්‍රමයට දෙන දන්සැලක් නම්, දිව පින්වන්න හෝ සා පිපාසා වෙහෙස මහන්සිය තාවකාලිකව දුරු කරගෙන හුදෙක් පංචකාම ආස්වාදයක් ලබන අරමුණින් නැතිව, එයින් ඔබ්බට ගිය සදාකාලිකව දුකෙන් නිදහස් වෙන නිවීම සැනසීම තමන්ටත් අනුන්ටත් ලබාදෙන ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත පින්කමක් වෙන්න ඕන. අති දුර්ලභව පහල වෙච්ච බුද්ධෝත්පාද කාලයක හේතු එල දැකල ඒ ආකාරයට දන්සැලක් පවත්වනව නම්, ඊට සහසම්බන්ධ වෙන සියළු පිරිස්වලට

මෙලොව පරලොව අභිවාද්ධියටත්, අවසානයේ නිවනටත් මූලික අඩිතාලම සැකසෙන්නත් උදව්වක් උපකාරයක් වෙනවා.

පූජ්‍යපාද වහරක ජ්‍යාභ්‍යන්තාලංකාර හිමිපාණන් වහන්සේ විසින් යළි මතු කළ සැඟවුණු දහම් කථන ජැපූරෙන් සකස් කළේ;

රිකර් ඉස්මයිල්
පරිගණක ඉන්ජිනේරු - ගොතටුව
076 344 6839

කරගත නොහැකි බවත් මා කී බව කරුණාවෙන් මතක් කරන අතර, ඔබ වහන්සේ ඒ අදහස ප්‍රතික්ෂේප කර ඒ අදහස් වැරදි බවද, පෙළ දහම් පොත්වලින් හෝ පිලිගත හැකි පැරණි පොතපතින් අදහස් පෙන්වන ලෙසද මා හට කියන ලදී.

මේ දහම් කොටස් ඉදිරිපත් කරන්නේ වාද කිරීමකට නොව, හරි අරුත තේරුම් ගැනීම මට මෙන්ම මාගෙන් වචනයක් අසා දරා ගන්නා අයට යහපතක්ම වන බව සිතන බැවිනි.

යාගොඩ ධම්මප්‍රභ ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ලියන ලද “සිත සිරුර හා නිවන” යන පොතේ 90 වැනි පිටේ සිත හඳුන්වන ධම්ම සංගණියේ “යං තස්මිං සමයේ 1. මනෝ 2. මානසං 3. හදයං 4. පණ්ඩරං 5. මනෝ මනායතනං 6. මනින්ද්‍රියන් 7. විඤ්ඤාණං 8. විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෝ 9. තප්පා මනෝ විඤ්ඤාණ ධාතු, ඉදං තස්මිං සමයේ චිත්තං හෝති” යනුවෙන් නම් 9 ක් දක්වා ඇති බවද කියා ඇත.

එහිම 91 වැනි පිටේ “මනම මානස නම් වේ” යනුවෙන්ද “අප්පමත්ත මානසෝ සෙබෝ කාලං කසිරා ජනේසුතා” යයි දේශනාවක් ඇති බවද කියා ඇත. “මන කියන්නේ අරමුණු මනිමින් දැන ගන්නා හෙයින්” කියාද උන්වහන්සේ පෙන්වා ඇත.

එසේම එම පොතේ 33 වන පිටේ “ආරම්මනං මිනමානං විය ජානාතිති මනෝ අරමුණු මනිමින් මෙන් දැන ගත්තේනුයි මන නම් වේ” යන අර්ථයද පෙන්වා ඇත. මේ ගැනද විමසා බලන මෙන් කරුණාවෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

ශුද්ධාශ්ඨක පිළිබඳවද රේරුකානේ වන්දවීමල ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ලියන ලද අභිධර්ම මාර්ගය නම් පොතේ 248 පිටුවේ “වර්ණ-ගන්ධ-රස- ඔජා යන සතරය, භූත රූප සතරය යන මේ රූප අට ඔවුනොවුන්ගෙන් වෙන් නොවන බැවින් අවිනිබ්බෝග රූප නම් වේ, ඉතිරි රූප විස්ස විනිබ්බෝග රූප නම් වේ” කියා පෙන්වා ඇත.

මේ පිළිබඳව තවදුරටත් පැහැදිලි කිරීමට උන් වහන්සේ 255 පිටේ “හාලේ පිටි, තිරිඟු පිටි, කුරක්කන් පිටි, බාර්ලි පිටි යන වර්ග හතර වික වික ගෙන වතුරෙන් අනා ගුළි කළ විට එක් එක් පිටි වර්ගය ඉන් කොහිදැයි ඇසූ විට අනෙක් පිටි සමග යැයි කියන්නාක් මෙන්” යයි යන්තමටවත් කාරණය තේරුම් යන උපමාවක් පෙන්වා ඇත.

දහම් දැනුමෙන් හසල උගතුන් ලෙස ප්‍රසිද්ධ උන්වහන්සේලා කියන මේ කියමන්ද, පෙන්වා ඇති සූත්‍ර පාඨද විමසා, ඔබ වහන්සේ පෙන්වන අදහසම සත්‍ය නම් අනුකම්පා කර ඊට නිදර්ශන ලෙස පෙළ දහම් හෝ අටුවා පොතකින්වත් පෙන්විය හැකි තැනක් මා හට දැන ගැනීමට හඟවන මෙන් යටහත්ව ඉල්ලා සිටිමි.

මිට හිතවත්,
අභයරත්න

ඒ වගේම වහරක භාමුදුරුවෝ ගිහි වනක ඉන්නකොට, යාගොඩ ධම්මප්‍රභ හිමියන් විසින් ලියන ලද ඉහත කී පොතේ අඩංගු ඒ දහම් කරුණු ගැන තවත් විස්තරයක් මේ විදිහට දින පොතක සටහන් කරල තිබුණා.

එසේම එම පොතේ 91 වැනි පිටේ "මේ නම් නවය ත්‍රිපිටකයෙහි නොයෙක් තැන යෙදී ඇති බව සැලකිය යුතුය. මනෝ, මානසං, මනෝ මනායතනං යනුවෙන් මන ශබ්දය නැවත නැවත දක්වන ලදී. මන කියන්නේ අරමුණු මනිමින් දැන ගන්නා හෙයින්. මනම මානස නම් වේ. මානස ශබ්දය එක්ව යෙදෙන ධර්මයන්ටද අප්පමත්ත මානසෝ-සෙබෝ කාලං කසිරා ජනේසුතා යන දේශනාවේ, අප්පමත්ත මානසෝ යනු, නොපැමිණි මනසක් ඇත්තේ යනුවෙන් නොපැමිණි රහත් මාර්ගය ඇත්තේ යනුයි. සසුනට ඇතුල්වීමේ මහණවීමේ අදහස හෙවත් බලාපොරොත්තුව රහත් වීමය. එයට නොපැමිණි යන තේරුම මෙයින් ගත යුතුය. කෙසේවත් නිවනට මන-මනස... ආදී ශබ්දයක් ව්‍යවහාර නොවේ."

මේ වැකියද කියවා බලා මන යන්න අරමුණ මනින හෙවත් මැන දැනගන්නා අර්ථයෙන් සැදුණු බව තේරුම් ගත යුතුය.

මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා යන්නට පොත්වල අර්ථ දක්වා ඇත්තේ, සිත වෛතසික ධර්මයන්ට පූර්වංගමයි යනුවෙනි. පූර්වංගම නම් සිත වෛතසිකවලට මුලින් පහළවී තිබිය යුතුයි යනු මගේ හැඟීමයි. එසේ වුවහොත් එහිදී සිත වෛතසිකයන්ට පුරේ ජාත ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍ය විය යුතුය. නමුත් පටිඨානයේ කුසලෝ, අකුසලෝ, අභ්‍යාකතෝ ඒකෝ ඛන්ධෝ තිත්තංඛන්ධනං සහජාත පච්චයේන පච්චයෝ යනුවෙන් පෙන්වා ඇත.

කුසල්, අකුසල්, අව්‍යාකෘත සියලුම නාම ධර්ම වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ කොටස් හතරෙන් එකක් අනෙක් තුනට සහජාතාදී ප්‍රත්‍ය ශක්තීන් ලබාම පහළ වන හෙයින්, මොහොතක් හෝ පෙර පහළ වූ සිතක් නැති බවද, එකට උපදින, එකට පවතින, එකට නැසෙන ස්වභාවය විත්ත වෛතසිකවල ස්වභාවය බවද දැන යුතුය.

එම පොතේ 98 පිටුවේ දේශනා කොටසක්.

“කුසල ප්‍රීතිය පිරෙන්තේ කාය පස්සද්ධින් - විත්ත පස්සද්ධින් පිරේ. පස්සද්ධිය පිරෙන්තේ කායික මානසික සැපය පිරේ.

සුඛං ගබ්භං ගත්තන්තං
නිවිදං සමාධිං පරිපුරෙති
බණ්ක සමාධිං
උපචාර සමාධිං
අප්පණා සමාධිං

සැපය පිරෙන්තේ ත්‍රිවිධ සමාධිය පිරේ. එනම් ක්ෂණික, උපචාර, අර්පණා යන සමාධියි. එහි අර්පණා සමාධිය හැර ඉතිරි දෙක මේ කාමාවචර කුසල් සිත්හි වැඩෙති.”

මෙම පොතේම 134 පිටුවේ සම්පජ්ඤ්ඤය හතර කොටසකින් පෙන්වයි.

1. සාත්ථක සම්පජ්ඤ්ඤය
ගමන බිමන ආදී ක්‍රියා සාර්ථකද වැඩ සහිතද කියා වටහා දෙන නුවණයි.
2. සප්පාය සම්පජ්ඤ්ඤය
මේ වෙලාවේ මේ මේ කටයුතු කිරීම සුදුසුද කියා වටහා දෙන නුවණයි.
3. ගෝචර සම්පජ්ඤ්ඤය
ගෝචර යනු කර්මස්ථානයයි. භාවනාවයි. කර්මස්ථාන ගෝචරයෙහි භාවනාවට ඇතුළත් ක්‍රියා දැයි වටහා දෙන නුවණයි.
4. අසම්මෝහ සම්පජ්ඤ්ඤය
නාම රූප ධර්ම පිළිබඳ නුමුළා බව ඇති කරන විපස්සනා භාවනාවයි.

මෙම පොතෙහි 139 පිටුවේ මනසිකාරය පිළිබඳව විස්තර ඇත. මනසෙහි කිරීම මනසිකාරයි. විස්තර ඇත.

සටහන
හික්ෂුණ් වහන්සේ සිරවර්ධන

සමාධිවය අත් බෙහෙත්...

වහරක අභයරත්නාලංකාර හිමියන් ගිහි වතක සිටියදීත්, සමහර අවස්ථාවල ඉන් පසුවත්, ලෝක සත්ත්වයා කෙරෙහි දයානුකම්පාවෙන් ගිලානප්‍රත්‍ය කටයුත්තක් වශයෙන් සලකා බෙහෙත් සමාධිවයෙන් මතුකර දුන්, කිසිදු අතුරු ආබාධයකින් තොර ප්‍රත්‍යක්ෂ වටිනා බෙහෙත් කිහිපයක් පහතින් සටහන් කරනවා. මේ සියලු බෙහෙත් ඒ ඒ පුද්ගලයන්ගේ කර්ම ශක්තීන්ට යටත්ව ප්‍රත්‍ය වෙන බවත් සලකන්න.

1. පපුවේ සෙම ඉතිරිවී පිට නොවීම, පෙනහළුවල ඇදෙන සුළු බව අඩුවීම, බඩේ අපිරණ ආදිය සඳහා

පළමුව හොර ගහේ හොර කුරුල්ලෙකුගේ ඇට වෙලගෙන පිටි කරගන්න. ඉන්පසු පිරිසිදු එළඟිතෙල්වලින් චූර්ණ පදමට අඹර ගන්න. අමුබෙලි කොළහතක් නැටි ඉවත් කරල අරගෙන ඒවායේ උඩ පැත්තේ හෙවත් කොළය ගහට සවිවෙලා තියෙන ආකාරයට ගන්නම, කොළයේ මතුපිට දිලිසෙන පැත්තේ ආලේප කරන්න. දැන් මේ කොළ හතේ නැටි තිබුණ පැත්ත පහළට හිටින විදිහට තුනටිය දිගේ / කොඳු නාරටිය දිගේ පහළ සිට ඉහළට අලවන්න. එහා මෙහා යන්න පුළුවන් නිසා ආසාත්මික නොවන වර්ගයේ ප්ලාස්ටරයක් මතුපිටින් අලවන්න. මේ විදිහට හවස හයට අතුරල උදේ හයට ඉවත් කරල අයිස් වතුරෙන් හෝදන්න. ඒ විදිහට දින තුනක් හෝ සුව වෙනකල් කරන්න. එක වතාවකට බෙලි කොළ හත බැගින් වෙන වෙනම ගත යුතුයි. මේ මගින් පෙනහළුලේ, පපුවේ බැඳිල තියෙන සෙම හා බඩේ අපිරණ පවා සුව වෙලා පෙනහළු ප්‍රකෘතිමත් වෙනවා.

මේ බෙහෙත හදාගන්න ඉතාමත් පහසුයි. ලොකු වියදමක් වෙහෙස මහන්සියක් යන්නෙන් නෑ. ඉතාමත් කෙටි කාලයක් තුළ හදාගන්න පුළුවන්. සාමාන්‍යයෙන් එක බෙලි කොළයකට තේ හැඳි භාගයක විතර පිටි අවශ්‍ය නිසා, කොළ හතටම එක වතාවකට තේ හැඳි තුනහමාරක් විතර තමයි අවශ්‍ය වෙන්නෙ. හොර කුරුල්ලන්ගෙ ඇටත් විවිධ ප්‍රමාණවලින් තියෙනවා. සාමාන්‍යයෙන් ලෙලි ගහපු කරුංක ගෙඩියක් තරම් හොර ඇට හත අටකින් පිටි තේ හැඳි හත අටක් විතර හදාගන්න පුළුවන්. ඇට ටික අරගෙන වෙලගෙන මිශ්‍රණ යන්ත්‍රයකින් හෝ ඇඹරුම් ගලකින් හෝ කුඩුකර ගන්නම බොහොම පහසුවෙන් පිටි බවට පත්කර ගන්න පුළුවන්. හරියට කුරහන් පිටි වගේ. නමුත් ඊට වඩා තද පාටින් යුක්තයි. හොඳට වේලුනාට පස්සෙ තමයි පිටි වෙන්නෙ. වැඩිපුර ප්‍රමාණයක් පිටි බවට පත්කරගෙන හුළං නොවදින්න ඇසුරුම් කරල කාලයක් තියාගන්නත් පුළුවන්.

හැබැයි හොර කුරුල්ලා ගහෙන් වැටුණ විගසම ගන්න ඕන. මොකද නැත්නම් බොහොම කෙටි කාලයක් තුළ නරක් වෙනවා. ගෙඩිය උඩට හිටින්න වැටුනම වැස්සට පින්නට වතුර ඇතුලට ගිහින් ඉතා ඉක්මනට පුස් කන්න බලනවා, නරක් වෙනවා. ඒ වගේ නරක් වෙව්ව ඒවා මේ බෙහෙතට යොදා නොගන්න විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් වෙන්න ඕන. ඒ නිසා හොඳම දේ තමයි, බිමට වැටිවිච විගසම අහුලගෙන ඇට ටික ගලවගෙන වේලා ගැනීම. එහෙම නැත්නම්, වේලිවිච ස්වභාවය එනකොට ගහේ තියෙද්දිම කඩාගන්න පුළුවන් නම් වඩා හොඳයි. එහෙමත් නැත්නම් සමහර අවස්ථාවල මේ හොර කුරුල්ලො

පොත් සාප්පුවලත් ඇසුරුම් කරල පාසල් ළමයින් වෙනුවෙන් විකුණන්න තියෙනවා. හැබැයි ඒ විකුණන්නෙ බාහිර ස්වරූපය දැකබලා ගන්න නිසා, ඒවායේ ඇට නරක් වෙලා තිබීම ඒ අයට ගැටළුවක් නොවන නිසා, ඒවායෙන් බොහොමයක් ඇට නරක් වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා පොත් සාප්පුවලින් මිලදී ගන්නව නම්, ඉස්සෙල්ලම හතරක් පහක් අරගෙන කඩල බලල හොඳ නම් විතරක් තෝරගන්න. ඒ වගේම සමහර සිංහල බෙහෙත් බඩු වෙළඳසැල්වලත් වියලි හොර ඇට මිලදී ගන්න තියෙනවා. ඒත් අර වගේ පරීක්ෂා කරල බලල හොඳ තත්වයේ පවතිනව නම් විතරක් මිලදී ගන්න. ඒ නැතත් වලපනේ, නාවලපිටිය, අකුරුසස, දෙනියාය, ගාල්ල, ඉංගිරිය, පාදුක්ක, පුගොඩ... ආදී බොහොමයක් තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශවලින් පහසුවෙන් මේ හොර කුරුල්ලන් හොයාගන්න පුළුවන්.

මේ බෙහෙත පාවිච්චි කිරීමෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ ප්‍රතිඵල අත්කරගන්න මහන්මයෙක් තමන්ගෙ අත්දැකීම මේ විදිහට විස්තර කළා.

මගේ පෙනහළුලෙ තුවාලයක් තිබුණා. ඒක සෙම නිසා හටගත්තු එකක්. විටින් විට තුවාල වෙලා ලේ එනවා. විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන්ට පෙන්වුම ස්කෑන් කරල බලල සැත්කමක් කරන්න කියල තමයි නිර්දේශ කළේ. මම ඒකට කැමති වුණේ නෑ. වහරක හාමුදුරුවො මතු කරල දුන්න මේ බෙහෙත හදාගෙන පළමු කොටස බුද්ධ පූජාවට තියල දෙවන කොටස වහරක හාමුදුරුවන්ගෙ නමින් පූජා කළා. ඊටත් පස්සෙ තමයි මම මේ බෙහෙත පාවිච්චි කරන්න පටන් ගත්තෙ. ඒ පාවිච්චි කරනකොටත් ▶

වහරක භාමුදුරුවන්ගේ ගුණ සිහි කරලයි පටන් ගත්තේ. ඔය විදිහට එක දිගට මාස තුනක් කරල නැවතත් පරීක්ෂණවලට සහභාගි වෙලා ඒ වාර්තා අරගෙන වෛද්‍යවරුන්ට පෙන්නවා. වෛද්‍යවරුන්ටත් පුදුමයි. ඒ අයටත් තෝරගන්න බෑ කොහොමද සුව වුනේ කියල. අන්තිමට සැත්කම නොකෙරෙන තැනට ආවා. කවුරුවත් විස්වාස කළේ නෑ මේ වගේ බෙහෙතකින් සුව වෙයි කියල. නමුත් මම ඒ බෙහෙතෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ ප්‍රතිඵල ගත්ත කෙනෙක්.

2. අරුම, හතිය, පෙනහැල්ලේ බැඳී ඇති සෙම, කල්ගිය අපිරණ සඳහා

මේ සඳහා පිරිසිදු අමු එළු බෙටි අවශ්‍යයි. ඒ කියන්නේ පරණ නොවුන අලුත් ඒවා විය යුතුයි. ඒ විදිහට ලබාගන්න එළු බෙටි, වැලි දූවිලි ආදිය තැවරිලා තියෙනම් ඉවත් කරල, දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරගෙන කෝපි ගෙඩි පමණට ගලි කරල මඳ අවිවේ තෙත ගතිය හිඳෙන මට්ටමට වේල ගන්න. උදේ, රාත්‍රී 1 බැගින් කෑමට පසු මාස තුන හතරක් විතර නොකඩවා ගන්න. සම්පූර්ණයෙන් සුව වෙනවා.

එළු බෙටිවල තනිකරම වගේ තියෙන්නේ ශාක වර්ගවලින් එන පෝෂණය. හරි පහසුවෙන් හදාගන්න පුළුවන් බෙහෙතක්. සමහරු ඇඳුමට, සෙමට හොඳයි කියල ගෙවල්වල එළුවෙක් දෙන්නෙක් ඇතිකරන අවස්ථාත් තියෙනවා. හැබැයි මේ බෙහෙත හදාගන්නකොට ගම්වල නිදැල්ලේ ස්වභාවිකව හැඳෙන කොළ වර්ග කකා ඇවිදින එළුවන්ගේ බෙටි ගන්න පුළුවන්නම් තමයි වඩාත් හොඳ. මොකද නාගරිකව වාණිජමය වශයෙන් හදන ගොවි පොළවල්වල එළුවන්ට දෙන කෘතීම ආහාර වර්ග නිසා ඒ එළු බෙටිවල තියෙන ඖෂධීය ශක්තිය යම් කිසි විදිහකින් අඩුවෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා පුළුවන් තරම් ස්වභාවිකව හැඳෙන එළුවන්ගේ බෙටි ලබාගන්න උත්සාහ කරන්න.

මේ බෙහෙත සම්බන්ධයෙනුත් කලින් සඳහන් කළ මහත්මයාට හොඳ අත්දැකීමක් තියෙන නිසා ඒ ගැන මේ විදිහේ විස්තරයක් කළා.

පපුවේ සෙමට මේ බෙහෙත විශේෂයි. මගේ පපුවේ බොහොම තදට තිබිවිව සෙම මේ බෙහෙත ගන්නකොට හුගක් අඩු වුණා. ඒ වගේම හතියත් අඩු වුණා. බොහොම ප්‍රතිඵලදායකයි. දවසක් වහරක භාමුදුරුවො එක්ක

කතා කරනකොට උන්වහන්සේ තමයි කිව්වේ මට මෙන්න මෙහෙම පෙනහළු ආබාධයක් තියෙනවා, ඒකට බෙහෙත් කරගන්න කියල. ඉතින් මට ඒ විපාකයට හේතුව පුද්ගලිකව අහගන්න බැරි වුනත්, දවසක් සාකච්ඡාවකදි කියවුනා, ඒ සඳහා පොදුවේ හේතු වන කර්ම වේගයක් ගැන. ඒ තමයි ඉත්තෑ ගෙවල්වලට දුම් ගැසීම. ඉත්තෑවො අල්ල ගන්න උන්ගේ ගෙවල්වලට දුම් ගහනකොට එක ගලක් ඇරල අතික් සියල්ලටම දුම් ගහනවා. එතකොට අර ඇරල තියෙන ගලෙන් ඉත්තෑවො එලියට පනිනකොටම මිනිස්සු ගෝතියක් දාල ඒ සතාව අල්ල ගන්නවා. දුම් ගැනුවම තනිකරම ඒ සතාගේ පෙනහළු තමයි හුස්ම ගන්න බැරිව ආසාදනය වෙන්නේ. එතැනදි ඉත්තෑවන්ට අමතරව ඒ ගල්වල ඉන්න තවත් පොඩි පොඩි සත්තූත් ඒ හේතුවෙන් මැරෙනවා. පෙනහළු ආශ්‍රිත අසනීප හැඳෙන්න ඔය කාරණයන් හේතු වෙනව කියල වහරක භාමුදුරුවො ඒ සාකච්ඡාවෙදි කිව්වා. ඊට අමතරව සසරෙදි කරපු තවත් නොයෙක් කර්ම වේග හේතු වෙන්න පුළුවන්.

ඔය විදිහට මම ඒ රෝගයේ පොදු හේතුවක් දැනගත්තම, මේ බෙහෙත් ගන්න අතර හැමදාම පුනානුමෝදනාවකුත් කරනවා. ඒ කියන්නේ මේ සසර ගමන එතකොට මේ වගේ විපාකයන්ට මම අකමැති වුනත් මට මෙහෙම රෝගයක් ඇවිත් තියෙනවා. සසර ගමනෙදි මගෙන් අත්‍ය සතුන්ට අවැඩ අසාධාරණ සිද්ධි වෙලා තියෙනවා. ඒක මම නිවැරදි කරගන්න ඕන. එතකොට තමන්ගේ අසනීපය සුව කරගන්න කියල නෙවෙයි, ඒ අසාධාරණයට වන්දි ගෙවල නිදහස් වෙන්න, ඒ වැරැද්ද නිවැරදි කරන්න, සසර පුරාවටම කරපු පුනාකර්ම ඒ වැරදි අසාධාරණයන්ට ලක්වෙව්ව සතුන්ට පොදුවේ අනුමෝදන් කරනවා. වහරක භාමුදුරුවො කිව්වට පස්සෙ, පුළුවන් හැම අවස්ථාවකම ඒ කාරණය සිහිපත් කරල කෙටියෙන් අනුමෝදන් කරල තමයි මම ඒ බෙහෙත් පාවිච්චි කළේ. ඒ නිසා මගේ අත්දැකීම තමයි, මේ රෝග සනීප වෙන්න බෙහෙත්වලට අමතරව සාසනික වත්පිළිවෙන් අවශ්‍යමයි කියන කාරණය. එහෙම නැත්නම් ලේසියෙන් හොඳ වෙන්නෙ නෑ. මොකද මේ වගේ රෝග කර්මය මුල් වෙලාමයි හටගන්නේ.

ඒ නිසා බෝධි පුජාවක් කළත්, ලෙඩ සුව වීමේ අරමුණින් නෙවෙයි කළේ. යම් කිසි කරපු කර්මයක විපාකයක් ඇවිත් තියෙන නිසා ඒ වැරැද්ද නිවැරදි කරල

වන්දි ගෙවල නිදහස් වෙන්න කියන අදහසින්මයි කළේ. මොකද අසනීපය සුව කරගැනීමේ අරමුණින්ම කළොත්, එතැනදි තමන්ගේ වැඩේ කරගන්න අදහස මිසක්, අර වෙච්ච අසාධාරණයට වන්දි ගෙවන අදහසක් එන්නෙ නෑ. ඒ වගේම, එහෙම ලෙඩේ සුව වෙන්න කියන අදහසම ගත්තම ඒකෙන් සුව නොවුනොත්, කෙනෙක් වැරදි වැටහීමක් ඇතිකර ගන්න පුළුවන්, සාසනික වත්පිළිවෙන්වලින් වැඩක් වුනේ නෑ කියල. ඉතින් මගේ අත්දැකීම තමයි, ඒ අදහස අරගෙන කැපවීමෙන් සාසනික ප්‍රතිකර්මත් කරන ගමන් මේ බෙහෙත් පාවිච්චි කළොත්, කර්ම විපාකත් ගෙවිල ඒ වගේ කර්මප රෝග පවා පහසුවෙන් සුව කරගන්න පුළුවන් කියන කාරණය.

මේ කාරණය වහරක භාමුදුරුවො ගිහි වනේ ඉඳගෙන බෙහෙත් හේත්, ප්‍රතිකර්ම ආදිය කරනකොටත් අනුගමනය කරල තියෙනවා. ඒ සම්බන්ධයෙන් ඒ කාලයට ගැලපෙන විදිහට, එදා ඒ පිහිට බලාපොරොත්තුවෙන් පැමිණි පින්වතුන්ගේ දැනගැනීම පිණිස උන්වහන්සේ විසින් තබන ලද සටහනක් පහතින් සඳහන් කෙරෙනවා. ඒ අනුසාරයෙන් අදත් ඒ විදිහේ සාසනික ප්‍රතිකර්ම සිද්ධි කරල කර්මවේග ගෙවා ගන්න පින්වතුන්ට පුළුවන්.

"මෙම ස්ථානයෙන් පිහිට බලාපොරොත්තුවෙන් පැමිණෙන පින්වතුන්ට විශේෂයෙන් දැනගැනීම සඳහායි. මෙහි සෑම ප්‍රතිකර්මයකටම පින සහ කුසලය ප්‍රධාන වේ. එම පුනා ශක්තිය සහ කුසල ශක්තිය ලබාගැනීමට පූජා තැබීමත්, සීල සංවරයත් අත්‍යවශ්‍ය වෙයි.

පූජා තබන පිළිවෙල

පළමුව දොලොස් මහේ පහනට පොල්තෙල් බෝතල් භාගයක් පූජා කළ යුතුයි. බුද්ධ පූජාව සඳහා ප්‍රමාණවත් නොඉඳුල්ව උයාගත් බත් මුලක්ද, අතිරේක වශයෙන් බත් මුල් තමන්ට හැකි ප්‍රමාණයක්ද, පළතුරු, කැවිලි, දැහැන්, බෙහෙත් ඖෂධ, තැඹිලි යන මේවායින් තමන්ට හැකි විදිහකට පූජාව සඳහා රැගෙනවිත් සෙත ශාන්තිය වර්ධනය කරගෙන සැනසෙන්න."

ඒ දවස්වල සෙනසුරාදා විශේෂ සෙත් ආශීර්වාද බුද්ධ පූජා තුනකට සහභාගි වුණාට පස්සෙ තමයි කෙනෙකුට බෙහෙත්හේත් ප්‍රතිකර්ම ආදිය ලබා දීල තියෙන්නේ. මොකද කර්ම දෝස ගෙවාගෙන සාසන

සමාධිමය අත් බෙහෙත්...

ගුණයට ඇතුළු වෙලා බෞද්ධත්වය තුළ කටයුතු කරනකොට අපල උපද්‍රව දුරුවෙලා ලෙඩ රෝග සුව වෙන්න හේතු වෙනවා.

ඒ වගේම එදා සියළු දෙනාම රැගෙන එන නොඉදුල් බත් මුල් සහ පළතුරු කැවිලි තැඹිලි ආදියේ අගු කොටස වෙන් කරල බුද්ධ පූජාවට තියනවා. ඒ වගේම සාමාන්‍යයෙන් ඖෂධ වර්ග බුද්ධ පූජාවට විතරක් තියල, පළතුරු කැවිලි දැහැන් තැඹිලි ආදියේ ඉතිරියත්, අතිරේක බත් මුල් සියල්ලමත් සමග එකට තියල සෙත් කරල සියළු දෙනාටම ආශීර්වාද කරල ඒවායේ මුල් කොටස සහභාගි වෙච්ච හික්ෂුණ් වහන්සේලාට පිරිනමනවා. ඊළඟට ගුණවතුන්ට සහ අනෙක් පිරිස වෙනුවෙන් නිදහස් කරනවා. ඉතින් පිරිස තමන්ට පුළුවන් විදිහට බත් මුල් වගයෙන් හෝ වෙනත් භාජනවල අසුරල හෝ පහසු විදිහට ගෙනත් පූජාවට සම්බන්ධ කරන සරළ ක්‍රමවේදයක් තමයි එදා තිබිල තියෙන්නේ.

3 ආහාර රූචිය සඳහා

එළු බෙට්ටිලින් හදන තවත් ප්‍රත්‍යක්ෂ බෙහෙතක් තමයි මේ. හැබැයි මේ බෙහෙතට යොදා ගන්නෙ වියලි එළු බෙට්ටි. වියලි එළු බෙට්ටි ග්‍රෑම් 500 ක් පැය භාගයක් විතර වණ්ඩුවේ තම්බගෙන, බ්‍රැන්ඩ් මිලි ලීටර 150 යි, පිරිසිදු පොල් විනාකිරි මිලි ලීටර 150 යි එකතු කරල අඹර ගන්න. (වතුර මදි නම් උණු වතුර නිවාගෙන අවශ්‍ය පමණට එකතු කරගන්න.) කෝපි ගෙඩි පමණට ගුලි කරගෙන හෝ ඒ ප්‍රමාණයම පෙනි විදිහට හෝ හදාගෙන වේල ගෙන උදේ, දවල්, රාත්‍රී ආහාරයට පැය කාලකට පෙර 1 බැගින් සති තුනක් ගන්න. ආහාර රූචිය වැඩෙනවා.

4 ගෙල වේදනා සමන චූර්ණය

වියලි වෙනිවැල්ගැට කිලෝ 3 යි. පෙරුම්කායම් කුඩු ග්‍රෑම් 250 යි. කුඩලු

දෙහි ඉස්ම බෝතල් භාගයක් (1/2) හෝ තිප්පිලි කුඩු ග්‍රෑම් 125 ක් දැමූ දෙහි ඇඹුල් බෝතල් භාගයක් (1/2), අමු මුරුංග මුල් කිලෝ 1 යි, පැලපි ඉස්ම බෝතල් 2 යි, කළු වෙන්න පුවිවා ගත් / බැද ගත් පොල් කිලෝ 2 ක් හෝ කළු වෙන්න බැද ගත් පුන්තක්කු කිලෝ 2 යි, තල් සුකිරි කිලෝ 5 යි, අමු බෙලි ගෙඩි කිලෝ 6 ක් වණ්ඩුවේ තම්බගෙන බෙලි මදය මද උණු වතුර අවම ප්‍රමාණයකින් මිරික ගෙන රොඩ්ඩ ඉවත් කිරීමෙන් පසු එන දියරය. (ඉදිවිච බෙලි ගෙඩි නම් තම්බා නොගෙන මදය අරගෙන නිවාගත් උණු වතුර අවම ප්‍රමාණයකින් මිරික ගන්න). වතුර වැඩි වුනොත් බස්සව ගන්න හුගක් වෙලාව යන නිසා පුළුවන් තරම් වතුර අඩුවෙන් එකතු කරන්න.

වෙනිවැල් ගැට කුඩු කරල පෙතෝරයකින් හලාගෙන, මුරුංග මුල් ටිකක් සිනිදුවට අඹරගෙන සියල්ල හොදින් මිශ්‍ර කරල තැඹිලි වතුර බෝතල් හතරකුත් එකතු කරල මිශ්‍ර කරල ලිපේ තියල රත් කරල චූර්ණ පදමට ආවම බාගන්න.

චූර්ණයෙන් මේස හැදි භාගයක් (1/2) උදේට, හවසට, රාත්‍රී නින්දට පෙර අරගෙන වතුර ටිකක් බොන්න. ඒ විදිහට මාස එකහමාරක් පමණ ගැනීම ප්‍රමාණවත්.

මේ මගින් පිටියුටරි, තයිරොයිඩ් ග්‍රන්ථිනිරෝගිවෙනවා. බෙල්ලේ, පපුවේ සෙම් හිර ආබාධ දුරු වෙනවා. ලේ නහර ප්‍රකාශිමත් වෙලා ගෙල වේදනා සමනය වෙනවා. අනපය, කොන්දේ කැක්කුම, තුනටියේ ආබාධ දුරු වෙනවා.

5. ඇහැල අරිණ්ටිය

ඇහැල ගහේ කොළ, දළු, මල්, මුල්, පොතු අමු බරින් ග්‍රෑම් 375 බැගින්, නෙල්ලි, පෙනි පුවක්, හීන් උඳුපියලි වියලි බරින් ග්‍රෑම් 125 බැගින්. මේවා කොටාගෙන වතුර බෝතල් 15 ක් එකතු

කරල 12 ට හිඳගෙන පෙරා ගෙන, සම්පූර්ණයෙන්ම නිවුනට පසු පිරිසිදු මී පැණි මි. ලී. 312 ක් සහ පිරිසිදු කිතුල් පැණි මි. ලී. 1187 ක් දමා දින 21 ක් තියල අරිණ්ටි කර ගන්න.

උදේ, දවල්, රාත්‍රී ආහාරයට පෙර මේස හැදි එකහමාර බැගින් මාසයක් පමණ ගන්න. මේ මගින් නින්ද නොයාම, නිදිමන ගතිය, ඇස්වල කන්වල ආබාධ, උගුර කට වේලීම සුව වෙනවා. උණ ආබාධ සුව වෙනවා.

6 ස්නායු වැඩීමට හිසට දැමීම සඳහා තෙලක්

ඉගිනි ඇට, පත්පාඩගම්, පිච්ච මුල්, කොහොඹ පොතු, කොහොඹ දළු එකකින් කලං 8 බැගින්, පිරිසිදු තලතෙල් බෝතල් භාගයයි (1/2), පිරිසිදු පොල්තෙල් බෝතල් 1 යි දමා හිඳෙන කොට සුදුරු, කරපිංච, පෝට ගෙඩි, බැවිල මුල් කලං 1 බැගින් අඹරගෙන තෙලටම දමා සම පාකයට හිඳගන්න. උදේට හිසට දමන්න.

7. තුනටිය වේදනාවට

රත්හඳුන්, කොල්ලු, සතකුප්ප, වැල්මී, රට අඹ ගහේ පොතු, කැලෑ දෙල් මුල්, වෙනිවැල් ගැට, දෙහි ගහේ පොතු, තිප්පිලි, නික කොළ, සුදුළුණු කොටාගෙන පොට්ටනි බැඳල රත් කරගෙන තවන්න.

(මෙහි සඳහන් ආහාර රූචිය සඳහා වන බෙහෙත සහ ගෙල වේදනා සමන චූර්ණය දැනට වහරක අරිය වින්තාශ්‍රම බෞද්ධ විහාරස්ථානය මුල් කරගෙන පැවැත්වෙන වෛද්‍ය සායනවලින් ලබාගන්න පුළුවන්.... විමසීම - 0773108516, 0717122001, 0771620072)

සටහන
හිතියැ වන්දන සිරවර්ධන

ෆෙළ බොදු රිඳුම දැක්වී සඟරාවේ මගඟ ක්‍රමයෙන් දෙවන සංස්කරණය සඳහා ශ්‍රමය හා මූල්‍යමය දායකත්වය සැපයූ පිටවතුන්

ශ්‍රම දායකත්වය

- ධම්මික සේනාධීර මහතා - හසරු ප්‍රින්ටර්ස් - මාලබේ ■ වන්දන සිරවර්ධන මහතා - අලපලාදෙනිය ■ වතුර හිඳුරංගලගේ මහතා - නුගේගොඩ ■ අමිත් සමරනායක මහතා - බෙල්ලන්තර ■ සදරුවන් පෙරේරා මහතා සහ මාරියස් පෙරේරා මහතා - මොරටුව ■ ෆිකර් ඉස්මයිල් මහතා - ගොතටුව ■ සුජීවනී ජයවර්ධන මෙනවිය - පාදුක්ක ■ කැලුම් ලංකේස්වර මහතා - ගාල්ල ■ ඉමාම් මුදුණාලයේ අධිපතිතුමා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලය ■ නන් අයුරින් දායක වූ පින්වතුන්

මූල්‍යමය දායකත්වය

- සනත් දයාප්‍රේම මහතා, රේණුකා ජයවර්ධන මහත්මිය, අනුක් දයාප්‍රේම පුතා, සෙලෝමී දයාප්‍රේම දුව, මහේන්ද්‍ර ජයවර්ධන මහතා, සමන්තා සේනානායක මහත්මිය සහ යනික ජයවර්ධන පුතා - ඇමරිකාව - රු. 35,000/- ■ ප්‍රියනාත් ආරියරත්න මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - කුරුණෑගල - රු. 30,000/- ■ දේශානී වතුන්දි රණවක මෙනවිය - ඕස්ට්‍රේලියාව, ශාන්තා හොරදුගොඩ රණවක මහත්මිය - රත්මලාන - රු. 25,000/- ■ ශානක ද සිල්වා මහතා, වරනි ද සිල්වා මහත්මිය, රහල් ද සිල්වා පුතා,

ගනිඳු ද සිල්වා පුතා, දෙවරු ද සිල්වා දුව - දෝභා කටාර් - රු. 24,650/- ■ සමන්ත දියෝගබදු මහතා, ගයනී ජයවර්ධන මහත්මිය, නිමිභාන් දියෝගබදු පුතා, ඩිලාරා දියෝගබදු දුව - ඩුබායි, ඒ. ඩී. කේ. පියසිලි ජයවර්ධන මහත්මිය, ඉනෝකා ජයවර්ධන මහත්මිය, අකිෂා සමරවීර දුව, අගෝක ජයවර්ධන මහතා සහ වමිලා වික්‍රමආරච්චි මහත්මිය, ඒ. ඩී රූපා පෙරේරා මෙනවිය - නුගේගොඩ, ජී. එච්. ටී. වන්දාවතී මහත්මිය - කළුතර - එච්.පී. සෙන්දිරියා මහතා, එච්.පී. කුසුමාවතී මහත්මිය, එච්.පී. කරුණාවතී මෙනෙවිය, එච්. පී. සෝමාවතී මෙනෙවිය - යටියන්තොට රු. 23,000/- ■ කුසිත නාකන්දල මහතා, සරූපා නාකන්දල මහත්මිය, දෙවින්යා දුව - ගල්කිස්ස - රු. 20,000/- ■ වතුර හිඳුරංගලගේ මහතා, නදීරා අරම්පොල මහත්මිය, තනුරි හිඳුරංගලගේ සහ සනුරි හිඳුරංගලගේ යන දියණියන් - නුගේගොඩ - රු. 20,000/- ■ නිලක්ෂි වීරකෝන් මහත්මිය - මාලබේ - රු. 15,000/- ■ සිතිර නරසිංහ මහතා, අවනා ගුණරත්න මහත්මිය, තරුෂ නරසිංහ පුතා, මිහෙලි නරසිංහ සහ සෙනුලි නරසිංහ යන දියණියන් - පන්නිපිටිය - රු. 10,000/- ■ සමන් සිල්වා මහතා - කළුතර - රු. 10,000/- ■ ජී. ධර්මසේන මහතා සහ කරුණා ධර්මසේන මහත්මිය ඇතුළු පවුලේ සැම - හෝමාගම - රු. 10,000/- ■ විරංගයා සෙනෙවිරත්න මහත්මිය සහ ශ්‍රීමතී විජේරත්න මහත්මිය - මහනුවර - රු. 10,000/- ■ වාරුත බණ්ඩාර මහතා සහ තිමිර බණ්ඩාර මහතා - ඇමරිකාව - රු. 8,880/- ■ නැසිගිය ලලිතා විමලසිරි සල්පගේ මහත්මියට පිං පිණිස - රු. 8,880/- ■ තිලිණ විජේරත්න මහතා සහ පවිත්‍රා දැදිගම මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 5,330/- ■ බුද්ධික බණ්ඩාරනායක මහතා සහ දිස්නා බණ්ඩාරනායක මහත්මිය ඇතුළු පවුලේ සැම - ඇමරිකාව - රු. 5,330/- ■ කෝසල ජයතිලක මහතා, වින්දයා රත්නායක මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 5,330/- ■ එරන්ද මලිගස්පේ මහතා, වෛද්‍ය නිලූපා ගස්පේ මහත්මිය, කිවෙන් මලිගස්පේ පුතා - ඇමරිකාව - රු. 5,000/- ■ ගයන් පුෂ්පික ඉන්දුජන් ලොකුමාන්න මහතා, හිරෝෂානි ලොකුමාන්න මහත්මිය, සෙනුක් ලොකුමාන්න පුතා, කෙනුලි ලොකුමාන්න දුව - ගල්කිස්ස - රු. 5,000/- ■ සොනාලි සමරදිවාකර මෙනවිය - මහරගම - රු. 5,000/- ■ නිමල් මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - වැකඩ, පානදුර - රු. 5,000/- ■ පුලස්නී විරංග නාමධුන්ත මහතා - ඕස්ට්‍රේලියාව - රු. 5,000/- ■ සුජීවනී ජයවර්ධන මෙනවිය - පාදුක්ක - රු. 5,000/- ■ නිමාලි ජයසිරි මහත්මිය - රු. 5,000/- ■ සුරංග කස්තුරිආරච්චි මහතා, මයුරි මධුෂිකා නානායක්කාර මහත්මිය, සනුජනා කස්තුරිආරච්චි සහ මිහෙලි මෙන්දි කස්තුරිආරච්චි යන දියණියන් - කිරිබත්ගොඩ - රු. 5,000/- ■ රවි අමුණුගම මහතා සහ හේමාලි අමුණුගම මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 4,440/- ■ සී. විරසිංහ මහතා - රු. 4,000/- ■ හර්ෂ අමරසේකර මහතා සහ උදුම්බරා රත්නායක මහත්මිය ඇතුළු පවුලේ සැම - ඇමරිකාව - රු. 3,550/- ■ විමුක්ති සෙනෙවිරත්න මහතා සහ ජයමිණි ජයවර්ධන මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 3,550/- ■ අයේෂ් ගුණවර්ධන මහතා සහ නිරාෂා පෙරේරා මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 3,550/- ■ නිශාන්ත ජයවර්ධන මහතා සහ කවින්ද්‍යා සේනානායක මහත්මිය - ඇමරිකාව - රු. 3,550/- ■ කරගම්පිටිය ශාස්ත්‍රානන්ද පිරිවෙන් විහාරස්ථානයේ සදහම් වැඩසටහනට සහභාගිවන පින්වතුන් - රු. 3,000/- ■ ජනක හපුආරච්චි මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - ගිනිගත්හේන - රු. 3,000/- ■ කේ. එම්. සමන්ත ප්‍රදීප් මහතා - කඹුරුගමුව, මාතර - රු. 3,000/- ■ නිශාන්ති ද සිල්වා මහත්මිය - මොරටුව - රු. 3,000/- ■ ගුණපාල ඉද්දගොඩ මහතා - විජේරාම - රු. 3,000/- ■ මනෝජී ජයසූරිය මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - මහරගම - රු. 3,000/- ■ ජේ. එම්. ඒ. බණ්ඩාර මහතා, ඩී. එස්. ජයතිලක මහත්මිය, ජේ. එම්. ඕ. නවින්ද්‍යා බණ්ඩාර දුව - නුවර - රු. 3,000/- ■ යෙනිකා කුමාරි මහත්මිය - එක්සත් රාජධානිය - රු. 3,000/- ■ ටී. ටී. පී. සිල්වා මහත්මිය - නාගොඩ, කළුතර - රු. 2,500/- ■ සංජීව පද්මනාත් මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - කහතුඩුව, සුමුදු විද්‍යාලංකාර මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - රද්දොළගම, වමිල වික්‍රමාරච්චි මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - හෝකන්දර - රු. 2,500/- ■ ඩී.ඩී. විතාරණගේ මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - නුගේගොඩ - රු. 2,500/- ■ ඉසුරු ගාල්ලගේ මහතා සහ මේනකා ශාන්තිනී මහත්මිය - කඩවත - රු. 2,500/- ■ එච්. එස්. අරම්පොල මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - ඇමරිකාව - රු. 2,500/- ■ රංජන් වික්‍රමසිංහ මහතා, උච්චි වික්‍රමසිංහ මෙනෙවිය - කඩගමුව, කුමාරි ගොඩවිට මහත්මිය - කුරුණෑගල - රු. 2,500/- ■ විපුල සංජීව මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - හෝමාගම - රු. 2,500/- ■ දීපාල් කරුණාතිලක මහතා සහ මිහිරි කරුණාතිලක මහත්මිය - ඕස්ට්‍රේලියාව - රු. 2,500/- ■ නැදිමාල ශ්‍රී සෝමානන්ද විහාරයේ සදහම් වැඩසටහනට සහභාගී වන පින්වතුන් - රු. 2,000/- ■ ගයන් දසනායක මහතා - ඕස්ට්‍රේලියාව - රු. 2,000/- ■ සුදන්ත සූරියබණ්ඩාර මහතා සහ ඉරේෂා සූරියබණ්ඩාර මහත්මිය - ඕස්ට්‍රේලියාව - රු. 2,000/- ■ එන්. ජී. ජයතිලක මහතා සහ එන්. ජයතිලක මහත්මිය - මහනුවර - රු. 2,000/- ■ ජයනාත් සුබසිංහ මහතා, දුලිකා වත්සලා ගුණවර්ධන මහත්මිය - හෝමාගම - රු. 2,000/- ■ Miss Lei Shwe Yee - Myanmar - Rs.2,000/- ■ නම සඳහන් නොකළ පිංවතෙක් - නාරාහේන්පිට - රු. 2,000/- ■ බණ්ඩාර මහතා, වතුරංග බණ්ඩාර මහතා - කළුතර - රු. 1,600 ■ අධිරාගනී තිලකරත්න මහත්මිය - නාවල - රු. 1,500/- ■ ඩබ්. එම්. විජේසූරිය බණ්ඩාර මහතා සහ දිලිනා දීපිකා කුමාරි බණ්ඩාර මහත්මිය ඇතුළු පවුලේ සැම - හසලක - රු. 1,200/- ■ එස්. ප්‍රසන්න ප්‍රියදර්ශන සිල්වා මහතා සහ මධුෂිකා ලක්මුතු පියදිගම මහත්මිය - ගල්කිස්ස - රු. 1,200/- ■ නම සඳහන් නොකළ පිංවතෙක් - මාරවිල - රු. 1,001/- ■ ජගත් විජේසිංහ මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - බත්තරමුල්ල - රු. 1,000/- ■ සුනිතා බුලත්සිංහල මහත්මිය - ඕමානය - රු. 1,000/- ■ අමිල සල්ගාදු මහතා සහ කාන්ති ඒකනායක මහත්මිය - බෝමිරිය - රු. 1,000/- ■ උපුල් ජයරත්න මහතා සහ ගිහානී ජයරත්න මහත්මිය - ඕස්ට්‍රේලියාව - රු. 1,000/- ■ ශ්‍රාමල් බණ්ඩාර මහතා - කුරුණෑගල - රු. 1,000/- ■ සී. එම්. පී. සී. ලක්රුවන් මහතා - කළුතර - රු. 1,000/- ■ මෝක්ෂර තිලකසිරි පුතා - බැලුම්මහර - රු. 1,000/- ■ සමාද්ධි තිලකසිරි පුතා - බැලුම්මහර - රු. 1,000/- ■ පද්මිණි සේනානායක මහත්මිය - කළගෙඩිහේන - රු. 1,000/- ■ දර්ශිකා විජේරත්න මහත්මිය - තලවතුගොඩ - රු. 1,000/- ■ ඩබ්. වන්දුරත්න මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - පාදුක්ක - රු. 1,000/- ■ නිලන්ති දාබරේ මහත්මිය - පිටකෝට්ටේ - රු. 1,000/- ■ ලලනී ජයරත්න මහත්මිය - නුගේගොඩ - රු. 1,000/- ■ පැතුම් ශානුක ලොකුගේ මහතා - පාදුක්ක - රු. 1,000/- ■ ඒ. දිලාන් නුවන් පුතා - ස්කොට්ලන්තය - රු. 1000/- ■ එස්.ඩී. සමීර සුමිත් කුමාර මහතා සහ කේ.ඒ. දිලිනා සඳරුවනි මහත්මිය ඇතුළු පවුලේ සැම - කඹුරුපිටිය - රු. 1,000/- ■ එම්.එල්.එම්. සුමනසූරිය මහතා, සෙනෙහෙලතා මහත්මිය, දර්ශන මධුසංක පුතා, සසිඳු දුල්සික පුතා - වේවැල්දෙනිය - රු. 1,000/- ■ එච්.කේ.ඒ. රසිකා මාධවි මහත්මිය - පිළියන්දල - රු. 1,000/- ■ මිහිඳි ලාවනා මෙනෙවිය - දොඩම්වල - රු. 1,000/- ■ කෞෂල්‍යා ප්‍රේමවන්දු මහත්මිය - මහනුවර - රු. 1,000/- ■ උපුල් විජේනායක මහතා ඇතුළු පවුලේ සැම - මාවනැල්ල, වාන්දනී සමරකෝන් මෙනවිය - කන්තලේ, ඉසුරු සේනාරත්න මහතා - පිටකෝට්ටේ, - එකතුව - රු. 1,720/- ■ එකතු වූ සියලු මුදල් පරිත්‍යාග - රු. 415,261/- ■ පළමු පිටපත් 10,000 සඳහා මුද්‍රණ වියදම රු. 285,100/- ■ අනෙකුත් වියදම් - 8,284/- ■ සම්පූර්ණ වියදම - රු. 293,384/- ■ එක් පිටපතක නිෂ්පාදන වියදම - රු. 29.33/- ■ ඉතිරි සියලු මුදල් පරිත්‍යාග නැවත මුද්‍රණ කටයුතු සඳහාම යොදවනු ලැබේ.

ඉහත නම් සඳහන් පිංචන් පිරිස ඇතුළු ආධාර උපකාර කළ සියලු දෙනා සිදු කරගත් මේ පුණ්‍ය කුසල ආශීර්වාද හේතු කොටගෙන, අනන්ත සසරේ පටන් මේ දක්වා තම තමන් අතින් අවැඩ, අසාධාරණ, වැරදි, ප්‍රමාද දෝසවලට ලක් වූ සියලු දෙනාට මෙන්ම උදව් උපකාර කළ සැමටත්, මියගිය සතර වර්ගයක ඥාති මිත්‍රාදීන්ටත් මේ පුණ්‍ය කුසල ආශීර්වාද විනිදි පැතිරී පිහිටා සුගතිගාමීව සමීදිව ගුණ පහළ කරගෙන තම තමන්ගේ පැතුම් පරිදි නිර්වාණාවබෝධයටද හේතු වාසනා වේවා! එම ආධාර උපකාර කළ පිංචන් පිරිස් ඇතුළු සිය පවුල්වල සැමටත්, නිදක් නිරෝගී සුවය ලැබී, කරන කියන යහපත් රැකී රක්ෂා ව්‍යාපාර ආදියෙන් සියලු ජයග්‍රහණයන් අත් වේවා. ද දැරුවන්ගේ අධ්‍යාපන ආදී කටයුතුවලින් විශිෂ්ට ජයග්‍රහණ අත් වී සුවර්ත පිරිසක් වී සියලු අභිවෘද්ධිය උදා වේවා!

පින්වත් ඔබ වෙනුවෙන් එළි දැක්වූ දහම් ගබඩාවන්...

www.waharaka.com webmaster@helabodhupiyuma.net

071 3046895 / 0775003411 / 036 2267111 / 076 8092008 / 076 3639891

සැඟවුණු බොදු මග යළි විවර කරමින් වහරක අරය වින්තාශ්‍රම බොද්ධ විහාරස්ථානයේ සඳහම් වැඩසටහන් පැවැත්වෙන කාල හෝරාවන්:

සෑම පුත් පොහෝ දිනකම සහ සෑම අමාවක පොහොය දිනකම පෙ. ව. 8.00 සිට සවස 5.00 දක්වා - පෙහෙවත් සමාදානය, දහම් සාකච්ඡා සහ විශේෂ පුණ්‍යානුමෝදනාව. සෑම මසකම 1 වන සහ 3 වන සෙනසුරාදා ආශීර්වාද පූජාව සහ ධර්ම සාකච්ඡාව පෙ. ව. 8.00 සිට ප. ව. 4.00 දක්වා, 2 වන, 4 වන සහ 5 වන සෙනසුරාදා භාවනා වැඩසටහන පෙ. ව. 9.00 සිට ප. ව. 4.00 දක්වා ගමන් මාර්ගය: නිට්ටමුව - රුවන්වැලිල ප්‍රධාන මාර්ගයේ ගෝණගල්දෙනිය හන්දියේ සිට වහරක අතුරු මාර්ගයේ මීටර 350 ක් පමණ දුරින් දකුණුපස.

සියවස් ගණනාවකට පෙර සැඟවී ගිය නිමල බොදු මග යළි පුබුදුවමින්,

හෙළ බොදු පියුම දහම් කරුණු ඔබ වෙත රැගෙන එන්නේ, බුදු පියාණන් වහන්සේ අනුදැන වදාළ, අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය, නිරුක්තිපඨ සූත්‍රය සහ අරණවිභංග සූත්‍රය යන සූත්‍රාන්තයන්ට අනුව, දහම් පදවල සැඟවුණු දහම් අරුත් මතු කරන පද නිරුක්ති සහ අනීතය, වර්තමානය, අනාගතය හඟවන තුන්කල් නිරුක්ති සහිත ව්‍යවහාර ශබ්ද නිරුක්ති ක්‍රමවේදය අනුව මිස, උන්වහන්සේ අනුමත නොකළ ලිඛිත භාෂා රීති සහිත බමුණන්ගේ ත්‍රිවේද නිරුක්ති මත නොවන බව සලකන්න.

හෙළ බොදු පියුම දහම් සඟරාව දැනට ලබාගත හැකි ස්ථාන:

- වන්දුල වෙළඳ විමන, අංක 104, හයිලෙවල් පාර, මහරගම 077 7258851 ■ හසරු ප්‍රින්ටර්ස් - මාලබේ. (071 4220558 / 011 2744308) ■ දේශීය ස්ටෝර්ස්, ලංකාදීප අලෙවි නියෝජිත, හපුනලේ පාර, වැල්ලවාය - 0775532694, 0718375871
- පිනැකල් නෙට් - හයිලෙවල් පාර, ගොඩගම - 011 2895132 ■ තුෂාරා ගෑණන් - හයිලෙවල් පාර, හෝමාගම - 011 2857572 ■ තුෂාරි සාරි සෙන්ටර් - කොළඹ පාර, පාදුක්ක - 076 6114237 ■ සෙනාරෝ සෙන්ටර් - අංක 35, රාජගිරිය පාර, රාජගිරිය - 077 6485577 ■ සීදේවි හෝටලය, වේයන්ගොඩ පාර, කිරිදිවැල - 071 0118101 ■ කුමාරිඞි අයන් වර්ක්ස් - 209 ඒ, ගලහිටියාව, ගනේමුල්ල - 076 9604682, 0786949860 ■ පෝලර් රීජන්ස් 402 සී, ගාලු පාර, පානදුර - 038 2235369
- සුධිර කොමිනිකේෂන්, පිටිගල පාර, පැලවත්ත - 071 2103177, 075 2679202 ■ සහන ආමසි - මුණගම, හොරණ - 071 2608776 ■ ස්ටුඩියෝ සෙවන් සීරෝ, තවලම හන්දිය, තවලම (ඉන්ධන පිරවුම් හල අසල) 071 5827923 ■ ගේට්ටේ අධ්‍යාපන ආයතනය - කලේගාන, ගාල්ල - 091 2242610 ■ නිව් මෙට්‍රෝ කම්පියුටර්ස් - කාලිදස මාවත, මාතර - 041 2225118 ■ හෙළ බොදු සිසිල සෙනසුන - මුරුතමුරේ, හක්මන - 041 3021878 ■ මෝලෙ කඩේ - මුදුන, වලස්මුල්ල - 071 1662643 ■ රාජපක්ෂ වෙළඳසැල - බැද්දෙගෙදර, මිද්දෙණිය පාර, වීරකැටිය - 071 2136329 ■ සංජීව සුපර් ග්‍රොසරි - ප්‍රධාන වීදිය, බඩල්කුඹුර 075 5863883, 055 2250051 ■ ශ්‍රීපති පික්චර් පැලස්, අවිස්සාවේල්ල පාර, නවගමුව - 0717360875, 0718375871 ■ සොබා දහම් ගොවිපොළ, සණස, උකුවෙල, මාතලේ - 066 2244061 ■ වන්දුල වෙළඳ විමන, අංක 124, කෙලින් වීදිය, මාතලේ - 077 3632966
- ඒකනායක මන්තින්දරාමය - ඉහළගම, මහඋඩගම, ගම්පොළ, නුවර - 077 541 64 61 / 081 020 57572 ■ අමීල ට්‍රේඩර්ස්, අංක සී1, ඒ. ඒ. ධර්මසේන මාවත, මහනුවර - 075 7246797 ■ අරිය වින්තාශ්‍රම හෙළ බොදු සෙනසුන, බාලදක්ෂ මාවත, ගල්කඩවල, අනුරාධපුර - 076 6442125 ■ අරි සිතුවම් අරණ දහම් මැදුර, දේවගිරිපුර, ගල්ගමුව - 071 1211876 ■ හොරණ වාසනා බේකර්ස්, මැදවව්විය (මරලෝසු කණුව ඉදිරිපිට) - 071 8375871 ■ පුජාපති ගෝතමී ආරාමය, පහලගම, සියඹලන්ගමුව, මාස්පොත - 037 4902817
- පිවිතුරු අරණ සෙනසුන - කට්ටකඩුව, ආඩියාගල, දඹුල්ල - 025 5789988 ■ සීගිරි පොත්හල, පොළ හන්දිය, මහව - 077 6243804 ■ රුහුණු හුඩ් ලයිට්, අංක 05, හලාවත පාර, කොච්චිකඩේ - 031 2277726 ■ වන්දන පූජා භාණ්ඩ - 100, බදුල්ල පාර, හාලිඇල - 055 2294999 ■ ඇම්. ටී. බණ්ඩාර පොත්හල, කොළඹ පාර, පොල්ගහවෙල, 077-3807489 / 076-8036126
- ළහිරු පුජා භාණ්ඩ, කොළඹ පාර, මදුරන්කුලිය, 076-7768053 / 071-8375871 ■ මවින්ද කොමිනිකේෂන්, සුපිරි වෙළඳ සංකීර්ණය, ප්‍රධාන වීදිය, මැදගම, 071-6253031 / 071-8375871 ■ සඳමිණි පුජා භාණ්ඩ, කුලියාපිටිය පාර, දුම්මලසූරිය - 077 4430223

තැපැලෙන් ගෙන්වා ගැනීම සඳහා විමසන්න - ඩී. සී. ආර්. අක්කස් මුද්‍රණාලය - අංක 33, තලවතුගොඩ පාර, පිටකෝට්ටේ - 0777794676

ඉහත ආයතන හිමි පින්වතුන් මෙම සඳ් කාර්ය ඉටු කරනු ලබන්නේ කිසිදු වෙළඳ ලාභයකින් තොරව සාසනික කටයුත්තක් වශයෙන් පමණි.

සිද්ධි මතු වන දිනමි අසිරිය....

බුදු හිමි දිවමන්ව ලොව වැඩ හිඳින
සැදු පිළිරුවකි සඟ ගණ හැම අතම
බොදු මහ දම් කඳද යළි සවනතට
සිදු වන යහපතද එන්නේ රැගෙන

ලෙසේ
වෙසේ
ඇසේ
මෙසේ

ගස් වැල් මලින් බරවී සුළඟද
රැස් වූ සඟ ගණද දෙනි දහමක
උස් වූ තැනින් බුදු හිමි වැඩි ලෙස
හිස් වූ සසුන දෝ යළි මේ නැග

පාවේ
රාවේ
සීවේ
ආවේ

දැලි කුණු වැකුණු දම් මග පිරිසිදු
එළි කරනට පැතුම් පිට සඟ වැඩ
කෙළි සෙල්ලම් නෙවෙයි සිහි ගෙන අහ
යළි මතු වන දහම් අසිරිය කිය

වන්නේ
මන්නේ
ගන්නේ
වෙන්නේ

සිතුවමකින් ගලින් නෙළුවද දහම
නෙතු ගැටුමකින් පැහැදෙයි නම් සතගෙ
අතු රිකිලි දා මෝරන විට නැගෙන
මතු වට නිවන් ඇත නැත කිසි අපතෙ

ගැන
මන
ගුණ
යන

මනකය යළිත් ඔපවත් වී නැගෙන
සත වෙත ගෙනෙයි සිතිවිලි මතු
සිත පහදනා දම් කඳ යළි නැගෙන
නැත සුළු මෙවැනි නිමවුම් සුව පිණිස

තුට
නිවනකට
විට
හට

හුරුවක් වෙතොත් සසරෙහි කළ යළිදු
දැරුවොත් මෙ හවෙහිද හොඳනම් අසුන
දිරුවත් මෙ කය මතු උපතක් සමග
දුරුවෙන් කෙළෙස් මළ මග නිවනටම

ඇදේ
නොදේ
යෙදේ
සැදේ

සිතකට දෙන දහම් හැඟුමකි නිවන
සුළුවට පෙනෙනමුත් හරයකි දසුන
නිකමට බලා පැහැදුනහොත් දහම
හනිකට එතෙර විය හැක හව කතර

කරා
පුරා
දරා
හරා

පෙර කල දහම් සිරි ගෙන එන මෙවැනි
හර බර වෙමැයි ගෙන දෙයි නිවනටම
පර පුර අදත් කෙරුවොත් නිසි ලෙසට
දුර නැත නිවන් පුර මතු වට ලැබෙති

තැනුම්
දැනුම්
වැනුම්
දිනුම්

මතු වී එන කලකි බුදු මග පෙර ලෙසට...

කලකදී මතු ව කලකදී දුම් යට
රළ මෙනි සයුරු උපමාවකි
සැළවුන විගස දුම් මග අනුගත
එල ගෙන දෙවයි නිවනට

යෑම
සැසඳීම
වීම
නොවරදවාම

දුම් මග ලොවට යළි මතු වී ගෙන
සම් බුදු සම්ඳ වැඩියා ලෙස සිති
නම් ගොත් ජාති කුල මල අහකට
නිම් නැති සසර බිය හැර නිවනම

එනවා
වෙනවා
යනවා
දෙනවා

සැඟ වුණ දහම මතු වෙයි කලකට
හිඟ වුණ කළණ මිතුරන් කල එළි
මග නොට සොයයි ලෝ සත දුම් හඬ
දිග නැත නිවන තෙමුනොත් මහ අම

පස්සේ
බැස්සේ
ඔස්සේ
වැස්සේ

මතු වී එන කලකි බුදු මග පෙර
තතු ඒ ගැන කියයි දුම් හඬ හැම
නෙතු පා අසා ගෙන සිත දී මුනි
සතු වී නිවන් දුක් දුරු වේවා

ලෙසට
දෙසට
බසට
යසට

මඳ දොස දනන් ඉපදී අප අතර
අඳ කුදු ඇතත් පවි මිතුරන් ඇසුරු
ලද මොහොතකින් වෙන් වෙයි දුම් ඇසෙන
නොදකින පැතිකඩකි මේ සුව ගෙනෙන

සිට
කොට
විට
හෙට

භව බැමි උදුරනා බොදුනුවො පෙර
නිවනට අවැසි දුම් මග මතු කර
තව දුර සසර ගොස් සහයට
දිවමන් කළණ මිතුරන් එ අතර

උන්නා
දුන්නා
උපදින්නා
ඉන්නා

පින් බර දනන් පෙර භව යහ හුරුව
දැන් යළි ඉපිද මනු ලොව යම් තැනක
දුන් දෙය අනුව එම ගති ගුණ නැවත
සුන් කෙරුමට කෙළෙස් බුදු සවි වෙතට

ඇති
වෙති
එති
යති

කළණ වැටකි බුදු සම්ඳන් තැනුව
නිවන දෙවයි ඉන් එතැනම නොමැත
කැඩුන දිනක ඒ වැට යළි නොඑන
කුමන පිහිට දෝ සත හට ලොවට

පෙර
දුර
තුර
බර

පබැඳුම - නීතිඥ වන්දන සිරිවර්ධන

1881 RS.25.00

HELA BODHU PIYUMA 81